

กรมส่งเสริมการเรียนรู้

รายงานผลการดำเนินงาน โครงการพัฒนาศักยภาพ อาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย
กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

บทสรุปผู้บริหาร

การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและยกระดับให้อาสาสมัคร กศน. มีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะและสมรรถนะที่เป็นประโยชน์ต่อการร่วมส่งเสริม สนับสนุนและร่วมจัดการเรียนรู้ หรือจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงนโยบายและภารกิจต่าง ๆ ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นที่และความต้องการของประชาชนในชุมชนได้อย่างแท้จริง กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาสาสมัคร กศน. (ทุกตำบล/แขวง ๆ ละ 3 คน) โดยกำหนดให้หน่วยงานทางการศึกษา ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดทุกแห่ง/กทม. หรือสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยจัดกิจกรรมฝึกอบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ตามแนวทางที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานโครงการฯ ได้ใช้งบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 14,350,671.13 บาท จากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมด จำนวน 20,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.75 สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกอบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับตำบล/แขวงทุกแห่งทั่วประเทศ จำนวน 23,035 คน คิดเป็นร้อยละ 103.31 จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำนวน 22,296 คน โดยนำหลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ไปใช้เป็นเครื่องมือหรือกรอบแนวทางในการวางแผนจัดกิจกรรมฝึกอบรมฯ ระดับพื้นที่ได้สำเร็จ หลักสูตรอบรมฯ ประกอบด้วยหัวข้อ (1) การสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมือง (2) การสร้างจิตสำนึกการเป็นจิตอาสา (3) งาน กศน. กับการเสริมสร้างการเรียนรู้และกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการทำงาน และ (4) การดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ทั้งนี้ สามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและสภาพบริบทพื้นที่ได้ตามความเหมาะสม โดยต้องมีระยะเวลาการฝึกอบรมไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง จากผลการดำเนินงานพบว่า มี ศกร.ตำบล/แขวง จำนวน 4,879 แห่งที่เข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้หลักสูตรที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด คิดเป็นร้อยละ 65.65 และมี ศกร.ตำบล/แขวง จำนวน 2,553 แห่งที่เข้ารับการฝึกอบรม โดยนำหลักสูตรที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนดไปเพิ่มเติมหรือปรับเนื้อหาบางส่วนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย มีระบบอาสาสมัคร กศน. ที่เป็นเครื่องมือช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรม (ทำเนียบอาสาสมัคร กศน.) ในการช่วยส่งเสริม สนับสนุน และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน ก่อให้เกิดการประสานพลังเครือข่ายหรือบูรณาการงานของอาสาสมัครหรือประชาชนในระดับพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

ผลการติดตามการดำเนินงานโครงการฯ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล มีการแนะนำให้คำปรึกษา รวมถึงวิเคราะห์และมอบหมายภารกิจงานต่าง ๆ ที่ไม่ซับซ้อนเกินไปให้อาสาสมัคร กศน. โดยพิจารณามอบหมายงานตามความถนัดและเหมาะสม มีการติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ผ่านการพูดคุย สื่อออนไลน์ การประชุม หรือเป็นที่เลี้ยงให้อาสาสมัคร กศน. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง อาสาสมัคร กศน. ที่ผ่านการฝึกอบรมฯ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบและกระบวนการจัดกิจกรรม เนื่องจากเน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา สร้างความรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง วิทยากรมีเทคนิคในการถ่ายทอด

ความรู้และมีประสบการณ์ เปิดพื้นที่ให้แสดงความคิดเห็น ที่สำคัญได้ทบทวนความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะและสมรรถนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่อย่างเต็มความสามารถ เป็นการเพิ่มศักยภาพและพัฒนาตนเองต่อการทำงานร่วมกับชุมชน ศกร.ตำบล/แขวง เกิดสัมพันธภาพอันดีนำไปสู่การเชื่อมโยงและบูรณาการทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้หรือการศึกษาให้แก่ประชาชนในชุมชน มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต ชุมชนมีความเข้มแข็ง และเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต แรงจูงใจที่ส่งผลให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในฐานะอาสาสมัคร กศน. ได้แก่ ต้องการช่วยเหลือเด็กวัยเรียนที่ออกกลางคัน หรือผู้ที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีโอกาสศึกษาต่อและมีวุฒิการศึกษาสูงขึ้น เป็นข้าราชการเกษียณอายุที่ต้องการสร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคม เป็นผู้นำชุมชนหรือประชาชนที่มีจิตอาสา โดยอาศัยอยู่ในพื้นที่มานาน รู้จักสภาพบริบทพื้นที่ คนในชุมชนและต้องการให้ประชาชนในชุมชนหรือหมู่บ้านได้รับการพัฒนา รวมถึงเป็นศิษย์เก่าที่ต้องการแบ่งเบาภาระงานของครู กศน.ตำบล

อาสาสมัคร กศน. ถือเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและสมัครใจทำงานเพื่อสังคมด้านการศึกษา โดยไม่รับค่าตอบแทน รวมถึงมีจิตอาสาในการถ่ายทอดองค์ความรู้ หรือมีประสบการณ์เฉพาะด้าน เพื่อร่วมส่งเสริม สนับสนุนและจัดการเรียนรู้หรือจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ประชาชน ในชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ซึ่งกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ถือเป็นหน่วยงานภาครัฐด้านการศึกษาเพียงหน่วยงานเดียวที่จัดและให้บริการความรู้แก่คนในชุมชนทั่วทุกตำบลของประเทศ ผ่าน ศกร.ตำบล/แขวง ซึ่งมีสถานะเป็นห้องเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ประจำตำบล โดยมีครู กศน.ตำบลทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินงานในระดับพื้นที่ อาสาสมัคร กศน. เข้ามามีส่วนสำคัญและมีบทบาทในการช่วยสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เช่น กิจกรรมพาน้องกลับมาเรียน สสำรวจข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้ลืมหนังสือ สสำรวจความต้องการเรียนรู้กิจกรรมฝึกออาชีพ เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยง เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาในหมู่บ้าน ชุมชน เป็นผู้ช่วยครู กศน.ตำบลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการศึกษา เป็นวิทยากรสอนเสริมตัวเข้มเติมความรู้วิชาการ เป็นปราชญ์ชาวบ้าน สนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์หรือสถานที่จัดกิจกรรม ร่วมดูแลพัฒนา ศกร.ตำบล/แขวง ร่วมติดตามและประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการศึกษา ทั้งการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงสนับสนุนการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาของประชาชนในชุมชน

สำหรับปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงาน พบว่า (1) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่จัดสรรตามแผนการจัดกิจกรรมที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด ส่งผลให้ต้องปรับแผนการจัดสรรงบประมาณ และแผนการจัดกิจกรรมใหม่ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ (2) ห้วงระยะเวลาการจัดกิจกรรมฝึกอบรมฯ ให้กับอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่เขตภาคเหนือและภาคใต้ มีช่วงเวลาฝึกอบรมน้อย ส่งผลให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมเสวนาวิชาการขับเคลื่อนผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ในระดับพื้นที่ตามแผนการจัดกิจกรรมได้ เนื่องจากใกล้สิ้นปีงบประมาณ (3) ค่าพาหนะการเดินทาง เบิกได้เฉพาะในรูปแบบค่าเช่าเหมายานพาหนะ หรือค่าจ้างเหมา ยานพาหนะเท่านั้น ส่งผลให้อาสาสมัคร กศน. บางรายไม่สะดวกต่อการร่วมเดินทางไปพร้อมกัน (4) สถานที่จัดกิจกรรมฝึกอบรมฯ บางแห่ง ไม่สามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนมากได้ จำเป็นต้องปรับรูปแบบการอบรมเป็นรุ่นย่อย หรือมอบหมายให้สถานศึกษาเป็นหน่วยจัดกิจกรรมแทน (5) ผู้เข้ารับการอบรมมีพื้นฐาน

ความรู้ ความเข้าใจและช่วงอายุที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ต้องใช้เทคนิค สื่อประกอบ รูปแบบการสื่อสารในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และเนื้อหาการอบรมที่ตรงกัน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานโครงการดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการฯ ต่อไป ดังนี้

1. ควรจัดกิจกรรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. อย่างต่อเนื่อง เพื่อสรุปผลการดำเนินงานของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม นำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์มาใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน กระตุ้นให้เกิดความพร้อมต่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง รับทราบถึงนโยบาย ภารกิจและแผนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมจัดสรรงบประมาณสำหรับกิจกรรมดังกล่าว

2. ควรจัดให้มีเครื่องแบบอาสาสมัคร กศน. หรือสัญลักษณ์ประจำตัว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นที่ดีต่อการปฏิบัติงานให้แก่ประชาชน เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นว่าอาสาสมัคร กศน. ซึ่งเป็นผู้แทนของหน่วยงาน สบายใจต่อผู้ให้และรับบริการในการปฏิบัติหน้าที่

3. อาสาสมัคร กศน. ควรได้รับการฝึกอบรมทักษะเพิ่มเติมที่สำคัญและเหมาะสม รวมถึงความรู้ใหม่ ๆ สำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาบุคลิกภาพ การฝึกทักษะการพูดในที่ชุมชนหรือเนื่องในโอกาสต่าง ๆ การเป็นวิทยากร การเป็นผู้นำ การใช้เทคโนโลยีในการจัดทำข้อมูลต่าง ๆ การประสานงานกับผู้นำชุมชน การทำงานแบบมีส่วนร่วม การอบรมด้านจิตวิทยา เพื่อพูดคุยกับผู้ที่มีปัญหาในชุมชน เป็นต้น

4. ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ระหว่างกลุ่มอาสาสมัคร กศน. ภายในพื้นที่อำเภอ หรือจังหวัดเดียวกัน หรือระดับภูมิภาค โดยอาจจัดตั้งเป็นกลุ่มอาสาสมัคร กศน. เพื่อติดต่อสื่อสารปรึกษาหารือ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงสนับสนุนให้มีการศึกษาดูงานต่างพื้นที่อำเภอหรือจังหวัด

5. ควรมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานหรือศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะและสมรรถนะที่เป็นประโยชน์ต่อการร่วมส่งเสริม สนับสนุน ร่วมจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรมีการทบทวนบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. อย่างสม่ำเสมอ

6. ตระหนักให้มีความสำคัญ พร้อมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่อาสาสมัคร กศน. เช่น มอบเกียรติบัตร วุฒิบัตร ประกาศเกียรติคุณ หรือทำคลิปประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. ผ่านสื่อออนไลน์หรือแพลตฟอร์มต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนรับทราบถึงความทุ่มเทการทำงานและมีจิตอาสา

คำนำ

การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยด้วยยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและยกระดับให้อาสาสมัคร กศน. มีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะและสมรรถนะที่เป็นประโยชน์ต่อการร่วมส่งเสริม สนับสนุนและร่วมจัดการเรียนรู้ หรือจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงนโยบายและภารกิจต่าง ๆ ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้รับมอบหมายได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นที่และความต้องการของประชาชนในชุมชนได้อย่างแท้จริง โดยกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ อาสาสมัคร กศน. (ทุกตำบล/แขวง ๆ ละ 3 คน) ทั้งนี้ การดำเนินงานโครงการดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ขึ้น วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ อันจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ที่จะนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัคร กศน. ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานโครงการดังกล่าวสำเร็จลุล่วงและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ขอขอบคุณผู้บริหาร สกร.ทุกระดับตั้งแต่ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ศึกษานิเทศก์ ครู กศน.ตำบล อาสาสมัคร กศน. และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงาน/สถานศึกษาภาคีเครือข่ายและผู้สนใจทั่วไปที่จะนำไปใช้พัฒนางานและส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย
กรมส่งเสริมการเรียนรู้

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	ก
คำนำ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
วิธีการดำเนินงาน.....	2
ขอบเขตการดำเนินงาน.....	3
ขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ.....	4
ขอบเขตระยะเวลาดำเนินการ.....	4
หน่วยงานรับผิดชอบ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.	
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	7
2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580).....	7
2.2 นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.	8
2.3 แนวทางการดำเนินงานอาสาสมัคร กศน. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564).....	8
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับ กศน. ตำบล/แขวง.....	12
2.5 หลักเกณฑ์การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมอบรมประชาชนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน กศน. พ.ศ. 2561.....	16
2.6 แนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.....	18
2.7 แนวทางการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.....	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ผลการดำเนินงาน.....	22
ตอนที่ 1 หลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.....	22
ตอนที่ 2 ผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ/กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับมอบหมาย.....	25
ตอนที่ 3 เป้าหมายผู้ผ่านการอบรม.....	26
ตอนที่ 4 ลักษณะของหลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.....	27
ตอนที่ 5 ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ.....	28
ตอนที่ 6 ระบบอาสาสมัคร กศน.....	40
บทที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ.....	43
ปัญหาและอุปสรรค.....	43
ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน.....	44
ภาคผนวก.....	46
การติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.	
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ระดับภาค).....	47
รูปภาพ การติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.	
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ระดับภาค).....	116
รูปภาพ การจัดกิจกรรมอบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน.	
ระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.....	138
แบบสำรวจข้อมูลอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566.....	146
ช่องทางการเข้าถึง หลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.....	153
คณะผู้จัดทำ.....	157

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 งบประมาณที่ได้รับจัดสรร กลุ่มเป้าหมายที่ต้องดำเนินการ.....	25
3.2 เป้าหมายผู้ผ่านการอบรมในภาพรวม.....	26
3.3 ลักษณะของหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ที่ถูกนำไปใช้งานในระดับพื้นที่	27

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 หลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.....	22
2 โครงสร้างหลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.....	24
3 แผนภาพแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมจากโครงการ/กิจกรรม. จำนวน 23,035 คน โดยจำแนกเป็นเพศชาย-หญิง.....	25
4 แผนภูมิแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมโครงการ/กิจกรรม จำนวน 23,035 คน โดยจำแนกเป็นภาค.....	26
5 แผนภูมิแสดงจำนวนของ ศกร.ตำบล/แขวง ที่นำลักษณะของหลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพ อาสาสมัคร กศน. ไปใช้งานในระดับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม โดยจำแนกเป็นรายภาค.....	27
6 ระบบอาสาสมัคร กศน.	40
7 ข้อมูลประเภทอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานนอกเหนือจากการเป็นอาสาสมัคร กศน.	40
8 ช่องทางการติดต่อผู้ดูแลระบบอาสาสมัคร กศน.....	41
9 ช่องทางการแจ้งปัญหาระบบการใช้งานระบบอาสาสมัคร กศน.....	41
10 ช่องทางการเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการข้อมูลอาสาสมัคร กศน.....	41
11 แบบสำรวจข้อมูลอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566.....	42

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 9 วรรค 3 กำหนดให้ผู้ส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งเป็นผู้ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและผู้จัดการเรียนรู้มีการดำเนินการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มาตรา 10 วรรค 2 การจัดการศึกษา การพัฒนาวิชาการและบุคลากร การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อการศึกษาและการยกย่อง ประกาศเกียรติคุณสำหรับผู้จัดการเรียนรู้ออกแบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และวรรค 3 สิทธิประโยชน์ตามความเหมาะสมให้แก่ผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในฐานะที่เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริม สนับสนุน และจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับประชาชน โดยมุ่งเน้นให้บุคคลที่มีความรู้ ประสบการณ์ และความพร้อมในการที่จะสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในชุมชน ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบ ให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เพื่อพัฒนาศักยภาพกำลังคนและสังคมของประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยอาสาสมัครส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยอาสาสมัครส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552 และสำนักงาน กศน. ได้ออกแนวทางการดำเนินงานอาสาสมัคร กศน. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564) ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของอาสาสมัครส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์ บทบาทหน้าที่ กระบวนการแต่งตั้งและสรรหา รวมถึงความสำคัญต่าง ๆ สำหรับอาสาสมัครส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตของประชาชน และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชนเอง โดยเฉพาะการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาความเจริญของคนและสังคม ในยุคปัจจุบันที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รูปแบบการศึกษามีความยืดหยุ่นหลากหลาย สำนักงาน กศน. ได้ตระหนักถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชน ให้เป็นเป้าหมายหลักที่จะต้องเร่งจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดี คนเก่ง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ ในปัจจุบันการจัดการศึกษาของ กศน. ยังเข้าไม่ถึงประชาชนอย่างทั่วถึง มีประชาชนจำนวนมากที่ไม่ได้รับโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต อาจเนื่องจากมีบุคลากร (ครู กศน. ตำบล/แขวง) ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับตำบลไม่เพียงพอ การประชาสัมพันธ์ยังทำไม่ได้ไม่ทั่วถึง ครู กศน. ตำบล เข้าไม่ถึงทุกพื้นที่ ส่งผลให้ไม่ทราบถึงความต้องการของประชาชนในชุมชนได้อย่างแท้จริง สำนักงาน กศน. ได้เล็งเห็นถึง

ความสำคัญของอาสาสมัคร กศน. ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่จะเข้ามามีบทบาทในการช่วยส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในชุมชนได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้กำหนดให้ กศน.ตำบล/แขวง ทุกแห่ง มีอาสาสมัคร กศน. ทุกตำบล/แขวง ๆ ละ 3 คน รวมจำนวน 22,296 คน เพื่อทำหน้าที่ร่วมส่งเสริม สนับสนุน และจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในระดับพื้นที่ ร่วมกับครู กศน.ตำบลหรือ บุคลากรในสังกัด ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มเป้าหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กรมส่งเสริม การเรียนรู้ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ขึ้น เพื่อกระตุ้น และยกระดับอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่ มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและสมรรถนะที่เป็นประโยชน์อันดีในการช่วย ส่งเสริม สนับสนุนและจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามนโยบาย ภารกิจและแผนงาน ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้สื่อสารข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน เป็นผู้รวบรวมข้อมูล พื้นฐานด้านการศึกษาของประชาชนในชุมชน นำเสนอความต้องการการเรียนรู้ของประชาชน และร่วมกับ ครู กศน.ตำบล ในการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาและยกระดับให้อาสาสมัคร กศน. ในระดับพื้นที่ มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะและสมรรถนะ ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการร่วมส่งเสริม สนับสนุนและจัดการเรียนรู้ หรือการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย รวมถึงนโยบายและภารกิจที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สำนักงาน กศน. เดิม) ได้รับมอบหมายได้อย่างมี ระบบ มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นที่และความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง

วิธีการดำเนินงาน

1. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.1 ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน (P) คณะทำงานประชุมและวางแผนการจัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาศักยภาพ อาสาสมัคร กศน. รวมถึงจัดทำเอกสารหลักสูตรพัฒนาศักยภาพ อาสาสมัคร กศน.

1.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน (D) หน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมการพัฒนา และยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ให้กับอาสาสมัคร กศน. (ทุกตำบล/แขวง ๆ ละ 3 คน) ในพื้นที่สังกัดของตนเอง

1.3 ขั้นตอนการตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C) หน่วยงาน/สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2566

1.4 ขั้นตอนการปรับปรุงผลการดำเนินงาน (A) คณะทำงานนำผลการประเมินการดำเนินงานฯ มาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโครงการฯ ต่อไป

2. การดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

2.1 ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการจัดทำกรอบแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

2.2 จัดทำเอกสารหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ผ่านรูปแบบการประชุม เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 จัดทำและแจ้งแนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พร้อมแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานฯ แบบติดตามผลฯ และแบบรายงานผลไปยังสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดทุกแห่ง/กทม. (สำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่ง/กทม. เดิม)

2.4 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ โอนเงินงบประมาณให้กับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดทุกแห่ง/กทม. (สำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่ง/กทม. เดิม) เพื่อนำไปใช้เป็นการใช้จ่ายการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ให้แก่อาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่สังกัดของตนเอง (ทุกตำบล/แขวง ๆ ละ 3 คน) และเป็นค่าใช้จ่ายในการติดตามผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมฯ ในระดับพื้นที่

2.5 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดทุกแห่ง/กทม. (สำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่ง/กทม. เดิม) หรือสถานศึกษาในสังกัดตามที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยจัด จัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ให้แก่อาสาสมัคร กศน. (ทุกตำบล/แขวง ๆ ละ 3 คน) ในพื้นที่สังกัดของตนเอง

2.6 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดทุกแห่ง/กทม. (สำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่ง/กทม. เดิม) นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด ตามแนวทางการติดตามผลการดำเนินงาน ที่ กรมส่งเสริมการศึกษากำหนด

2.7 จัดทำและแจ้งแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานฯ พร้อมทั้งแบบสัมภาษณ์และแบบรายงานผลการดำเนินงาน ไปยังสถาบัน กศน.ภาคทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ พร้อมโอนเงินงบประมาณให้กับสถาบัน กศน.ภาคทุกแห่ง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ

2.8 จัดทำผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ขอบเขตการดำเนินงาน

ดำเนินงานตามนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ด้านที่ 2 การสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ ข้อที่ 8 สร้างอาสาสมัคร กศน. เพื่อเป็นเครือข่ายในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในชุมชน และด้านที่ 4 การบริหารจัดการคุณภาพ ข้อที่ 10 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

ขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ

ศกร.ตำบล/แขวง จำนวน 7,432 แห่ง

ขอบเขตระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (1 ตุลาคม 2565 – 30 กันยายน 2566)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

1. หน่วยงานที่ประสานการดำเนินงาน : กรมส่งเสริมการเรียนรู้
2. หน่วยงานที่ดำเนินการในพื้นที่ : สถาบัน กศน.ภาคทุกแห่ง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดทุกแห่ง/กทม. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ/เขต ศูนย์การเรียนรู้ตำบล/แขวง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ทราบถึงผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพ อาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
2. ศกร.ตำบล/แขวง มีอาสาสมัคร กศน. เพื่อทำหน้าที่ร่วมส่งเสริม สนับสนุนและจัดการเรียนรู้ หรือ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้กับประชาชนในชุมชนได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะ ได้กำหนดความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ที่นำไปใช้ในการขับเคลื่อนกิจกรรมภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดังนี้

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการดำเนินการจัด ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ หรือการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนได้ พัฒนาคุณภาพทางวิชาการ หลักสูตร นวัตกรรมทางการเรียนรู้ และระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ให้หมายรวมถึง การจัด ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามหน้าที่อำนาจของสำนักงาน กศน. เดิมด้วย

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กทม. หมายถึง หน่วยงานทางราชการที่ทำหน้าที่ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ หรือการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน รวมถึงการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่สังกัดของตนเอง ให้เป็นไปตามนโยบายที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

และรัฐบาลกำหนด โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กทม. (ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัด/กทม. เดิม) เป็นผู้บริหารงาน ทั้งนี้ให้หมายรวมถึง สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. เดิมด้วย

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ/เขต หมายถึง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอหรือเขตที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและจัดการเรียนรู้ หรือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำนวยความสะดวก แนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ตำบล/แขวง (ศกร.ตำบล/แขวง) ศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ทั้งในด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัด อำเภอ โดยมี ผู้อำนวยการ ศกร.อำเภอ/เขต เป็นผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ให้หมายรวมถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับอำเภอหรือเขต เดิมด้วย

ศูนย์การเรียนรู้ตำบล/แขวง หมายถึง ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบลหรือแขวงที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ หรือการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน รวมถึงการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนได้รับการเรียนรู้หรือการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเองได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ สร้างและขยายภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมการจัดการเรียนรู้ ประสาน เชื่อมโยงหรือบูรณาการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย (ภาครัฐ เอกชนและประชาสังคม) พร้อมขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ หรือกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งให้บริการความรู้ทั่วทุกตำบล/แขวงของประเทศ โดยมี ครู กศน.ตำบล/แขวง ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้ให้หมายรวมถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลหรือแขวง (กศน.ตำบล/แขวง) ด้วย

ครู กศน.ตำบล หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำ ศกร.ตำบล/แขวง ซึ่งอาจหมายถึง หัวหน้า กศน.ตำบลหรือครู กศน.ตำบล ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ระดับตำบล/แขวง

การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การจัด ส่งเสริมหรือสนับสนุนการเรียนรู้ ที่ให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนสนใจหรือตามความถนัดของตน สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้ในเวลาใด ๆ ที่ตนสะดวกโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร เพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง รู้เท่าทันพัฒนาการของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถนำความรู้ไปเติมเต็มชีวิตให้แก่ตนเองหรือเกิดประโยชน์ในสังคม หรือเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล อันเป็นผลมาจากการได้รับความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์จากการศึกษา หรือจากกิจกรรมในวิถีชีวิตที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิต

การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง หมายถึง การจัด ส่งเสริม หรือสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัดของตน การประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การยกระดับคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว ชุมชนหรือสังคม เพื่อประโยชน์แห่งความรอบรู้ของตน

การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้ซึ่งอยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษา หรือผู้ซึ่งพ้นวัยที่จะศึกษาในสถานศึกษา หรืออยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร หรือไม่มีหน่วยงานอื่นใดไปดำเนินการ เพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนเพื่อให้ได้รับการศึกษาที่สูงกว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามศักยภาพของผู้เรียน

การศึกษานอกระบบ หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน เพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษาหรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการจัดให้กับประชาชนทุกเพศทุกวัย ไม่มีการจำกัดพื้นฐานการศึกษาอาชีพประสบการณ์หรือความสนใจ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นได้รับความรู้ด้านพื้นฐานแก่การดำรงชีวิต ความรู้ด้านทักษะการประกอบอาชีพและความรู้ด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง หมายถึง การจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรชั้นเรียนวิชาชีพที่จัดตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ ทักษะชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชน รวมถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต

การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อมและศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล อาจประกอบด้วยกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมบ้านหนังสือชุมชน กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ชาวตลาดและกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอื่น ๆ

อาสาสมัคร กศน. หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและสมัครใจทำงานเพื่อสังคมด้านการศึกษา โดยไม่รับค่าตอบแทนในหมวดเงินเดือนและได้รับการฝึกอบรมก่อนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาสาสมัคร กศน.

แนวทางการดำเนินงานอาสาสมัคร กศน. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564) หมายถึง แนวทางการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. เพื่อให้หน่วยงาน สถานศึกษา ครู กศน.และอาสาสมัคร กศน. ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ให้มีทิศทางเดียวกัน เป็นไปอย่างมีระบบ มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นที่และความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง โดยสาระสำคัญของเนื้อหา ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของอาสาสมัคร กศน. กระบวนการแต่งตั้งอาสาสมัคร กศน. การดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. สิทธิประโยชน์ จรรยาบรรณของอาสาสมัคร กศน.

บทที่ 2

การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน การติดตามผลการดำเนินงาน และประเมินผล การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยได้ศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

2.2 นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

2.3 แนวทางการดำเนินงานอาสาสมัคร กศน. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564)

(1) ความหมายของอาสาสมัคร กศน.

(2) วัตถุประสงค์ในการมีอาสาสมัคร กศน.

(3) คุณสมบัติทั่วไป และคุณลักษณะของอาสาสมัคร กศน.

(4) กระบวนการสรรหา คัดเลือก อบรม แต่งตั้งและการพัฒนาอาสาสมัคร กศน.

(5) การพัฒนา

(6) บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน.

(7) สิทธิประโยชน์ของอาสาสมัคร กศน.

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับ กศน. ตำบล/แขวง

(1) ความหมายของ กศน.ตำบล/แขวง

(2) วัตถุประสงค์ของ กศน.ตำบล/แขวง

(3) รูปแบบการจัดการศึกษา กศน.ตำบล/แขวง

- การศึกษานอกระบบ

- การศึกษาตามอัธยาศัย

2.5 หลักเกณฑ์การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมประชาชนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน กศน.

พ.ศ. 2561

2.6 แนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.7 แนวทางการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตและพัฒนา

ระบบการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต โดยกำหนดให้ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิตเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประเด็นการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ โดยเฉพาะเรื่องการศึกษาที่ต้องเน้นการสร้างโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นมาตรฐานเสมอกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยสนับสนุนกลไกความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย และใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

2.2 นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่

2.2.1 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ ข้อ 2.8 สร้างอาสาสมัคร กศน. เพื่อเป็นเครือข่ายในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในชุมชน

2.2.2 ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ ข้อ 4.10 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับประชาชน

2.3 แนวทางการดำเนินงานอาสาสมัคร กศน. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564)

3.1 ความหมายของอาสาสมัคร กศน.

อาสาสมัคร กศน. มีชื่อเต็มว่า อาสาสมัครส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเรียกชื่อย่อว่า อาสาสมัคร กศน. มีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Non-Formal and Informal Education Volunteer (NIEV)

อาสาสมัคร กศน. หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและสมัครใจทำงานเพื่อสังคม ในด้านการศึกษา โดยไม่รับค่าตอบแทนในหมวดเงินเดือนและได้รับการฝึกอบรมก่อนได้รับการแต่งตั้งให้เป็น อาสาสมัคร กศน.

3.2 วัตถุประสงค์ในการมีอาสาสมัคร กศน.

1. เพื่อให้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและจิตอาสาในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ เฉพาะด้าน ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างทั่วถึง

2. เพื่อส่งเสริมให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับชุมชนอย่างมีคุณภาพ

3. เพื่อส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ในการเสริมสร้างการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในชุมชน

4. เพื่อช่วยปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 คุณสมบัติทั่วไป และคุณลักษณะของอาสาสมัคร กศน.

1. เป็นผู้มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
2. เป็นผู้ที่สมัครใจและเสียสละเพื่อช่วยเหลืองานการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน มีเวลาเพียงพอที่จะช่วยเหลือชุมชนและมีความคล่องตัวในการประสานงาน
3. เป็นผู้มีภูมิลำเนาหรือมีถิ่นที่อยู่ประจำในหมู่บ้านหรือชุมชน (อยู่ประจำในหมู่บ้าน ไม่ย้ายถิ่น ไม่น้อยกว่า 1 ปี)
4. เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและสามารถอ่านออกเขียนได้
5. เป็นผู้ที่ผู้นำชุมชนรับรองว่าเป็นผู้ที่มีความประพฤติอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดี ได้รับความไว้วางใจ และยกย่องประชาชน

สำหรับคุณลักษณะของอาสาสมัคร กศน. มีรายละเอียด ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม วินัย จิตสำนึก อุดมการณ์ ความยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ รวมถึงมีจิตอาสา หมายถึง การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อสถาบันหลักของชาติ พร้อมทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและเต็มใจที่จะดำเนินการช่วยเหลือหรือเป็นธุระให้งานต่าง ๆ ลุ่่วงไปอย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
2. ให้บริการประชาชนอย่างมีคุณภาพ หมายถึง การทำงานอย่างรวดเร็ว เสมอภาพไม่เลือกปฏิบัติ มีความรอบคอบในการทำงาน ไม่สร้างปัญหาภายหลัง หรือต้องให้ผู้รับบริการกลับมาร้องเรียนหรือขอแก้ไขในเรื่องเดิมอีก
3. ให้ความสำคัญแก่ผู้พลัดโอกาส ขาดโอกาสและด้อยโอกาส หมายถึง การเข้ามาช่วยเหลือดูแลผู้ด้อยโอกาสด้วยความห่วงใยและจริงใจ
4. พร้อมต่อการตรวจสอบทุกฝ่าย หมายถึง การทำงานด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ โปร่งใส มีเหตุผลและพร้อมรับการตรวจสอบในทุกกรณี
5. รักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทย หมายถึง การแสดงออกถึงวัฒนธรรมและบุคลิกที่ดีงามของความเป็นไทย มีจิตใจ โอบอ้อมอารี ยิ้มแย้มแจ่มใสและทำงานด้วยความอดทน อดกลั้น

3.4 กระบวนการสรรหา คัดเลือก อบรม แต่งตั้งและการฟื้นฟูสภาพอาสาสมัคร กศน.

การคัดเลือกอาสาสมัคร กศน. ได้กำหนดตามจำนวนหลังคาเรือนในชุมชน โดยระบุให้มีจำนวนไม่เกิน 50 หลังคาเรือนต่ออาสาสมัคร กศน. จำนวน 1 คน หรือหนึ่งตำบลมีอาสาสมัคร กศน. ไม่น้อยกว่า 3 คน สำหรับในพื้นที่ที่มีจำนวนเกิน 50 หลังคาเรือน ให้อยู่ในดุลยพินิจของ กศน.อำเภอ/เขต และให้รายงานต่อสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. แล้วแต่กรณี โดยมีกระบวนการสรรหาคัดเลือก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กศน.อำเภอ/เขต ร่วมกับชุมชนดำเนินการสรรหาและคัดเลือกอาสาสมัคร กศน. ตามคุณสมบัติและคุณลักษณะเฉพาะที่สำนักงาน กศน. กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 กศน.อำเภอ/เขต ส่งผู้ผ่านการสรรหาและคัดเลือกเข้ารับการอบรมและแต่งตั้งเป็นอาสาสมัคร กศน.

ขั้นตอนที่ 3 สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. จัดให้อาสาสมัคร กศน. เข้ารับการฝึกอบรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการจุดประกายความคิดแก้อาสาสมัคร กศน. การพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไป และส่งเสริมศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. ให้ปฏิบัติงานในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้หลักสูตรที่หน่วยงาน/สถานศึกษากำหนด

ขั้นตอนที่ 4 ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. เสนอรายชื่ออาสาสมัคร กศน. ที่ผ่านการฝึกอบรม ให้แก่คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดหรือ กทม. เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนการแต่งตั้ง

ขั้นตอนที่ 5 คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดหรือ กทม.ให้ความเห็นชอบอาสาสมัคร กศน. ที่ผ่านการฝึกอบรม เพื่อทำหน้าที่ร่วมส่งเสริม สนับสนุนและร่วมจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่สำนักงาน กศน. กำหนด พร้อมให้สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. ดำเนินการแต่งตั้งและออกบัตรประจำตัวให้อาสาสมัคร กศน. รายละเอียดตามแบบฟอร์มที่สำนักงาน กศน.กำหนด

3.5 การฟื้นฟูสภาพ

1. ตาย
2. ลาออก
3. ย้ายที่อยู่
4. เจ็บป่วยจนไม่สามารถปฏิบัติงานได้
5. มีความประพฤติเสียหาย ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร เห็นว่าทำความเสื่อมเสียต่อเกียรติของอาสาสมัคร กศน.

6. คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ลงมติโดยมีคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร มีมติให้พ้นจากอาสาสมัคร กศน. เนื่องจากมีความประพฤติเสียหายอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียประโยชน์ของหน่วยงาน/สถานศึกษา หรือบกพร่องต่อการปฏิบัติหน้าที่

3.6 บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน.

1. ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยร่วมกับ กศน.ตำบล/แขวง
2. เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร ภารกิจของ กศน.ตำบล/แขวง ให้แก่ประชาชนในชุมชน
3. เพื่อช่วยปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยระดับตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและจิตอาสาในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์เฉพาะด้าน ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างทั่วถึง

5. ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน.ตำบล/แขวง

6. ร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน.ตำบล/แขวง

7. เข้ารับการพัฒนาศักยภาพใหม่มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมให้บริการการศึกษาการเรียนรู้ของ กศน.ตำบล/แขวง

3.7 สิทธิประโยชน์ของอาสาสมัคร กศน.

1. สิทธิในการเข้าร่วมโครงการและรับบริการต่าง ๆ ของหน่วยงาน/สถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน. ทุกกิจกรรม

2. สิทธิการเบิกจ่ายในการปฏิบัติงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(1) การจ้างดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล

(2) ค่าตอบแทนวิทยากร สอนวิชาชีพ/สอนเสริม

(3) ค่าใช้จ่ายในการประชุม อบรม สัมมนาที่สำนักงาน กศน. หรือหน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการ

(4) ค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมไปศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ

3. มีสิทธิแต่งเครื่องแต่งกาย ตามที่สำนักงาน กศน.กำหนด

4. มีสิทธิได้รับประกาศเกียรติคุณจากสำนักงาน กศน. หรือหน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด กรณีที่มีผลงานดีเด่นอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอตามเกณฑ์คัดเลือกที่สำนักงาน กศน. หรือหน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัดกำหนด

5. มีสิทธิได้รับเข็มเชิดชูเกียรติจากสำนักงาน กศน. ในการปฏิบัติหน้าที่ (ต้องทำข้อตกลงกับกรมบัญชีกลาง)

(1) ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่ 9 ปี ขึ้นไป เท่ากับ เหรียญทองแดง

(2) ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป เท่ากับ เหรียญเงิน

(3) ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป เท่ากับ เหรียญทอง

6. มีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน กศน.

7. มีสิทธิในการออกเสียง คัดเลือกประธานและคณะกรรมการอาสาสมัคร กศน. ในระดับต่าง ๆ

8. มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกเป็นประธานหรือคณะกรรมการอาสาสมัคร กศน. ในระดับต่าง ๆ

9. มีสิทธิได้รับการบันทึกชื่อในทำเนียบอาสาสมัคร กศน. ในระดับต่าง ๆ

10. มีสิทธิได้รับเงินสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัย เนื่องจากการช่วยเหลือราชการปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. 2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับ กศน.ตำบล/แขวง

4.1 ความหมายของ กศน.ตำบล/แขวง

กศน.ตำบล/แขวง เป็นหน่วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่ตั้งอยู่ในระดับตำบล/แขวง โดยมีหลักการทำงาน คือ ยึดชุมชนเป็นฐานในการดำเนินงานและจัดการเรียนรู้ โดยใช้ต้นทุนของชุมชน เช่น อาคาร สถานที่ แหล่งวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี มีการประสานเครือข่ายในชุมชนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในชุมชน สังคม เข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม กศน.ตำบล ทั้งในฐานะของผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา บูรณาการกระบวนการเรียนรู้และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยมีคณะกรรมการ กศน.ตำบล ที่เป็นคนในชุมชนให้การส่งเสริมสนับสนุน ติดตามดูแล และร่วมประเมินผลการดำเนินงาน กศน.ตำบล (สำนักงาน กศน., คู่มือการปฏิบัติงานหัวหน้า กศน.ตำบล, 2553)

กศน.ตำบล มีฐานะเป็นหน่วยจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมีภารกิจเป็นทั้งศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต (จัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือให้แก่คนในชุมชนที่สนใจ) ศูนย์ข้อมูลข่าวสารชุมชน (เป็นสถานที่ให้ชุมชนพบปะ แสวงหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดกิจกรรมต่าง ๆ) ซึ่ง กศน.ตำบลนั้นถูกตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นทางเลือกให้กับประชาชนที่อยู่ในชุมชนและท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยมีครู กศน.ตำบล ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม (ภรณ์ทิลา ธนบุรณ์นิพัทธ์, 2 พฤศจิกายน 2562. การศึกษานอกระบบไทย-ปัญหาและทางออก สืบค้นจาก <https://researchcafe.org/non-formal-education/>)

4.2 วัตถุประสงค์ของ กศน.ตำบล/แขวง

กศน.ตำบล/แขวง จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

(1) เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

(2) สร้างและขยายภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน

(3) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของภาคีเครือข่าย

(4) ประสานและเชื่อมโยงการดำเนินงานจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชน (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย กศน.ตำบลหรือแขวง : แหล่งเรียนรู้ราคาถูกลง พ.ศ. 2553, 2553)

4.3 รูปแบบการจัดการศึกษาใน กศน.ตำบล/แขวง

กศน.ตำบล/แขวง มีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

4.3.1 การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education)

การศึกษานอกระบบ หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น มีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ที่มาตราฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษาทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้ (พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551, 2551:3-4)

การศึกษานอกระบบ มีรูปแบบกิจกรรมการศึกษา จำนวน 2 ลักษณะ ได้แก่ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ การส่งเสริมการรู้หนังสือ การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบโรงเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อีกรูปแบบหนึ่งเป็นหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง มีทั้ง การศึกษาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนและการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตเป็นหลักสูตรระยะสั้น (เอกสารประกอบการฝึกอบรมกลุ่มข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2551: 233)

กิจกรรมการศึกษานอกระบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือ การศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ความรู้ในการอ่าน การคำนวณเบื้องต้น การติดต่อสื่อสาร ความรู้ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะพื้นฐานการดำรงชีวิตหรือการศึกษาต่อกิจกรรมกลุ่มนี้ เช่น การสอนอ่านเขียน การศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญระดับประถม มัธยมต้นและมัธยมปลาย ซึ่งเทียบเท่าศึกษาในระบบโรงเรียนระดับชั้นประถม มัธยมต้น และมัธยมปลาย ทุกระดับมีวิธีเรียนให้เลือกได้ 3 วิธี คือ แบบชั้นเรียน แบบเรียนด้วยตนเองและแบบทางไกล กลุ่มที่ 2 การศึกษานอกระบบประเภทการให้ความรู้และทักษะอาชีพ เป็นการให้ความรู้ทางด้านวิชาชีพสาขาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนรายได้วิชาชีพที่เปิดสอนมีมากมายหลายสาขาทั้งด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม คหกรรม ศิลปกรรม หัตถกรรม พาณิชยกรรม เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าเบื้องต้น ช่างพิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ การตัดเย็บเสื้อผ้า อาหาร ขนม การเลี้ยงปลา การทำเครื่องจักสาน ฯลฯ โดยการฝึกอบรมระยะสั้น เป็นการให้ความรู้ทักษะวิชาชีพเบื้องต้นหรือให้ทักษะขั้นพื้นฐานในวิชาชีพสาขาต่าง ๆ และกลุ่มที่ 3 การศึกษานอกระบบประเภทให้ความรู้ทั่วไปและข่าวสารข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เป็นการให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น ความรู้ด้านสุขภาพ กฎหมาย ศาสนา สิ่งแวดล้อม การเมือง เศรษฐกิจ ฯลฯ กิจกรรมในกลุ่มนี้ ได้แก่ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การให้ความรู้ ข่าวสารผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ผู้ที่จัดทั้ง 3 กลุ่มนี้มีมากมาย นอกจากหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนแล้วยังมีหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน หน่วยงานเอกชน มูลนิธิ สมาคม องค์กรในท้องถิ่น สถานประกอบการ กรรมการชุมชน ฯลฯ (วรวัฒน์ อภินันท์กุล, 2551:7-9)

การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้ตลอดชีวิตหรือเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต ในประเทศไทย กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบจะเป็นเช่นเดียวกับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย กิจกรรมการศึกษานอกระบบจัดขึ้นเพื่อเสริมเติมเต็ม คู่ขนาน และต่อเนื่องจากการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อเป็นการให้โอกาสที่สองแก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนในระบบโรงเรียนหรือผู้ที่ได้เข้าเรียนบ้างในระดับพื้นฐานแต่ไม่ได้ศึกษาต่อ นอกจากนั้นยังให้โอกาสแก่ผู้ทำงานแล้ว และต้องการความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนให้การศึกษาแก่ผู้สูงอายุและยังให้การศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีบริการจากการศึกษาในระบบโรงเรียนอีกด้วย กลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบในประเทศไทย ประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เด็กแรกเกิด การให้การศึกษานอกระบบแก่กลุ่มนี้มิได้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายโดยตรง แต่จะเป็นการจัดการศึกษาสำหรับพ่อแม่ ซึ่งทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กแรกเกิด กลุ่มที่ 2 เด็กก่อนวัยเรียน

เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของศูนย์เด็กเล็กให้แก่เด็กระดับปฐมวัย ซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีโรงเรียนอนุบาล หรือโรงเรียนที่เปิดสอนชั้นเด็กเล็ก กลุ่มที่ 3 เยาวชนในวัยเรียน ได้แก่ ผู้เรียนไม่จบแต่ออกจากคัน และผู้ที่จบ การศึกษาเพียงระดับต้น ๆ ไม่มีโอกาสศึกษาต่อแต่ต้องเข้าสู่ตลาดแรงงาน กลุ่มที่ 4 ผู้ใหญ่ในวัยทำงาน ได้แก่ ผู้เพิ่งจะเริ่มทำงาน หรือทำงานมานานแล้ว และมีการศึกษาน้อยจำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติม กลุ่มที่ 5 กลุ่ม ผู้สูงอายุ เป็นผู้ที่อยู่ในวัย 60 ปีขึ้นไป ซึ่งอาจจะพักจากงานหรือบางกลุ่มอาจมีความจำเป็นต้องหาเลี้ยงชีพอยู่ นอกจากนี้จะแบ่งกลุ่มเป้าหมายตามช่วงอายุแล้ว นักการศึกษาในระบบและหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบยัง ได้แบ่งประเภทของกลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบในลักษณะอื่น ๆ เช่น แบ่งตามที่อยู่อาศัย เป็นผู้ที่ อยู่ในชนบท อยู่ในชุมชนแออัด อยู่บริเวณชายแดน หรือแบ่งตามลักษณะเฉพาะ เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ ฯลฯ (วรวัฒน์ อภินันท์กุล, 2551:8-9)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบ เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมทั้งในส่วนของกิจกรรม การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการศึกษาให้กับผู้ไม่รู้หนังสือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนทั้งแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบพบกลุ่ม แบบชั้นเรียน การเรียนรู้แบบทางไกล เป็นต้น โดยเป็นการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพ ความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน มีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน นอกจากนี้ยังมีรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง ประกอบด้วย การจัดการเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ พัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาสังคมและชุมชนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อต้องการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ โดยมีรูปแบบการจัดการศึกษา 4 ประเภท คือ รูปแบบกลุ่มสนใจ รูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ รูปแบบกิจกรรมฝึกอบรมประชาชนและรูปแบบการเรียนรู้รายบุคคล ตามลำดับ

4.3.2 การศึกษาตามอัธยาศัย (In-formal Education)

การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่ง ความรู้อื่น ๆ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 : 6)

การศึกษาตามอัธยาศัย หมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล โดยให้ยึดหลักการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ และวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายทั้งในส่วนที่เป็น ภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่วนที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา และการจัดกรอบหรือแนวทางการเรียนรู้ที่เป็น คุณประโยชน์ต่อผู้เรียน (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 : 2)

การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการ ทำงาน จากบุคคล จากครอบครัว จากชุมชน จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความบันเทิง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีลักษณะที่สำคัญ คือ ไม่มีหลักสูตร ไม่มีเวลาเรียนที่แน่นอน ไม่จำกัดอายุ

ไม่มีการลงทะเบียนและไม่มีการสอน ไม่มีการรับประกาศนียบัตร มีหรือไม่มีสถานที่เรียนที่แน่นอน เรียนที่ไหนก็ได้ ลักษณะการเรียนส่วนใหญ่เป็นการเรียนเพื่อเพิ่มความรู้และนันทนาการ อีกทั้งยังไม่จำกัดเวลาเรียนสามารถเรียนได้ตลอดเวลาและเกิดขึ้นในทุกช่วงวัยตลอดชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538:83)

รูปแบบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิต ตามสถานการณ์ในชีวิตเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ การทำงาน หรือเรียนรู้จากบุคคล ครอบครัว สภาพแวดล้อม สื่อ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะ ความบันเทิง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีลักษณะสำคัญคือไม่มีหลักสูตร ไม่มีเวลาเรียนที่แน่นอน ไม่จำกัดอายุ ไม่มีการลงทะเบียน และไม่มีการสอน ไม่มีประกาศนียบัตรหรือไม่มีสถานศึกษาที่แน่นอน เรียนที่ไหนก็ได้ การศึกษาในรูปแบบดังกล่าวเกิดจากปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิตว่าการที่บุคคลจะได้รับการศึกษาอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย สำหรับกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ตามวิถีชีวิตที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เรียนรู้จากประสบการณ์สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคม และกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ มีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีการกำหนดแบบแผนที่ชัดเจนเหมือนการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ ไม่มีการแบ่งระดับการศึกษา ชั้นเรียน รายวิชา รูปแบบการจัดจึงมีได้อย่างหลากหลาย บางรูปแบบเป็นเพียงแค่กิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมการศึกษาที่เกิดขึ้น บางรูปแบบเป็นสถานการณ์ ปรากฏการณ์ที่อาจมีขึ้นเองตามธรรมชาติหรือโดยการสร้างของสิ่งมีชีวิต รวมทั้งมนุษย์หรือเกิดจากการกระทำของสัตว์ หรือแม้กระทั่งสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมตามปกติ รูปแบบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในปัจจุบันที่ต้องส่งเสริมการจัดให้มากขึ้น ได้แก่ ครอบครัว ผู้รู้ในชุมชน วัด พระสงฆ์ที่เป็นศูนย์รวมของชุมชน หรืออาจเกิดขึ้นในวงสนทนาของชุมชน เช่น ลานวัด บ้านผู้นำ ร้านค้า ศาลากลางบ้าน ศูนย์ประชาคม สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสารมวลชน ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชน แต่การจัดการศึกษาในรูปแบบดังกล่าวสำนักงาน กศน. จะเน้นรูปแบบการจัดในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน กศน.ตำบล/แขวง บ้านหนังสืออัจฉริยะ มุขรัก การอ่านหนังสือในชุมชน โดยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ กศน.อำเภอ ซึ่งมอบหมายภารกิจให้บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ครู กศน.ตำบล เป็นผู้รับผิดชอบในการส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าว (อมรา ปฐภิญโญบุรณ, 2544: 18-20)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ซึ่งเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต โดยไม่มีรูปแบบการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่ตายตัว ไม่มีกรอบกิจกรรม โดยอาจเกิดการเรียนรู้จากบุคคล เช่น ครอบครัว ครู ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ หรือเรียนรู้จากหน่วยงานหรือสถานที่ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด กศน.ตำบล ศาลาประชาคม แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ หรือแม้แต่สื่ออินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ทั้งนี้ ครู กศน.ตำบล ถือเป็นหนึ่งในผู้ที่ทำให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ของปฏิบัติงานของตนเอง เช่น กิจกรรมบ้านหนังสือชุมชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ชาวตลาด กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น

2.5 หลักเกณฑ์การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมประชาชนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน กศน. พ.ศ. 2566

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สำนักงาน กศน. เดิม) มีความประสงค์จะให้สถานศึกษาสังกัด สำนักงาน กศน. จัดฝึกอบรมประชาชน โดยการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน และการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชน จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมประชาชนให้กับสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน กศน. เพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด และเป็นไปแนวทางเดียวกัน ดังต่อไปนี้

ความหมาย

การฝึกอบรมประชาชน หมายถึง การอบรม การศึกษาดูงาน การจัดเวทีประชาคมหรือกิจกรรมอื่นที่มีลักษณะเป็นการฝึกอบรม ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน และการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ประชาชน ได้รับความรู้ มีเจตคติ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน โดยมีโครงการและหลักสูตรที่มีช่วงระยะเวลาการจัดที่แน่นอน

ขั้นตอนการดำเนินการฝึกอบรมประชาชน ดังนี้

1. สถานศึกษาจะต้องทำโครงการฝึกอบรมประชาชนพร้อมหลักสูตร บรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอขอความเห็นชอบต่อสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. (กรณีมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ได้รับความเห็นชอบไว้เดิม ให้ขออนุมัติและขอความเห็นชอบเป็นกรณีไป) ยกเว้นสถานศึกษาชั้นตรงให้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบอำนาจ

2. การอนุมัติโครงการและหลักสูตรการฝึกอบรมประชาชน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา อนุมัติภายในวงเงินตามที่ได้รับมอบอำนาจ ถ้าเกินวงเงินของสถานศึกษาต้องได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจากผู้มีอำนาจ

3. ดำเนินการฝึกอบรมประชาชนตามโครงการ/หลักสูตร ที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว

4. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน เสนอสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม.

สำหรับสถานศึกษาชั้นตรง ให้รายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงาน กศน. เป็นรายไตรมาส หรือตามที่สำนักงาน กศน.กำหนด

การจัดฝึกอบรมประชาชน ประกอบด้วย

1. โครงการ/หลักสูตร ระยะเวลาตามความเหมาะสม
2. กลุ่มเป้าหมาย เป็นประชาชนทั่วไป โครงการ/หลักสูตรละไม่ต่ำกว่า 15 คน
3. การประเมินผล ใช้รูปแบบการประเมินความพึงพอใจ และการประเมินตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหลังการฝึกอบรม

4. หลักฐานการผ่านอบรม มอบวุฒิบัตรโดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องมีระยะเวลาในการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของโครงการ/หลักสูตร สำหรับการจัดเวทีประชาคมให้สถานศึกษาพิจารณาตามความเหมาะสม

ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมประชาชนเบิกจ่ายได้ ดังนี้

1. ค่าอาหารไม่เกินมื้อละ 120 บาท/คน
  2. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ไม่เกินมื้อละ 35 บาท/คน
  3. ค่าตอบแทนวิทยากร ในอัตราไม่เกินชั่วโมงละ 400 บาท
  4. ค่าของสมนาคุณในการศึกษาดูงานให้เบิกเท่าที่จ่ายจริง แห่งละไม่เกิน 1,500 บาท
  5. ค่าวัสดุในการจัดฝึกอบรม เท่าที่จำเป็น เหมาะสมและประหยัด
  6. ค่าเช่าอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามความจำเป็น เหมาะสมและประหยัด
  7. ค่าเช่าสถานที่จัดอบรมตามความจำเป็น เหมาะสมและประหยัด ตามที่ผู้ให้บริการเรียกเก็บ ทั้งนี้ ให้พิจารณาสถานที่ที่ไม่มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายเป็นอันดับแรก
  8. ค่าเช่าเหมายานพาหนะหรือค่าจ้างเหมายานพาหนะ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
- ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายตามข้อ 1 - 8 ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น เหมาะสมและประหยัด ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

2.6 แนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

6.1 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จัดประชุมคณะทำงาน เพื่อวางแผนและจัดทำกรอบแนวทางการดำเนินงาน การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้บริหาร และบุคลากรในส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมศึกษาข้อมูลจากเอกสารวิชาการ ปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานของ อาสาสมัคร กศน. ที่ผ่านมา

6.2 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จัดประชุมจัดทำเอกสารหลักสูตรพัฒนาศักยภาพ อาสาสมัคร กศน. เพื่อให้ หน่วยงาน/สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือหรือกรอบแนวทางจัดกิจกรรมฝึกอบรม การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. ในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการและ สภาพบริบทชุมชน

6.3 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้จัดสรรและโอนเงินงบประมาณให้กับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด ทุกแห่ง/กทม. เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2566 ให้แก่ อาสาสมัคร กศน. (ทุกตำบล/แขวง ๆ ละ 3 คน) ในพื้นที่สังกัดของตนเอง และ กิจกรรมติดตามผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมดังกล่าว ระดับจังหวัด ตามแนวทางและเครื่องมือเอนิเทศ ติดตาม และประเมินผลที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด รายละเอียดดังนี้

(1) โอนเงินงบประมาณ ให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กทม. ในพื้นที่เขตภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก ภายในเดือนเมษายน 2566

(2) โอนเงินงบประมาณ ให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด ในพื้นที่เขตภาคเหนือ และภาคใต้ ภายในเดือนกรกฎาคม 2566

6.4 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จัดทำและแจ้งแนวทางการดำเนินงานการขับเคลื่อนกิจกรรมฝึกอบรม การพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รายละเอียดหลักสูตร อบรมฯ รวมถึงแนวทางและแบบรายงานผลการติดตามผลการดำเนินงานฯ ระดับจังหวัด ไปยังสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้จังหวัดทุกแห่ง/กทม. รายละเอียดดังนี้

(1) วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาและยกระดับให้อาสาสมัคร กศน. ในระดับพื้นที่ มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับ ประชาชนในชุมชนได้รับโอกาสเข้าถึงระบบการศึกษา เกิดการศึกษาตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตนเอง

(2) กลุ่มเป้าหมาย

อาสาสมัคร กศน. ระดับตำบล/แขวงทุกแห่ง (ตำบล/แขวงละ 3 คน)

(3) พื้นที่เป้าหมาย

ให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กทม. ดำเนินการจัดฝึกอบรมพัฒนาและยกระดับ ศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2566 (สำหรับพื้นที่เขตภาคกลาง ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2566 (สำหรับพื้นที่เขตภาคเหนือ และภาคใต้) โดยกำหนดให้อบรมกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่สังกัดของตนเอง ผ่านรูปแบบการฝึกอบรมประชาชนที่มีกระบวนการ จัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การสอบถาม เป็นต้น พร้อมสังเกตการณ์ สรุปและ รายงานผลการฝึกอบรมฯ ตามแบบรายงานที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

(4) หลักสูตรการฝึกอบรม

ให้นำ “หลักสูตรพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.” ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด ไปใช้เป็น เครื่องมือหรือกรอบแนวทางสำหรับจัดกิจกรรมฝึกอบรมฯ ในระดับพื้นที่ได้สำเร็จ หลักสูตรฯ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1 การสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมือง
- ส่วนที่ 2 การสร้างจิตสำนึกการเป็นจิตอาสา
- ส่วนที่ 3 งาน กศน. กับการเสริมสร้างการเรียนรู้และกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการทำงาน
- ส่วนที่ 4 การดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน.

ทั้งนี้ หน่วยฝึกอบรม สามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาการฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย และสภาพบริบทพื้นที่ได้ตามความเหมาะสม โดยต้องมีระยะเวลาการฝึกอบรมในภาพรวม ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 ชั่วโมง

(5) การเบิกจ่ายงบประมาณ

ให้เบิกจ่ายงบประมาณในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมประชาชน ตามหลักเกณฑ์การเบิกค่าใช้จ่ายที่

กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด ในแนวทางการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561) (ตามหนังสือสำนักงาน กศน. ที่ ศธ 0210.04/8021 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2561) และระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด

6.5 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดทุกแห่ง/กทม. ดำเนินการ ดังนี้

(1) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพ อาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ระดับจังหวัด

(2) จัดประชุมวางแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมฝึกอบรมฯ โดยเชิญคณะทำงานตามคำสั่ง พร้อมผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องหารือและวางแผนเตรียมการจัดกิจกรรมฯ ให้บรรลุผลสำเร็จเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) จัดทำหนังสือถึงสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด เพื่อแจ้งให้อาสาสมัคร กศน. (ทุกตำบล/แขวง ฯลฯ 3 คน) เข้ารับการฝึกอบรมฯ พร้อมร่วมสังเกตการณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กทม. กำหนด

(4) จัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด ดังนี้

- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กทม. ในพื้นที่เขตภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก ดำเนินการจัดกิจกรรมฯ แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายน 2566

- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กทม. ในพื้นที่เขตภาคเหนือ และภาคใต้ ดำเนินการจัดกิจกรรมฯ แล้วเสร็จภายในเดือนวันที่ 20 สิงหาคม 2566

โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมประชาชนตามแนวทางการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561) (ตามหนังสือสำนักงาน กศน. ที่ ศธ 0210.04/8021 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2561) โดยให้เบิกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์การเบิกค่าใช้จ่ายที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ และระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด

(5) ติดตามผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมฯ ตามกรอบแนวทางฯ และเครื่องมือแบบรายงานผลการดำเนินงานที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

(6) สรุปและรายงานผลการจัดกิจกรรมฯ ตามแนวทางที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด พร้อมส่งรายงานผลข้อมูลฯ ไปยังกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ภายในวันที่ 20 สิงหาคม 2566 เพื่อทราบถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการฯ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้น

6.6 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จัดทำและแจ้งให้ หน่วยงาน/สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด สืบหาข้อมูลอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566 เพื่อจัดทำทำเนียบอาสาสมัคร กศน. โดยให้บันทึกข้อมูลดังกล่าว ผ่านระบบออนไลน์ตามแนวทางที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

6.7 จัดทำระบบอาสาสมัคร กศน. เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลทำเนียบอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566 ให้แก่สาธารณชนทราบ สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายระดับชุมชน เกิดการประสานพลังหรือบูรณาการทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

6.8 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระบบ อาสาสมัคร กศน. ให้หน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด หน่วยงานราชการต่าง ๆ ทราบ พร้อมกำหนดให้บุคลากรในสังกัด ขยายผลและสร้างการรับรู้ข้อมูลดังกล่าวให้แก่ประชาชน

6.9 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ สรุปและรายงานผลโครงการพัฒนาศักยภาพ อาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.7 แนวทางการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ตามที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาค ปฏิบัติราชการแทนในเรื่องการสนับสนุนการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการทำงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงาน กศน. พร้อมได้จัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2566 ให้แก่สถาบัน กศน.ภาคทุกแห่ง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

1.2 เพื่อนำข้อมูลผลการติดตามฯ มาปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ต่อไป

2. กลุ่มเป้าหมาย

2.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

ในระดับตำบล/แขวง (ครู กศน.ตำบล)

2.3 อาสาสมัคร กศน. ระดับตำบล/แขวง (ตำบล/แขวงละ 3 คน)

3. พื้นที่เป้าหมาย

ให้สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาค กำหนดสำนักงาน กศน. จังหวัดในพื้นที่ที่รับผิดชอบอย่างน้อย ภาคละ 2 จังหวัด โดยให้เลือก กศน.อำเภอ จังหวัดละ 2 อำเภอ และเลือก กศน.ตำบล อำเภอละ 2 ตำบล รวมถึงอาสาสมัคร กศน. ตำบลละ 3 คน เพื่อลงพื้นที่เป้าหมายในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. หรือด้วยวิธีอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม โดยการพูดคุย สอบถามและสังเกต

4. การเบิกจ่ายงบประมาณ

ให้เบิกจ่ายงบประมาณในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยใช้ระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด

5. วิธีการดำเนินงาน

5.1 สำนักงาน กศน. โอนเงินงบประมาณให้สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาค จำนวน 5 ภาค ๆ ละ 30,000 บาท (สามหมื่นบาทถ้วน) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

5.2 ให้สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคทุกแห่ง ดำเนินการ ดังนี้

5.2.1 จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

5.2.2 จัดทำหนังสือสำนักงาน กศน.จังหวัดในพื้นที่เป้าหมายของแต่ละภาค เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. โดยให้สำนักงาน กศน.จังหวัดในพื้นที่เป้าหมาย ดำเนินการ ดังนี้

(1) คัดเลือก กศน.อำเภอในสังกัด จำนวน ๒ แห่ง เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในภาพรวม ณ ห้องประชุมสำนักงาน กศน.จังหวัด/กศน.อำเภอในพื้นที่เป้าหมาย หรือด้วยวิธีอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม

(2) แจก กศน.อำเภอที่ได้รับการคัดเลือก ประธานผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร กศน.อำเภอ ครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ (ครู กศน.ตำบล) และอาสาสมัคร กศน. อำเภอละ 6 คน (ตำบล/แขวงละ 3 คน) เพื่อเตรียมให้ข้อมูล เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

5.3 ติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในพื้นที่เป้าหมายของแต่ละภาค ตามที่กำหนดไว้

5.4 เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ฯ ตามที่กำหนดไว้

5.5 สรุปและรายงานผลการติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในภาพรวมของภาค ตามแบบรายงานผลการติดตามฯ ที่กำหนดไว้ และส่งให้สำนักงาน กศน. ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ที่ korpor.kch@gmail.com ภายในวันที่ 30 กันยายน 2566

บทที่ 3

ผลการดำเนินงาน

คณะผู้จัดทำ รวมถึงหน่วยงาน/สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และได้รายงานผลการดำเนินงานโครงการดังกล่าว แบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 หลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. เป็นการนำเสนอข้อมูลหลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. ที่หน่วยจัดกิจกรรมฝึกอบรม ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กทม. หรือสถานศึกษาในสังกัดที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยจัดกิจกรรม นำไปใช้เป็นเครื่องมือหรือกรอบแนวทางสำหรับจัดกิจกรรมฝึกอบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในระดับพื้นที่ของตนเองได้สำเร็จ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีระบบ มีประสิทธิภาพ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย (อาสาสมัคร กศน. ทุกตำบล/แขวง ๆ ละ 3 คน) มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะและสมรรถนะที่เป็นประโยชน์ต่อการร่วมส่งเสริม สนับสนุนและร่วมจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือจัดการเรียนรู้ รวมถึงนโยบายและภารกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันส่งผลให้ประชาชนในชุมชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต หรือการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเองได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

ภาพที่ 1 หลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

หลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประกอบด้วยสาระสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่ (1) หลักสูตรอบรมอาสาสมัคร กศน. และ (2) แผนการจัดกิจกรรม รายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 หลักสูตรอบรมอาสาสมัคร กศน. เป็นหลักสูตรที่ช่วยให้หน่วยงานการศึกษา สถานศึกษา ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงอาสาสมัคร กศน. มีกรอบหลักสูตรที่ชัดเจน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน ออกแบบกระบวนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมฯ ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากได้กำหนดให้เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ ระยะเวลาการอบรมที่กำหนดให้มีจำนวนไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

และสามารถปรับเนื้อหาหลักสูตรหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นที่และความต้องการของชุมชน องค์ประกอบของข้อมูลดังกล่าว ได้แก่

1. ความเป็นมาของหลักสูตร

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 9 วรรค 3 กำหนดให้ผู้ส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งเป็นผู้ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและผู้จัดการเรียนรู้ มีการดำเนินการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมาตรา 10 วรรค 2 การจัดการศึกษา การพัฒนาวิชาการและบุคลากร การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อการศึกษาและการยกย่อง ประกาศเกียรติคุณ สำหรับผู้จัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และวรรค 3 สิทธิประโยชน์ตามความเหมาะสมให้แก่ผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในฐานะที่เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริม สนับสนุนและจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับประชาชน โดยมุ่งเน้นให้บุคคลที่มีความรู้ ประสบการณ์และความพร้อม ในการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในชุมชน ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สาขาต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบให้ได้รับการศึกษา ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง เพื่อพัฒนาศักยภาพกำลังคนและสังคมของประเทศ จึงเรียกบุคคลที่มีความพร้อม จะสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกับ กศน. ว่า อาสาสมัคร กศน.

2. หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. ให้เป็นพลเมืองดี มีจิตใจเป็นผู้ให้ มีจิตอาสา โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน
2. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ ระยะเวลาการอบรม และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างระหว่างบุคคล ชุมชน สังคมในแต่ละบริบทพื้นที่

3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

- เพื่อให้อาสาสมัคร กศน. ที่เข้ารับการฝึกอบรมมีคุณลักษณะ ดังนี้
- 3.1 มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดี มีจิตอาสา มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
  - 3.2 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของพื้นที่
  - 3.3 มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาสาสมัคร กศน.

4. กลุ่มเป้าหมาย

อาสาสมัคร กศน.

5. รูปแบบการพัฒนา

การอบรม

6. ระยะเวลาการฝึกอบรม

จำนวนไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง ทั้งนี้ สามารถปรับระยะเวลาได้ตามความเหมาะสมของเนื้อหาหลักสูตร สภาพบริบทพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย โดยต้องมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

7. โครงสร้างหลักสูตร

ที่	รายละเอียดเนื้อหา/กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
1	การสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมือง 1.1 ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย - คุณธรรม จริยธรรม วินัย อุทิศการทำความดีในสถาบันหลักของชาติ - การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข - ประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น - การสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทย 1.2 ความเป็นพลเมืองดี - ความหมาย ความสำคัญ และบทบาทของพลเมืองดี - คุณลักษณะของพลเมืองดี			
2	การสร้างจิตสำนึกการเป็นจิตอาสา 2.1 จิตอาสา - ความหมาย และความสำคัญของจิตอาสา - ประเภทของจิตอาสา 2.2 การสร้างพลัง กศน.จิตอาสา - การสร้างจิตสำนึกการเป็นจิตอาสา - แนวทางการให้บริการและการให้ความช่วยเหลือ - จิตอาสาพัฒนา การบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม - จิตอาสากับการน้อมนำพระบรมราชูปถัมภ์ปฏิบัติ			
3	งาน กศน. กับการเสริมสร้างการเรียนรู้และกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการทำงาน 3.1 กศน.กับการจัดการศึกษา 3.2 นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ 3.3 นโยบายและจุดเน้นของสำนักงาน กศน. 3.4 กลยุทธ์การทำงานของอาสาสมัคร กศน.			
4	การดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. 4.1 ลักษณะการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. 4.2 บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน. 4.3 แนวทางการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. 4.4 บุคลิกภาพและการสื่อสารในงานอาสาสมัคร กศน.			
รวม				

ภาพที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

8. สื่อการเรียนรู้

1. สื่อเอกสาร สื่อเทคโนโลยี สื่อออนไลน์
2. บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือบุคลากรในสถานพยาบาลในชุมชน
3. แหล่งเรียนรู้

9. เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. เข้าร่วมกิจกรรมเต็มเวลา
2. ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 หรือตามที่หน่วยงาน/สถานศึกษา

กำหนด

ส่วนที่ 2 แผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 9 แผน ดังนี้

- แผนที่ 1 ภาคภูมิใจในความเป็นไทย
- แผนที่ 2 ความเป็นพลเมืองดี
- แผนที่ 3 จิตอาสา
- แผนที่ 4 การสร้างพลัง กศน.จิตอาสา
- แผนที่ 5 กศน. กับการจัดการศึกษา
- แผนที่ 6 นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ

แผนที่ 7 นโยบายและจุดเน้นของสำนักงาน กศน.

แผนที่ 8 กลยุทธ์การทำงานของอาสาสมัคร กศน.

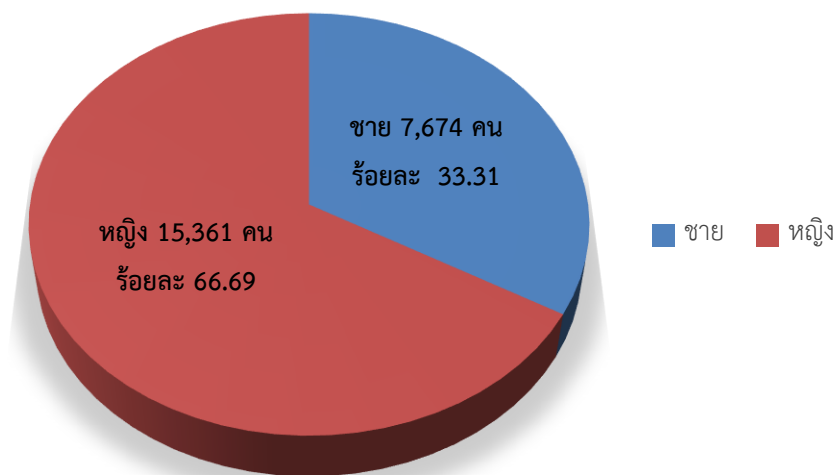
แผนที่ 9 การดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน.

ตอนที่ 2 ผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ/กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับมอบหมาย เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ/กลุ่มเป้าหมายที่ต้องดำเนินการภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ผลการดำเนินงาน สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 งบประมาณที่ได้รับจัดสรร กลุ่มเป้าหมายที่ต้องดำเนินการ

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (บาท)	งบประมาณที่ใช้จ่าย (บาท)	ร้อยละ	กลุ่มเป้าหมายที่ต้องดำเนินการ (คน)	กลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรม (คน)	ร้อยละ
20,000,000	14,350,671.13	71.75	22,296	23,035	103.31

ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมจากโครงการ/กิจกรรม จำนวน 23,035 คน โดยจำแนกเป็นเพศชาย - หญิง ดังนี้

จากตารางที่ 3.1 ผลการใช้จ่ายงบประมาณ/กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 20,000,000 บาท (ยี่สิบล้านบาทถ้วน) เพื่อนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566 ให้กับกลุ่มเป้าหมาย (อาสาสมัคร กศน. ทุกตำบล/แขวง ๆ ละ 3 คน) ทั่วประเทศ จำนวน 22,296 คน ได้สำเร็จพบว่า ผลการดำเนินงานโครงการดังกล่าว ได้เบิก-จ่าย คิดเป็นงบประมาณที่ใช้จ่ายจริง จำนวน 14,350,671.13 บาท (สิบล้านสามแสนห้าหมื่นหกกร้อยเจ็ดสิบบาทสิบสามสตางค์ถ้วน) คิดเป็นร้อยละ 71.75 จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมทั้งหมด จำนวน 23,035 คน คิดเป็นร้อยละ 103.31 แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 7,674 คน และเพศหญิง จำนวน 15,361 คน

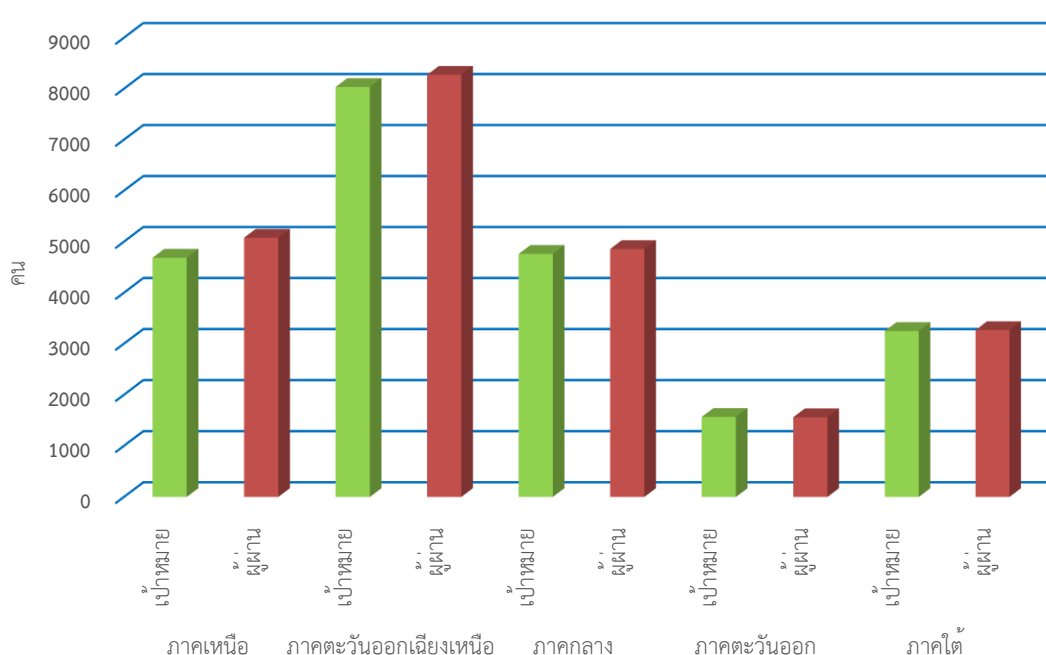
หมายเหตุ : ข้อมูลงบประมาณจากกลุ่มบริหารการคลังและสินทรัพย์ ณ วันที่ 12 ตุลาคม 2566

ตอนที่ 3 เป้าหมายผู้ผ่านการอบรม เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเป้าหมายผู้ผ่านการอบรม ภายใต้กิจกรรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ระดับจังหวัดทั่วประเทศ โดยเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ อาสาสมัคร กศน. ทุกตำบล/แขวง ๆ ละ 3 คน รวม 22,296 คน ผลการดำเนินงานสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 เป้าหมายผู้ผ่านการอบรมในภาพรวม

ภาค	ตำบล (แห่ง)	เป้าหมาย (คน)	เป้าหมายที่ได้ (คน)	ร้อยละ
1. ภาคเหนือ	1,562	4,686	5,078	108.37
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,678	8,034	8,273	102.97
3. ภาคกลาง	1,587	4,761	4,857	102.02
4. ภาคตะวันออก	522	1,566	1,560	99.62
5. ภาคใต้	1,083	3,249	3,267	100.55
รวม	7,432	22,296	23,035	103.31

ภาพที่ 4 แผนภูมิแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมโครงการ/กิจกรรม จำนวน 23,035 คน โดยจำแนกเป็นภาค ดังนี้

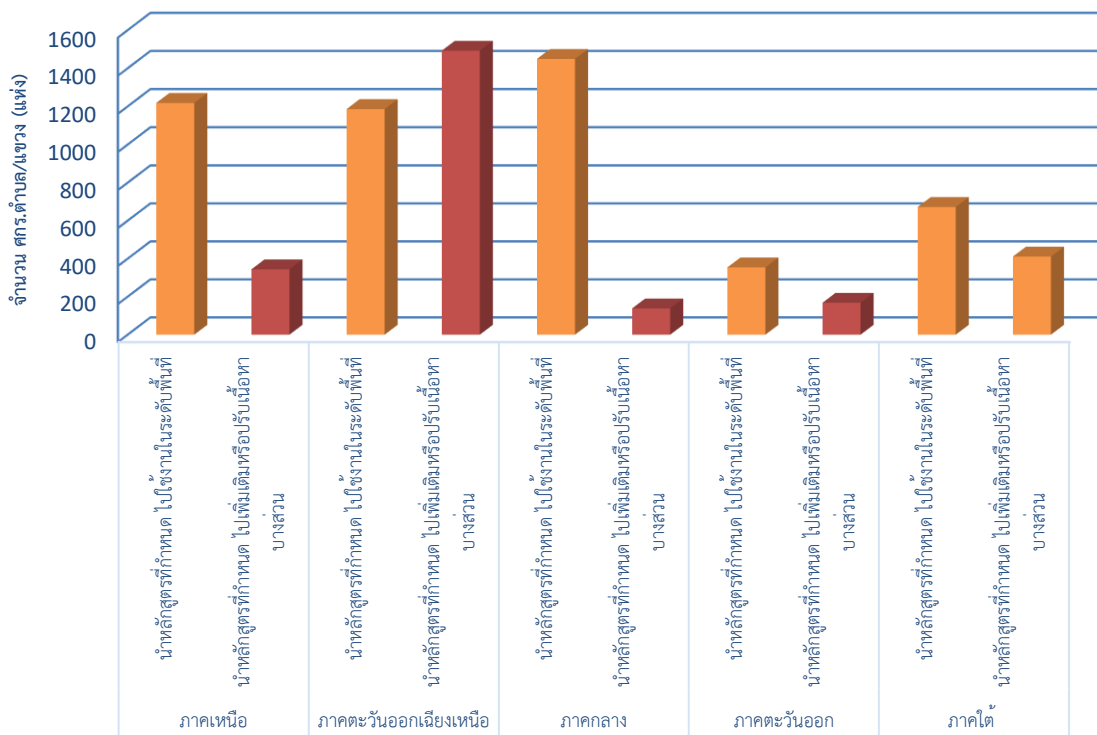
จากตารางที่ 3.2 เป้าหมายผู้ผ่านการอบรมในภาพรวม พบว่า เป้าหมายผู้ผ่านการอบรม มีจำนวนทั้งสิ้น 23,035 คน จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ 22,296 คน คิดเป็นร้อยละ 103.31 เมื่อจำแนกเป็นรายภาค พบว่า ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมมากที่สุด ได้แก่ ภาคเหนือ (ร้อยละ 108.37) รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 102.97) ภาคกลาง (ร้อยละ 102.02) ภาคใต้ (ร้อยละ 100.55) และภาคตะวันออก (ร้อยละ 99.62) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ลักษณะของหลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของการนำหลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ไปใช้เป็นเครื่องมือหรือกรอบแนวทางในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมดังกล่าวให้กับกลุ่มเป้าหมายในระดับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ผลการดำเนินงานสามารถสรุปได้ดัง ตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ลักษณะของหลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ที่ถูกนำไปใช้งานในระดับพื้นที่

ภาค	ตำบล (แห่ง)	นำหลักสูตรที่กำหนดไปใช้งานในระดับพื้นที่		นำหลักสูตรที่กำหนดเพิ่มเติมหรือปรับเนื้อหาบางส่วน	
		ตำบล (แห่ง)	ร้อยละ	ตำบล (แห่ง)	ร้อยละ
เหนือ	562	1,218	77.98	344	22.02
ตะวันออกเฉียงเหนือ	678	1,186	44.29	1,492	55.71
กลาง	587	1,449	91.30	138	8.70
ตะวันออก	522	354	67.82	168	32.18
ใต้	683	672	62.05	411	37.95
รวม	432	4,879	55.65	2,553	34.35

ภาพที่ 5 แผนภูมิแสดงจำนวนของ ศกร.ตำบล/แขวง ที่นำลักษณะของหลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ไปใช้งานในระดับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม โดยจำแนกเป็นรายภาค ดังนี้

จากตารางที่ 3.3 ลักษณะของหลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. พบว่า มีหน่วยจัดกิจกรรมฝึกอบรมฯ ที่นำหลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนดไปใช้ในการฝึกอบรมในระดับพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม โดยมีจำนวน ศกร.ตำบล/แขวงที่เข้ารับการฝึกอบรมในรูปแบบดังกล่าว จำนวน 4,879 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 65.65 ของ ศกร.ตำบล/แขวงทั้งหมด และมีหน่วยจัดกิจกรรมฝึกอบรมฯ ที่นำเนื้อหาในหลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนดไปเพิ่มเติมหรือปรับเนื้อหาบางส่วนให้มีความสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและสภาพบริบทชุมชน โดยมีจำนวน ศกร.ตำบล/แขวงที่เข้ารับการฝึกอบรมในรูปแบบดังกล่าว จำนวน 2,553 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 34.35 ของ ศกร.ตำบล/แขวงทั้งหมด

สำหรับเนื้อหาหลักสูตรอบรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ที่หน่วยจัดกิจกรรมฝึกอบรมบางแห่งได้เพิ่มเติมหรือปรับเนื้อหาบางส่วนให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและสภาพบริบทชุมชนประกอบด้วย

1. แนวทางการพัฒนาการศึกษาตลอดชีวิต ในบทบาทของอาสาสมัคร กศน.
2. กระบวนการสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
3. พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566
4. แผนการจัดกิจกรรม อาสาสมัคร กศน. ในระดับพื้นที่
5. การเขียนโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ
6. การจัดทำสื่อ การสร้าง QR code การแชร์ไฟล์ภาพหรือวิดีโอ
7. การใช้แอปพลิเคชัน Line OA และ MOE Safety Center
8. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมหรือข่าวสารในชุมชน เทคนิคการพูดหรือสื่อสารในที่ชุมชน
9. การติดตามและรายงานผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน.
10. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และ CPR
11. ความรู้ ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงาน อาสาสมัคร กศน.
12. การจัดทำแผนการขับเคลื่อนงานอาสาสมัคร กศน.
13. การพัฒนาบุคลิกภาพและการดูแลตนเอง
14. การรู้เท่าทันสื่อในยุคปัจจุบัน
15. เทคนิคการทำงานร่วมกับชุมชน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ตอนที่ 5 ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน.ตำบลหรือแขวง และอาสาสมัคร กศน.ที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับตำบลหรือแขวง

5.1.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมอบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. พบว่า ผู้บริหาร และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการระดับตำบลหรือแขวง มีความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมอบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. เป็นอย่างดี เนื่องจากมีหนังสือจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด แจ้งไปยังสถานศึกษาทุกแห่งในพื้นที่ของตนเอง พร้อมชี้แจงรายละเอียดข้อมูลการจัดกิจกรรมผ่านการประชุมประจำเดือน การซักถามพูดคุยผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อสร้างการรับรู้และเข้าใจที่ตรงกันถึงประเด็นดังกล่าว ศึกษาจากนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เอกสารแนวทางการดำเนินงานอาสาสมัคร กศน. ประกอบด้วย หลักสูตรการอบรม แผนการจัดกิจกรรม มีการถ่ายทอดข้อมูลไปยังครู กศน.ตำบล ประกอบกับสถานศึกษาบางแห่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยจัดกิจกรรมฯ ให้กับอาสาสมัคร กศน. ซึ่งจำเป็นต้องเข้าร่วมประชุมวางแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมฝึกอบรมฯ ร่วมกับคณะทำงานระดับจังหวัดตามแนวทางที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

5.1.2 ด้านการแนะนำหรือส่งเสริมอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มเติม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล มีการแนะนำ ส่งเสริมและนำกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. เพื่อสร้างหรือทบทวนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและสมรรถนะที่เป็นประโยชน์ต่อการร่วมส่งเสริม สนับสนุน ร่วมจัดการเรียนรู้หรือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ประชาชนในชุมชน เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดี มีจิตอาสา ส่งเสริมถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ถ่ายทอดรูปแบบหรือวิธีการทำงานเมื่อได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ อันนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ มีการแนะนำกลยุทธ์หรือเทคนิคต่าง ๆ มาช่วยให้การปฏิบัติงานดีขึ้น เช่น ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (buddy) ใช้หลักแนวคิด “รู้ รัก สามัคคี มีใจรักในงานบริการด้วยความเต็มใจ” ให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบาย ภารกิจ แผนงานที่ ศกร.อำเภอหรือตำบลรับผิดชอบทุกครั้งก่อนให้อาสาสมัคร กศน. ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับอาสาสมัคร กศน. แนะนำเทคนิคการประชาสัมพันธ์ออนไลน์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เป็นต้น

5.1.3 ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและมอบบทบาทหน้าที่ให้อาสาสมัคร กศน. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล ได้ร่วมกันสำรวจ วิเคราะห์แผนงาน โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการพูดคุย ปรึกษาหารือ และให้ครู กศน.ตำบลเป็นผู้พิจารณาและมอบหมายงานตามถนัด เหมาะสมของอาสาสมัคร กศน. แต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน.ตามแนวทางการดำเนินงานอาสาสมัคร กศน. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564) เช่น สำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชน เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงข่าวสารหรือภารกิจของ ศกร.ตำบล/แขวง เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ของประชาชน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นปราชญ์ชาวบ้าน สนับสนุน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสถานที่ในการจัดกิจกรรม ช่วยประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ร่วมติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม รวมถึงร่วมประสานภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมของ ศกร.ตำบล/แขวง สอบถามความต้องการอบรมอาชีพของประชาชน

5.1.4 ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรม ศกร. โดยมีอาสาสมัคร กศน. ร่วมดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนา ศกร.ตำบล/แขวง การพัฒนา

ชุมชนร่วมกับภาคีเครือข่าย ร่วมกับอาสาสมัคร กศน. ครอบคลุมตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน. ตามแบบรายงานผลการปฏิบัติงาน ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชน เช่น การจัดกิจกรรมฝึกอาชีพ ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย สำรวจข้อมูลผู้ไม่รู้หนังสือ กิจกรรมพาน้องกลับมาเรียน

ด้านที่ 2 การประชาสัมพันธ์ สื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างโอกาส การเข้าถึงการเรียนรู้ของประชาชน ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร กิจกรรมหรือการดำเนินงานต่าง ๆ ของ ศกร.ตำบล/แขวง เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลการเรียนรู้ ผ่านรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การรับสมัครนักศึกษา สกร ผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น สื่อออนไลน์ต่าง ๆ อาทิ Line Facebook Fanpage เป็นต้น

ด้านที่ 3 การส่งเสริม สนับสนุน และร่วมจัดกิจกรรมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน โดยวางแผนและทำงานร่วมกับครู กศน.ตำบล สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ของอาสาสมัคร กศน. ร่วมด้วย เช่น เป็นวิทยากรสอนเสริมเติมเต็มความรู้วิชาการ เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ใช้บ้านหรือสถานที่ในพื้นที่ตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สนับสนุนสื่อ วัสดุหรืออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม ตัวอย่างเช่น

- กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชุมชน กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ชาวตลาด
- กิจกรรมรถโมบายเคลื่อนที่ ส่งเสริมการเรียนรู้
- กิจกรรมหมุนเวียนหนังสือในบ้านหนังสือชุมชน
- กิจกรรมการจัดการขยะในชุมชน
- กิจกรรมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
- กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุ พัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาสังคมชุมชน การเรียนรู้

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- กิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ติดต่อประสานให้นักศึกษาเข้าสอบตามตาราง หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ครู กศน.มอบหมาย

ด้านที่ 4 การติดตามผลและการดูแลการจัดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน ครู กศน.ตำบล ร่วมกับอาสาสมัคร กศน. ร่วมนิเทศ ประเมินและติดตามผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของ ศกร.ตำบล/แขวง ทั้งการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต หรือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาตามอัธยาศัย

ด้านที่ 5 การสนับสนุน การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาของประชาชนในชุมชน เช่น กิจกรรมสำรวจข้อมูล จปฐ. กิจกรรมสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้ลืมนหนังสือ หรืองานตามนโยบายต่าง ๆ

5.1.5 ด้านการให้คำปรึกษา แนะนำการทำงานของอาสาสมัคร กศน. พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล ได้ใช้หลักการให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตามและสนับสนุน การทำงานของอาสาสมัคร กศน. แบบมีส่วนร่วม ผ่านรูปแบบหรือกระบวนการที่หลากหลาย เช่น

1. จัดประชุมบุคลากร ร่วมกับอาสาสมัคร กศน. เพื่อติดตาม ให้คำปรึกษาและแนะนำวิธีการทำงานของอาสาสมัคร กศน. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมของครู

กศน.ตำบล และได้สัมภาษณ์ สอบถามพูดคุยกับอาสาสมัคร กศน. เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคจากการดำเนินงาน เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาแก้ไขร่วมกัน

2. พบปะพูดคุย ติดต่อกับอาสาสมัคร กศน. ผ่านทางโทรศัพท์ หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เป็นรายบุคคล เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานของอาสาสมัคร กศน. อย่างสม่ำเสมอ หรืออาจนัดหมาย เยี่ยมเยียน อันเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับกลุ่มเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ได้ประชาสัมพันธ์ ผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของอาสาสมัคร กศน. ผ่านทางสื่อออนไลน์ให้แก่สาธารณชนทราบ เช่น Facebook Fanpage เป็นต้น

3. ผู้บริหารจัดการประชุมบุคลากรเพื่อติดตามผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กำหนดกระบวนการรายงานผลปัญหา อุปสรรคเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการทำงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผ่านการรายงานของครู กศน.ตำบล หรือเปิดกล่องแสดงความคิดเห็น ในช่องทางออนไลน์

4. ครู กศน.ตำบล เป็นพี่เลี้ยงให้กับอาสาสมัคร กศน. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ไม่ปล่อยให้อาสาสมัคร กศน. ทำงานโดยลำพัง ให้กำลังใจสอบถามการทำงานหรือความก้าวหน้า ในเนื้องานอย่างสม่ำเสมอ อันเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและเป็นการสร้างภาคีเครือข่ายเข้มแข็ง

5.1.6 ด้านปัญหา อุปสรรค และวิธีการแก้ไขการดำเนินงานร่วมกับอาสาสมัคร กศน. พบว่า

1. ชุมชนบางแห่ง มีหลายหน่วยงานลงพื้นที่พร้อมกันหรือเร่งด่วน ส่งผลให้แผนกำหนดการจัดกิจกรรมบางรายการ ต้องปรับเปลี่ยน

2. ทักษะการใช้ภาษาในพื้นที่ท้องถิ่น บางแห่งประชาชนในชุมชนไม่ค่อยเคยกับการสื่อสาร ด้วยภาษาไทย (กลาง) อาสาสมัคร กศน. จำเป็นต้องพูดได้ทั้งภาษาไทย (กลาง) และภาษาถิ่นในการติดต่อ ประสานงาน หรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ

3. อาสาสมัคร กศน. บางรายมีภาระงานประจำของตนเอง หรือมีงานของชุมชนในช่วงเวลา เดียวกัน ส่งผลให้ไม่สามารถช่วยเหลืองานได้เต็มที่ จึงแก้ไขด้วยการให้ ครู กศน.ตำบล ขยายเวลาหรือกำหนดให้ อาสาสมัคร กศน. ร่วมปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไว้มากกว่าหนึ่งคน เพื่อสามารถทำงานแทนกันได้ หรือบางครั้งต้อง ดำเนินการเอง

5.1.7 ด้านข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน. ได้แก่

1. ควรจัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนเพื่อพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานให้กับอาสาสมัคร กศน. อย่างต่อเนื่อง หรือเมื่อมีการปรับเปลี่ยนนโยบายใหม่ ผ่านรูปแบบการประชุม อบรม หรือศึกษาดูงาน

2. ควรมีงบประมาณสนับสนุนด้านการจัดซื้อเครื่องแบบการปฏิบัติงานให้อาสาสมัคร กศน. ได้ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อแสดงถึงความเป็นตัวแทนของหน่วยงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพิ่มความน่าเชื่อถือและอำนวยความสะดวกในการลงพื้นที่ชุมชนมากขึ้น

3. สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่อาสาสมัคร กศน. เช่น การมอบประกาศ เกียรติคุณ การคัดเลือกผู้ปฏิบัติงานอาสาสมัคร กศน.ดีเด่น ระดับจังหวัด จัดทำคลิปประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงาน

ของอาสาสมัคร กศน. ผ่านรูปแบบออนไลน์และแพลตฟอร์มต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนทราบถึงความทุ่มเทการทำงาน มอบเข็มเชิดชูเกียรติให้แก่อาสาสมัคร กศน. ที่ปฏิบัติงานมานาน

4. จัดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานของอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่อื่น ๆ หรือ จัดกิจกรรมรวมกันในระดับจังหวัด เพื่อให้อาสาสมัคร กศน. มีแนวทางการทำงานที่หลากหลายมากขึ้น

5. ควรมีงบประมาณสนับสนุนสำหรับงานที่ต้องลงพื้นที่เก็บข้อมูลให้แก่อาสาสมัคร กศน. เพื่อเป็นค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง เนื่องจากอาสาสมัคร กศน. บางรายอาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล จัดให้มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

6. อาสาสมัคร กศน. ควรมีการแนะนำตนเองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่นว่าปฏิบัติงานในฐานะใด เนื่องจากบางรายปฏิบัติหน้าที่ในฐานะความเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน

5.1.8 ด้านผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ดีเด่น (Best Practice)

1. เป็นวิทยากรกิจกรรมการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้กับประชาชน เนื่องจากอาสาสมัคร กศน. แต่ละคนมีความรู้ ความสามารถในเรื่องที่ตนเองถนัด และมีจิตอาสาที่ต้องการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่คนในชุมชนหรือผู้สนใจ

2. การสำรวจความต้องการอบรมการศึกษาต่อเนื่องในระดับตำบล

3. การประชาสัมพันธ์งาน สกร. ที่เข้าถึงชุมชนอย่างรวดเร็วและทั่วถึง

4. การเก็บข้อมูลเชิงลึกของคนในชุมชน (มิติด้านการศึกษา)

5. การประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่ายและประชาชนในชุมชน

6. การติดตาม กระตุ้นให้นักศึกษา กศน. ขั้นพื้นฐาน เข้าสอบและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สูงขึ้น

7. การจัดหา ประสานงานการจัดกิจกรรม และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

8. ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงาน สกร. โดยร่วมจัดอบรมยุวกาชาด

5.2 สรุปผลการสัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน. ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด

5.2.1 ด้านความคาดหวังหรือเป้าหมายก่อนเข้ารับการพัฒนาอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด

1. คาดหวังว่าจะมีองค์ความรู้ การสร้างเทคนิคหรือกลยุทธ์การทำงาน เพิ่มและทบทวนทักษะความรู้ ความเข้าใจงาน สกร. ถึงบทบาทหน้าที่ที่จะนำไปปฏิบัติภารกิจในพื้นที่ตนเอง ให้สามารถนำความรู้ ทักษะ สมรรถนะที่ได้รับและเป็นประโยชน์ ไปส่งเสริม สนับสนุนและจัดกิจกรรมของ สกร.อำเภอ/เขต และ ศกร.ตำบล/แขวง ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมการปฏิบัติงานที่ได้ดำเนินการอยู่ก่อนแล้วให้มีการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้นอันเป็นการพัฒนาตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมกับชุมชน ภาคีเครือข่าย รวมถึงสิทธิประโยชน์ของอาสาสมัคร กศน.

2. คาดหวังว่าจะได้รับความรู้ เรื่องการเป็นจิตอาสาช่วยเหลือการทำงานของ สกร. ในทุก ๆ ด้าน การเป็นจิตอาสาช่วยเหลือการทำงานของสังคม ชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นส่วนหนึ่งของการทำความดี

และทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปเผยแพร่ และขยายผลไปสู่หมู่บ้าน พร้อมให้คำปรึกษาแก่ผู้สนใจสมัครเรียนกับ สกร.

3. ต้องการรับรู้ถึงนโยบายของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้มากขึ้น เข้าใจถึงกระบวนการจัดการเรียน การสอน และสนับสนุนงานด้านการศึกษา การพัฒนาทักษะอาชีพของหน่วยงานมากยิ่งขึ้น

4. ต้องการให้หน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด ส่งเสริม สนับสนุนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นให้กับประชาชนในพื้นที่ได้มีความรู้ ความเข้าใจ อันนำไปสู่การสร้างอาชีพ มีรายได้ สามารถดูแลตนเองและครอบครัวได้อย่างเป็นรูปธรรม

5. คาดหวังให้ประชาชนในพื้นที่ของตนเอง ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนงานด้านการศึกษา ที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานให้แก่คนทุกช่วงวัย ได้มีทักษะความรู้ ความสามารถและสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม

6. คาดหวังว่าตนเอง สามารถเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างโอกาสการเรียนรู้สู่ชุมชน มีส่วนร่วมที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพตัวเองและผู้อื่น โดยนำความรู้ไปเผยแพร่แก่เยาวชน ประชาชนในหมู่บ้าน ให้มีความรู้ ความเข้าใจและนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองชุมชน

7. ต้องการให้มีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพและยกระดับอาสาสมัคร กศน. อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความพร้อมต่อการปฏิบัติงาน สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานร่วมกันได้

5.2.2 ด้านความพึงพอใจต่อรูปแบบและกระบวนการจัดกิจกรรมอบรม

1. พึงพอใจต่อรูปแบบและกระบวนการจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นการอบรมที่เน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายมากกว่าเนื้อหาวิชา และสร้างความรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงในระหว่างการอบรม

2. พึงพอใจต่อวิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้ได้อย่างสนุกสนาน มีกิจกรรมสนทนาการเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด สลับกับเนื้อหาความรู้ ส่งผลให้ผู้อบรมไม่เบื่อ ไม่เครียด รู้สึกอย่างร่วมกิจกรรม

3. พึงพอใจต่อรูปแบบการจัด โดยได้รับความรู้ สามารถนำไปปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง

4. การอบรมมีความรวดเร็ว ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ไม่น่าเบื่อ เนื้อหาที่น่าสนใจ

5. พึงพอใจต่อรูปแบบการอบรม เนื่องจากได้รับความรู้ ความเข้าใจและง่ายต่อการนำไปเผยแพร่หรือประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน เปิดพื้นที่ให้อาสาสมัคร กศน. ได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย

6. รูปแบบและกระบวนการจัดกิจกรรมอบรมมีความเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการทั้งในด้านวิทยากร เนื้อหาและระยะเวลาการอบรมที่มีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม สามารถนำเนื้อหาการอบรมไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน

7. มีความภาคภูมิใจ พึงพอใจและยินดีที่จะช่วยขับเคลื่อนงานกิจกรรม สกร. ถึงแม้จะไม่มีค่าตอบแทนและภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งในครอบครัว สกร.

5.2.3 ด้านการนำความรู้ที่ได้รับจากอบรม ไปปรับประยุกต์ใช้ปฏิบัติงาน

1. มีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการจัดการศึกษาในพื้นที่ และการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของประชากรวัยเรียนที่ตกหล่นจากระบบการศึกษาภายในชุมชน

2. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปช่วยเหลือผู้เรียนหรือประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาทิ เช่น

- เนื้อหาสาระเกี่ยวกับ “การสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมือง” สามารถนำไปใช้ในการสร้างแรงจูงใจให้กับนักศึกษาหรือประชาชนในพื้นที่ เพื่อทำให้เกิดความคิดเชิงบวกและสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องทำ

- เนื้อหาสาระเกี่ยวกับ “งาน กศน. กับการเสริมสร้างการเรียนรู้และกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการทำงาน” ส่งผลให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการศึกษาตลอดชีวิต และสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย กลุ่มเป้าหมาย และบริบทพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

3. สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน อันเป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับตนเองต่อการทำงานร่วมกับชุมชน และ ศกร.ตำบล/แขวง เช่น การมีทักษะวางแผน การทำงานเพิ่มขึ้น เรียนรู้ทักษะการสร้างอาชีพ นำไปประกอบอาชีพและร่วมพัฒนาพื้นที่ได้อย่างดี สามารถสื่อสาร แนะนำ และถ่ายทอดเรื่องราวจิตสำนึกความเป็นพลเมือง จิตสำนึก การเป็นจิตอาสา รวมถึงบุญคุณของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน. ช่วยประชาสัมพันธ์การรับสมัครหรือการสอบนักศึกษา สกร. โครงการพาน้องกลับมาเรียน โดยนำเด็กที่หลุดจากระบบการศึกษา ได้มีโอกาสและเข้ารับการศึกษา การผลิตสื่อการสอน การเขียนโครงการ การสร้าง QR code กิจกรรมต่าง ๆ ของ สกร. ในระดับชุมชน ร่วมคิดและวางแผนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

4. เป็นสื่อกลางประสานงาน โดยนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ผ่านเวทีการประชุมหมู่บ้าน หน่วยงานในชุมชน หรือกลุ่มที่ร่วมกิจกรรม เช่น กลุ่ม OTOP กลุ่มสื่อสาร กลุ่มวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพ รวมถึง ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก เพจ เป็นต้น เพื่อเป็นสื่อกลางรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษา และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตามภารกิจ การจัดการ การเรียนรู้และการบริการของ ศกร.ตำบล/แขวง ส่งผลให้คนในชุมชนมีโอกาสเรียนรู้ในสิ่งที่จำเป็นและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปขยายผลให้กับชุมชน

5. นำความรู้ที่ได้รับไปเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับผู้นำและคนในชุมชน เพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน สังคม เช่น แนะนำให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามัคคี การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

6. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ โดยเริ่มจากการสร้างความศรัทธา ความน่าเชื่อถือให้คนในชุมชน เพื่อเข้าถึงจิตใจของประชาชนก่อน เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนอยากเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อประชาชนมีปัญหา ก็เอาใจใส่ให้คำปรึกษา แนะนำ เปรียบเทียบวิธีเรียนนอกระบบกับในระบบ พร้อมชักชวนให้มาสมัครเรียนกับ สกร. ได้ในที่สุด ถือว่าประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

7. ส่งเสริมให้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้กับชุมชนอย่างมีคุณภาพ สร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ในฐานะที่เป็นอาสาสมัคร กศน. เสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน สู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จัดการเรียนรู้ให้กลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5.2.4 ด้านการกระตุ้นและพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ให้มีความพร้อมต่อการปฏิบัติหน้าที่

1. สร้างความตระหนักถึงการทำงานของจิตอาสาที่มาจากหัวใจ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เพื่อช่วยเหลืองานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น การป้องกัน การระงับโรคติดต่อให้แก่นักศึกษา ประชาชนและชุมชน ให้ได้รับความเสมอภาคทุกคน
2. ควรได้รับการฝึกอบรมทักษะเพิ่มเติมที่สำคัญและเหมาะสม รวมถึงความรู้ใหม่ ๆ สำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาบุคลิกภาพ การฝึกทักษะการพูดในที่ชุมชนหรือเนื่องในโอกาสต่าง ๆ การเป็นวิทยากร การเป็นผู้นำ การใช้เทคโนโลยีในการจัดทำข้อมูลต่าง ๆ การประสานงานกับผู้นำชุมชน การทำงานแบบมีส่วนร่วม การอบรมด้านจิตวิทยา เพื่อพูดคุยกับผู้มีปัญหาในชุมชน เป็นต้น
3. ควรมียกย่องเชิดชูเกียรติ หรือสร้างขวัญกำลังใจให้กับอาสาสมัคร กศน. เช่น เกียรติบัตร เชิดชูเกียรติ ที่มีผลการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์ หรือแสดงความตั้งใจและมุ่งมั่นต่อการทำงาน
4. ควรมีการทบทวนบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา
5. ควรมีการทบทวนและจัดทำแผนปฏิบัติงานให้กับอาสาสมัคร กศน. เป็นประจำทุกเดือน รวมถึงประชุมหารือร่วมกันกับครู สกร. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
6. ต้องการให้อาสาสมัคร กศน. เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของหน่วยงาน/สถานศึกษา
7. ต้องการให้สถานศึกษา มีการแนะนำอาสาสมัคร กศน. ให้เป็นที่รู้จักของประชาชน เพื่อให้เข้าถึงและเกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน
8. ควรจัดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เทคนิค วิธีการ ประสบการณ์ทำงาน รวมถึงปัญหาและ แนวทางการแก้ไขจากการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำสาระที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานในพื้นที่ตนเองได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับปัญหา หรือสิ่งที่จะพัฒนาความต้องการและสภาพบริบทชุมชน
9. ควรให้หน่วยงานมีการสร้างภาคีเครือข่าย ในการมีส่วนร่วม ประสาน เชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ เช่น จัดตั้งกลุ่มไลน์อาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรม หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงาน ลงพื้นที่ที่ตรวจเยี่ยม นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมให้ความรู้อาสาสมัคร กศน. อย่างต่อเนื่อง พร้อมรับฟังข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงาน
10. ต้องการให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. เทคนิคหรือกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ส่งเสริมการทำงานของอาสาสมัคร กศน. เช่น การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะกับเยาวชนคนรุ่นใหม่ ให้เข้าใจถึงความรักที่มีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเชิญชวนให้ผู้สนใจได้เข้ามาเรียนต่อกับ ศกร. ในพื้นที่ตำบล

5.3 สรุปผลการสัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน. ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและยกระดับ

ศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. ระดับภาค

5.3.1 ด้านสาเหตุจูงใจในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน.

1. ต้องการช่วยเหลือเด็กวัยเรียนที่ออกกลางคัน หรือผู้ที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีโอกาสศึกษาต่อและมีวุฒิการศึกษาสูงขึ้น เนื่องจากตระหนักและเห็นความสำคัญถึงปัญหาของเด็กวัยเรียนที่ไม่เข้าเรียนในระบบการศึกษา เพราะตนเองเคยเป็นผู้ต้อโอกาสมาก่อน จึงต้องการส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงระบบการศึกษา

2. เนื่องจากเป็นข้าราชการเกษียณอายุ จึงมีแนวคิดว่าจะอยู่อย่างไรให้เกิดประโยชน์จากการได้รับเงินบำนาญจากรัฐบาลที่ไม่สูญเปล่า จึงเข้ามาสมัครเป็นอาสาสมัคร กศน. และได้เห็นว่า สกร.ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษา ด้านการสร้างอาชีพ และทักษะการดำเนินชีวิตต่าง ๆ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ

3. ต้องการให้ประชาชนในชุมชนและหมู่บ้านได้รับการพัฒนา ทั้งด้านการศึกษาและด้านอาชีพ ส่งผลให้มีการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4. ปัจจุบันเป็นผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และเป็นผู้ประสานงานให้หน่วยงานราชการ เนื่องจากต้องช่วยเหลือชาวบ้านในชุมชนอยู่แล้ว เช่น ช่วยประสานกับครู กศน.ตำบล ช่วยเหลือเรื่องน้ำท่วม การช่วยแจกของให้ผู้เดือดร้อน เป็นต้น

5. มีจิตอาสาต้องการพัฒนาการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน อีกทั้งต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เจอสังคม เพื่อนหรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ได้รับ

6. สกร. มีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับครอบครัวตนเอง จึงต้องการช่วยเหลืองาน สกร.

7. มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกิจกรรมของ ศร.ตำบล/แขวงมาอย่างยาวนาน จึงมีความผูกพันกับครู กศน.ตำบลและเต็มใจที่จะช่วยเหลืองาน

8. เคยเป็นศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบันที่ครูผู้สอนแนะนำและชักชวนให้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน. เนื่องจากทราบภาระงานของ สกร.ดีอยู่แล้ว จึงมีความต้องการช่วยเหลือ แบ่งเบาภาระงานเนื่องจากเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนมาอย่างยาวนาน จึงรู้สภาพบริบทและสามารถให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับชุมชนได้

9. ต้องการส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนทั่วไป หรือกลุ่มผู้สูงอายุ

10. เห็นความสำคัญของการศึกษา จึงอยากช่วยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา ผ่านหอกระจายข่าว สื่อออนไลน์ เช่น facebook line ของหมู่บ้าน

11. ต้องการสร้างคุณค่าให้กับตนเอง โดยทำงานเพื่อสังคม เนื่องจากตนเองคิดว่ายังมีความรู้ ความสามารถที่สามารถทำประโยชน์เพื่อสังคมได้ หรือบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อชุมชน ถึงแม้จะเป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ แต่ก็มีความภาคภูมิใจที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถที่ตนมีให้เกิดประโยชน์ เช่น เป็นวิทยากรสอนเสริมเติมเต็มความรู้ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นวิทยากรสอนอาชีพ เป็นปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น

12. ต้องการมีวิชาความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง สามารถช่วยเหลือผู้อื่น และช่วยติดตามผู้เรียนบางรายที่ตนเองรู้จักในพื้นที่

5.3.2 ด้านการปฏิบัติงานอาสาสมัคร กศน.

(1) การสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชน

1. การสำรวจความต้องการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในชุมชนที่ด้อย พลาดหรือขาดโอกาสทางการศึกษา หรือเยาวชนต่างถิ่นที่อาศัยในชุมชน

ผลการดำเนินงาน ช่วยประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาสายสามัญให้กับเยาวชน ในหมู่บ้านที่ไม่ได้เรียน ให้เข้ามาเรียนกับ สกร. โดยช่วยให้ข้อมูลถึงขั้นตอนการรับสมัครนักศึกษา รูปแบบ วิธีการเรียนให้กับประชาชนในพื้นที่ที่มีความสนใจเข้าศึกษาต่อ หรือนักศึกษา สกร.บางคนนำวุฒิการศึกษาที่ได้รับไปสมัครงาน หรือปรับฐานเงินเดือนให้สูงขึ้น สำรวจความต้องการในการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิในระดับจากกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความต้องการจากกลุ่มเป้าหมาย สามารถนำไปใช้เป็นสารตั้งต้นให้ครู กศน. ต่าบลจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การสำรวจความต้องการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง หรือการศึกษาต่อเนื่อง

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในชุมชน หรือกลุ่มที่มีความสนใจในการฝึกอาชีพ

ผลการดำเนินงาน สอบถามและสำรวจความต้องการการเรียนรู้ด้านการฝึกอาชีพ ว่าต้องการเรียนรู้และฝึกอาชีพใด เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการฝึกอบรม มีอาชีพเสริม สามารถเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว พร้อมรวบรวม เสนอและรายงานผลข้อมูลให้แก่ครู กศน. ตำบล ในพื้นที่ของตนเอง เพื่อนำไปจัดกิจกรรมต่อไป จากผลการสำรวจความต้องการพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการฝึกอาชีพ มีจำนวนเกินเป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งไว้

3. การสำรวจความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่ดูแลผู้สูงอายุ หรือผู้สูงอายุในชุมชน

ผลการดำเนินงาน สำรวจความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการออกกำลังกาย กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อป้องกันโรคสมองเสื่อม สอดแทรก การอ่าน-เขียนภาษาไทย เพื่อป้องกันการลืมนั่งสือ หรือการให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน

(2) การประชาสัมพันธ์ สื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ของประชาชน

1. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในชุมชน

ผลการดำเนินงาน ช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น การรับสมัครนักศึกษาสายสามัญให้กับเยาวชนในหมู่บ้านที่ไม่ได้เรียน ให้เข้ามาเรียนกับ สกร. ในห้วง

เดือนเมษายนและตุลาคมของทุกปี โดยช่วยให้ข้อมูลถึงรูปแบบและวิธีการเรียน กิจกรรมการฝึกอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หรือกลุ่มผู้สูงอายุ ผ่านการประชาสัมพันธ์ในหลากหลายรูปแบบ เช่น ผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน การประชุมประจำเดือน การประชุมคณะกรรมการตำบล เสียงตามสาย หอกระจายข่าว สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ปากต่อปาก เป็นต้น ส่งผลให้มีผู้สนใจเข้ามาสอบถามรายละเอียดเป็นจำนวนมาก และเป็นการสร้างการรับรู้ถึงข้อมูลให้แก่กลุ่มเป้าหมายโดยตรง

2. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลงานจิตอาสา

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในชุมชน

ผลการดำเนินงาน ช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมเพื่อสังคมให้แก่กลุ่มเป้าหมายในชุมชน ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น กลุ่มไลน์จิตอาสา ไลน์ตำบล facebook fanpage

3. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของ ศกร.ตำบล/แขวง

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในชุมชน

ผลการดำเนินงาน ช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่เป็นผลการดำเนินงานของ ศกร.ตำบล/แขวง เพื่อสร้างการรับรู้หรือกระจายข่าวสารได้อย่างทั่วถึง ผ่านทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ มีเพื่อนมาแสดงความคิดเห็นได้หัวข้อโพสต์ที่น่าเสนอ หรือแชร์ข้อมูลต่อ เช่น กิจกรรมการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมศาสตร์พระราช โคกหนองนาโมเดล การใช้แหล่งเรียนรู้ในแต่ละตำบล การดูแลและรักษาสุขภาพ เป็นต้น

(3) การส่งเสริม สนับสนุนและร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในชุมชน

ผลการดำเนินงาน อาสาสมัคร กศน. ได้ช่วยส่งเสริม สนับสนุนและร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับภารกิจงานของ ศกร.ตำบล หรืองานตามนโยบายต่าง ๆ ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด ดังนี้

- การจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ได้ช่วยประชาสัมพันธ์รับสมัครนักศึกษา สกร. ใหม่ โดยให้ข้อมูลถึงรูปแบบและวิธีการเรียนของ สกร. กับประชาชนที่มีความสนใจเข้าศึกษาต่อ การเป็นผู้แทนเสนอความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชนในพื้นที่โดยประสานการทำงานร่วมกับครู กศน.ตำบล ร่วมจัดกิจกรรม นิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ ผ่านการพูดคุยสอบถาม และสังเกตการณ์ ร่วมเป็นวิทยากรสอนเสริมเติมเต็มความรู้ด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา สกร. จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ในวันปฐมนิเทศ วันปัจฉิมนิเทศ หรือการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน ช่วยดูแลพัฒนาอาคารสถานที่ของ ศกร.ตำบล/แขวง ให้มีความสวยงาม น่าอยู่ ปลอดภัย

- การจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ได้ช่วยประชาสัมพันธ์และสำรวจข้อมูลการฝึกอาชีพที่ประชาชนมีความสนใจและต้องการเรียนรู้ เนื่องจากตนเองเป็นบุคคลในท้องถิ่นที่จึงส่งผลให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย โดยทำงานร่วมกับครู กศน.ตำบล เนื่องจากครูบางคนไม่ใช่บุคคลในท้องถิ่น อาจไม่ชำนาญเส้นทางหรือเข้าใจความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย วัตถุประสงค์หรือขนบธรรมเนียมประเพณีที่อยู่ในท้องถิ่นได้ทั้งหมด ร่วมส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เช่น เป็นวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้าน ใช้สถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

แหล่งเรียนรู้ประจำตำบล ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์หรือทุนทรัพย์ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเตรียมงานและอำนวยความสะดวกระหว่างจัดกิจกรรมอบรมอาชีพ นอกจากนี้ ยังช่วยส่งเสริมกิจกรรม TO BE NUMBE ONE ของเยาวชน ร่วมเดินรณรงค์เชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

- การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้ช่วยประชาสัมพันธ์และสำรวจข้อมูลการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากกลุ่มเป้าหมาย โดยอาจเป็นวิทยากรให้ความรู้ในเรื่องที่ตนเองถนัดหรือชำนาญ การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่บุคคลที่สนใจ สนับสนุนสถานที่ เช่น บ้านหนังสือชุมชน แหล่งเรียนรู้ระดับตำบล พร้อมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ถ่ายทอดและส่งต่อความรู้ที่เป็นประโยชน์ให้แก่บุคคลรอบข้าง ร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน ห้องสมุดเคลื่อนที่ชาวตลาด การหมุนเวียนหนังสือ ดูแลรักษาหนังสือ ส่งหนังสือให้กับประชาชนที่บ้าน จัดเรียงหนังสือที่อยู่ ศกร.ตำบล/แขวงให้เป็นหมวดหมู่ เป็นต้น

(4) การติดตามผลและดูแลการจัดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน

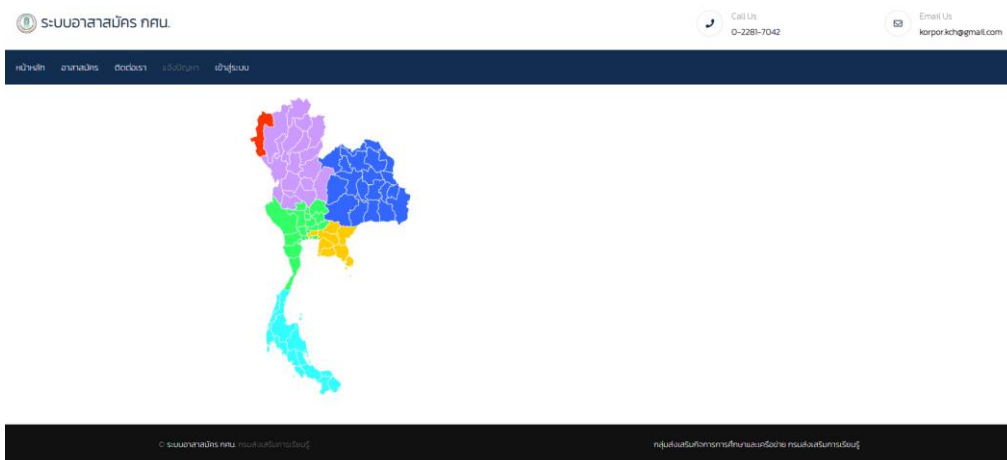
กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในชุมชน

ผลการดำเนินงาน อาสาสมัคร กศน. ร่วมทำหน้าที่ในการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของ ศกร.ตำบล/แขวง ทั้งการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสังเกตการณ์ ร่วมตัดสินใจ ติดตามผู้เรียนบางรายที่ตนเองรู้จัก ดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่ชุมชนที่ตนเองได้รับมอบหมายหรือเข้าไปช่วยได้ ติดตามการส่งเสริมอาชีพของประชาชนในพื้นที่ โดยประเมินว่าการฝึกอาชีพนั้น ๆ เป็นที่ต้องการกับกลุ่มเป้าหมายในชุมชนหรือไม่ ร่วมติดตามนักศึกษาในการพบกลุ่มทำให้มีนักศึกษาไปพบกลุ่มตามวัน เวลาที่กำหนด มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอบรมผู้สูงอายุ ภาย จิต สมอง ที่ทาง ศกร.จัดขึ้น ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีกำลังใจและต้องการให้มีการจัดกิจกรรมดังกล่าวบ่อยขึ้น

5.3.3 ด้านความต้องการ ความรู้เพิ่มเติมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน.

1. การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ โดยมีการฝึกปฏิบัติร่วมด้วย
2. การพัฒนาตนเองด้านทักษะการพูดในที่ประชุม ให้สามารถตั้งใจ โนม่น้าวใจ รวมถึงการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การเขียนข่าว
3. การพัฒนาตนเองด้านความเป็นผู้นำ หลักจิตวิทยาสำหรับผู้นำ พัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อนำมาบูรณาการและประยุกต์ใช้ให้เข้ากับการปฏิบัติงาน
4. การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์
5. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชันเพื่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน.
6. การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ
7. การเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน เพื่อให้ชุมชนเกิดการยอมรับในการปฏิบัติงาน
8. เทคนิคการทำงานเป็นทีม กระบวนการกลุ่ม
9. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การช่วยเหลือชีวิตขั้นพื้นฐาน (PCR) การดูแลสุขภาพ
10. การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน
11. การป้องกันอัคคีภัย

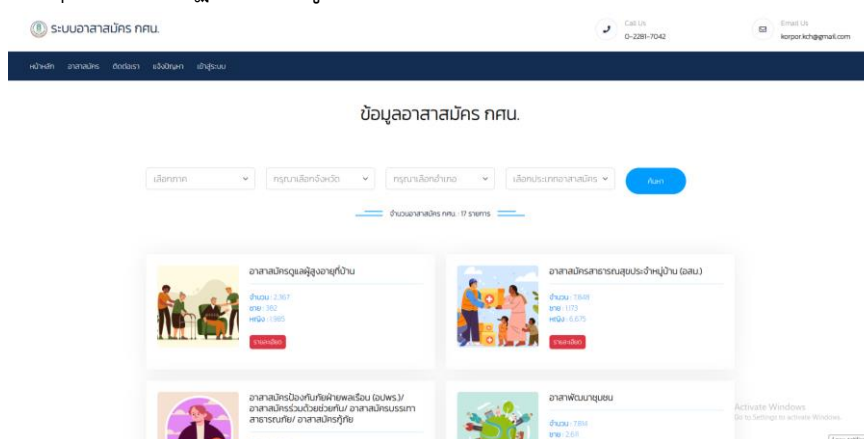
ตอนที่ 6 ระบบอาสาสมัคร กศน. เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของระบบสารสนเทศอาสาสมัคร กศน. ที่แสดงข้อมูลผู้ผ่านการอบรมจากกิจกรรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ระดับจังหวัดทุกแห่ง/กทม. หรือข้อมูลทำเนียบอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566 ถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยประชาสัมพันธ์ ส่งเสริม สนับสนุนและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในชุมชนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งประชาชนในชุมชนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการค้นหาข้อมูลประเภทของอาสาสมัคร กศน. หรืออาสาสมัครที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเหนือจากการเป็นอาสาสมัคร กศน. เพื่อก่อให้เกิดการประสานพลังเครือข่ายหรือบูรณาการทำงานของอาสาสมัครในระดับพื้นที่ได้อย่างแท้จริง อันส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนในมิติด้านต่าง ๆ ให้เข้มแข็ง เช่น ชาวบ้านในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ต้องการวิทยากรหรือบุคคลที่สามารถให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำแนวกันไฟให้แก่คนในท้องถิ่น สามารถค้นหาข้อมูลอาสาสมัครด้านป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) หรืออาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยที่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวได้ เป็นต้น

ภาพที่ 6 ระบบอาสาสมัคร กศน.

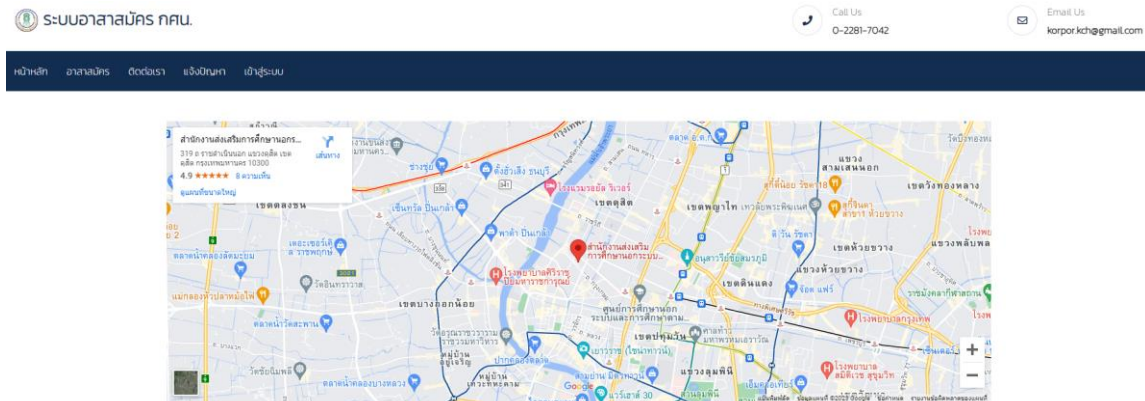
ระบบอาสาสมัคร กศน. ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. **หน้าหลัก** เป็นการแสดงข้อมูลหน้าหลักของระบบอาสาสมัคร กศน.
2. **อาสาสมัคร** เป็นการแสดงข้อมูลอาสาสมัคร กศน. ตามประเภทของอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานนอกเหนือจากการเป็นอาสาสมัคร กศน. อยู่ ซึ่งสามารถค้นหาจากระดับภาค จังหวัด อำเภอ หรือประเภทของอาสาสมัคร โดยแสดงเป็นชื่อ-สกุล ตำบลที่ปฏิบัติงานอยู่ ทักษะหรือความสามารถของอาสาสมัครรายนั้น ๆ

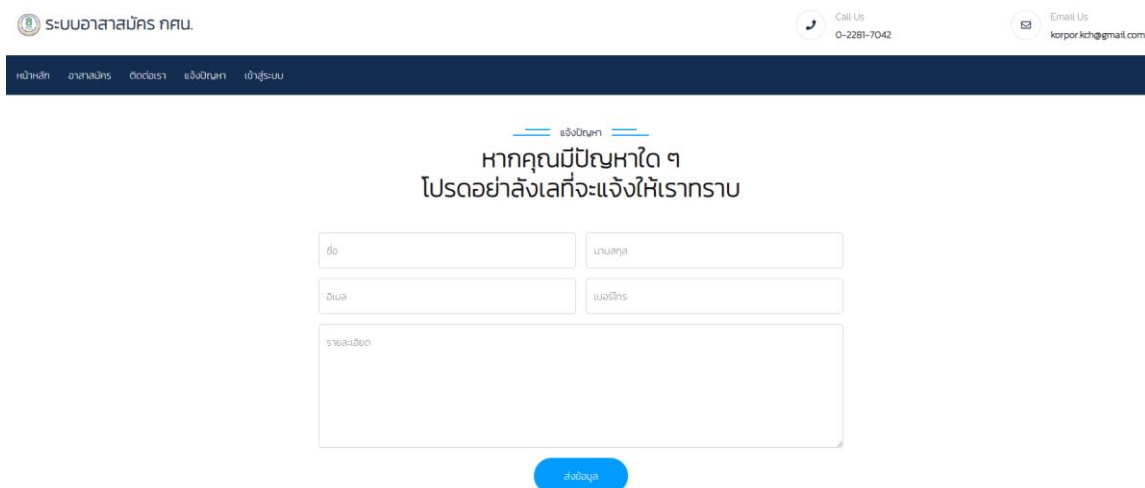
ภาพที่ 7 ข้อมูลประเภทอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานนอกเหนือจากการเป็นอาสาสมัคร กศน.

3. **ติดต่อเรา** เป็นการแสดงข้อมูลกลุ่มงานที่ดูแลระบบอาสาสมัคร กศน. ประกอบด้วยแผนที่ ชื่อ ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ของกลุ่มงานส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย กรมส่งเสริมการเรียนรู้

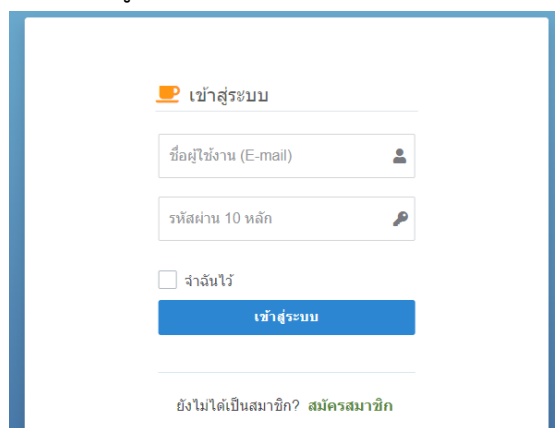
ภาพที่ 8 ช่องทางการติดต่อผู้ดูแลระบบอาสาสมัคร กศน.

4. **แจ้งปัญหา** เป็นการแสดงช่องทางการรายงานข้อมูลปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้งานผ่านระบบ

ภาพที่ 9 ช่องทางการแจ้งปัญหาระบบการใช้งานระบบอาสาสมัคร กศน.

5. **เข้าสู่ระบบ** เป็นการเข้าถึงระบบการบริหารจัดการข้อมูลต่าง ๆ ของอาสาสมัคร กศน. เพื่อดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขข้อมูลอาสาสมัคร กศน. ให้ถูกต้อง

ภาพที่ 10 ช่องทางการเข้าสู่ระบบบริหารจัดการข้อมูลอาสาสมัคร กศน.

ระบบอาสาสมัคร กศน. ประกอบด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสำรวจและบันทึกข้อมูลอาสาสมัคร กศน. ที่ผ่านการอบรมจากกิจกรรมพัฒนาศึภษาอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ระดับจังหวัด โดยกำหนดให้ผู้รับผิดชอบงานระดับอำเภอ/เขตทุกแห่ง ทำหน้าที่สำรวจและบันทึกข้อมูลดังกล่าว จากแบบสำรวจข้อมูลอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566 (รายละเอียดดังภาคผนวก) และมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบงานระดับจังหวัด ทำหน้าที่กลั่นกรองและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ผ่านระบบออนไลน์ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด แบบสำรวจข้อมูลดังกล่าว ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

แบบสำรวจข้อมูลอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566

คำชี้แจง :

1. แบบสำรวจฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสำรวจข้อมูลของอาสาสมัคร กศน. ที่ร่วมส่งเสริม สนับสนุน และจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ประชาชนในชุมชน รวมถึงทักษะ ความถนัด ความเชี่ยวชาญ ในการทำงานด้านต่าง ๆ ข้อมูลการปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครที่บูรณาการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายอื่น ๆ (หน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือภาคประชาสังคม) เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เป็นต้น เพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำทำเนียบอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566 อันเป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูล เกิดการบูรณาการและสร้างพลังเครือข่ายการทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานอาสาสมัคร กศน. ระดับอำเภอ/เขต แจ้งอาสาสมัคร กศน. ทุกตำบล/แขวง จัดทำแบบสำรวจข้อมูลฯ และให้เจ้าหน้าที่ สกร.อำเภอ/เขต บันทึกข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ ที่ <https://korsor.dole.acth/dlc/dole-volunteer/> ให้กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย ภายในวันที่ 6 ตุลาคม 2566
3. หากมีข้อสงสัยประการใด สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาในชุมชน กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย กรมส่งเสริมการเรียนรู้ เบอร์โทรศัพท์ 0 2281 7042 ตามวัน เวลาราชการ

สังกัด กศน.ตำบล/แขวง ..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ลงในช่อง พร้อมกรอกข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง

1.1 ชื่อ - สกุล อาสาสมัคร กศน. นาย นาง นางสาว .....

1.2 เพศ ชาย หญิง

1.3 อายุ ..... ปี

1.4 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ซอย ..... ถนน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ .....

1.5 เบอร์โทรศัพท์ .....

1.6 Line ID .....

ภาพที่ 11 แบบสำรวจข้อมูลอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลของอาสาสมัคร กศน. ได้แก่ ชื่อ-สกุล เพศ อายุ ที่อยู่ปัจจุบัน เบอร์โทรศัพท์ Line ID ประเภทของอาสาสมัคร กศน. และทักษะ/ความสามารถพิเศษ

ส่วนที่ 2 ประเภทของอาสาสมัคร กศน. ที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเหนือจากการเป็นอาสาสมัคร กศน. หมายถึง ข้อมูลของอาสาสมัคร กศน. ที่ปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครให้กับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ในระดับพื้นที่ เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครพัฒนาชุมชน อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อาสาบริการ เป็นต้น

บทที่ 4

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้มีการสอบถาม ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว ทั้งในระดับกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และหน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด โดยได้ระบุปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา โครงการฯ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรค

1.1 เชิงนโยบาย

(1) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ไม่จัดสรรตามแผนการจัดกิจกรรมที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด ส่งผลให้ต้องปรับแผนการจัดสรรงบประมาณ และแผนการจัดกิจกรรมใหม่ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ

(2) รอคอยความชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นข้อหารือของการนำนโยบาย “อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อส.ศธ.)” ไปสู่การปฏิบัติจากผู้บริหารหน่วยงาน ซึ่งเป็นนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สำนักงาน กศน. เดิม) อยู่ภายใต้การบริหารงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อให้หน่วยงาน/สถานศึกษา จัดกิจกรรมอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. เกิดความล่าช้า

(3) เกณฑ์การเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมประชาชน ไม่สามารถเบิกค่าพาหนะการเดินทางของอาสาสมัคร กศน. แต่ละคนได้ แต่หน่วยจัดกิจกรรมสามารถเบิกค่าเช่าเหมายานพาหนะหรือค่าจ้างเหมา ยานพาหนะได้ ตามหลักเกณฑ์การเบิกค่าใช้จ่ายการจัดกิจกรรมฝึกอบรมประชาชนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน กศน. พ.ศ. 2561 ส่งผลให้อาสาสมัคร กศน. บางรายเกิดความไม่สะดวกต่อการร่วมเดินทางไปพร้อมกัน

(4) ควรมีงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. รวมถึงงบประมาณสำหรับการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. อย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมต่อการปฏิบัติงาน ในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(5) ควรมีการสนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน.

1.2 เชิงปฏิบัติ

(1) ความแตกต่างระหว่างช่วงวัย หรือระดับการรับรู้ของอาสาสมัคร กศน. ไม่เท่ากัน ส่งผลให้ต้องใช้เทคนิค สื่อประกอบ รูปแบบการสื่อสารในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และเนื้อหา การอบรมของการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัดที่ตรงกัน

(2) การปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. ในบางครั้งไม่สามารถปฏิบัติงานได้ เนื่องจากต้องทำงานประจำ หรือมีบทบาทหน้าที่ในชุมชนที่หลากหลาย

(3) สถานที่จัดอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.บางแห่ง ไม่สามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนมากได้ จึงจำเป็นต้องปรับรูปแบบการอบรมเป็นรุ่นย่อย หรือมอบหมายให้สถานศึกษาในสังกัดทำหน้าที่เป็นหน่วยจัดกิจกรรมอบรมแทน

(4) อาสาสมัคร กศน. ในบางพื้นที่ ยังไม่เป็นที่รู้จักแก่ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ยังไม่ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง หรือขาดความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

(5) อาสาสมัคร กศน. บางราย ขาดทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ เช่น เทคนิคการพูดในที่ชุมชน การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะด้านภาษาหรือการสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจ หรือไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

จากผลการดำเนินงานโครงการดังกล่าว มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ต่อไป ดังนี้

(1) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดบางแห่ง มอบหมายให้สถานศึกษาทำหน้าที่เป็นหน่วยจัดกิจกรรมอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ให้กับอาสาสมัคร กศน.ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดความคล่องตัว และสอดคล้องกับสภาพบริบทความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง

(2) ครู กศน.ตำบล มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานร่วมกับอาสาสมัคร กศน. และสอบถามถึงภารกิจงานในห้วงเวลาดังกล่าว ว่าว่างหรือไม่ หากไม่ว่างจะมอบหมายให้อาสาสมัคร กศน. รายอื่นดำเนินการแทน บางครั้ง ครู กศน.ตำบลร่วมลงพื้นที่ปฏิบัติงานด้วย เพื่อเป็นที่ปรึกษาและให้อาสาสมัคร กศน. เกิดความมั่นใจ

(3) อาสาสมัคร กศน. ควรมีการแนะนำตัวให้กับผู้ร่วมประชุมหรือประชาชนทราบ เนื่องจากอาสาสมัคร กศน. บางราย รับผิดชอบในฐานะเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน เพื่อลดความสับสนรวมถึงครู กศน.ตำบล ควรอธิบายรายละเอียดภารกิจที่มอบหมายให้อาสาสมัคร กศน. ปฏิบัติงาน

(4) ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. อย่างต่อเนื่อง เพื่อสรุปผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม นำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์มาใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน มีการกระตุ้นให้เกิดความพร้อมต่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง รับทราบถึงนโยบาย ภารกิจและแผนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมจัดสรรงบประมาณกิจกรรมดังกล่าว

(5) ต้องการให้มีเครื่องแบบอาสาสมัคร กศน. หรือสัญลักษณ์ประจำตัว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นที่ดีต่อการปฏิบัติงานให้แก่ประชาชน เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นว่าอาสาสมัคร กศน. ซึ่งเป็นผู้แทนของ สกร. สบายใจต่อผู้ให้และรับบริการในการปฏิบัติหน้าที่

(6) อาสาสมัคร กศน. ควรได้รับการฝึกอบรมทักษะเพิ่มเติมที่สำคัญและเหมาะสม รวมถึงความรู้ใหม่ ๆ สำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาบุคลิกภาพ

การฝึกทักษะการพูดในที่ชุมชนหรือเนื่องในโอกาสต่าง ๆ การเป็นวิทยากร การเป็นผู้นำ การใช้เทคโนโลยีในการจัดทำข้อมูลต่าง ๆ การประสานงานกับผู้นำชุมชน การทำงานแบบมีส่วนร่วม การอบรมด้านจิตวิทยาเพื่อพูดคุยกับผู้ที่มีปัญหาในชุมชน เป็นต้น

(7) หน่วยงานบางแห่ง ต้องการให้มีการดำเนินการพัฒนาและยกระดับอาสาสมัคร กศน. ให้เป็นอาสาสมัคร กศน. ประจำหมู่บ้าน โดยเพิ่มอัตราอีกเป็นหมู่บ้าน/ชุมชนละ 1 คน ให้ครอบคลุมและครบทุกหมู่บ้าน หรือจัดให้มีอาสาสมัครต้นแบบในพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กัน สร้างเทคโนโลยีออนไลน์ในการทำงานด้านข้อมูล

(8) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ระหว่างกลุ่มอาสาสมัคร กศน. ภายในพื้นที่อำเภอ หรือจังหวัดเดียวกัน หรือระดับภูมิภาค โดยอาจจัดตั้งเป็นกลุ่มอาสาสมัคร กศน. เพื่อติดต่อสื่อสารปรึกษาหารือ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมถึงสนับสนุนให้มีการศึกษาดูงานต่างพื้นที่อำเภอหรือจังหวัด

(9) ควรให้หน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงาน สกร.จังหวัด/กทม.) ร่วมกิจกรรมในระดับตำบล เพื่อรับรู้สภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่ ร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมลงพื้นที่เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวการปฏิบัติงานพัฒนาความเข้มแข็งที่อาสาสมัคร กศน. อย่างต่อเนื่อง สร้างขวัญและกำลังใจการทำงานให้กับอาสาสมัคร กศน. ควรติดตามผลการปฏิบัติงานของแต่ละพื้นที่ มีกิจกรรมเคลื่อนไหวและประชาสัมพันธ์ผ่านทางเพจ หรือไลน์กลุ่มแจ้งข่าว

(10) สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เช่น มอบประกาศเกียรติคุณ ทำคลิปประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. ผ่านสื่อออนไลน์หรือแพลตฟอร์มต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนรับทราบถึงความทุ่มเทการทำงานและมีจิตอาสา เป็นต้น

(11) ควรมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน หรือศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะและสมรรถนะที่เป็นประโยชน์ต่อการร่วมส่งเสริม สนับสนุน ร่วมจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการทบทวนบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. อย่างสม่ำเสมอ

(12) ตระหนักและให้ความสำคัญแก่ อาสาสมัคร กศน. ชี้ให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ ภาพลักษณ์ที่ดี และสร้างความสำเร็จในการทำงาน กระซบมิตร เพิ่มศักยภาพให้อาสาสมัคร กศน. มีความน่าเชื่อถือ เชื่อใจ

ภาคผนวก

การติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ระดับภาค)

**รายงานผลการติดตามการดำเนินงาน
โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เขตภาคเหนือ**

*****

ตามที่สำนักงาน กศน. โดยกลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย ได้มอบหมายให้สถาบัน สกร. ภาคเหนือ ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในเขตภาคเหนือ จำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่

๑. สำนักงาน สกร.จังหวัดลำพูน ได้แก่ สกร.อำเภอทุ่งหัวช้าง และ สกร.อำเภอเวียงหนองล่อง
๒. สำนักงาน สกร.จังหวัดเชียงราย ได้แก่ สกร.อำเภอแม่สรวย และ สกร.อำเภอป่าแดด
๓. สำนักงาน สกร.จังหวัดพิจิตร ได้แก่ สกร.อำเภอสามโก้ และ สกร.อำเภอสว่าง
๔. สำนักงาน สกร.จังหวัดสุโขทัย ได้แก่ สกร.อำเภอศรีนคร และ สกร.อำเภอศรีนคร

โดยมีคณะทำงาน ติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หมายเหตุ
๑	นางอรวิสา ประกอบดี	รองผู้อำนวยการ	สถาบัน สกร.ภาคเหนือ	
๒	นางณิชากร เมตตากรณ์	ครูชำนาญการพิเศษ	สถาบัน สกร.ภาคเหนือ	
๓	นางแก้วตา อีระกุลพิศุทธิ์	ครูชำนาญการพิเศษ	สถาบัน สกร.ภาคเหนือ	
๔	นางสาวนัชรี อุ่มบางตลาด	ครูชำนาญการ	สถาบัน สกร.ภาคเหนือ	
๕	นายธนวัฒน์ นามเมือง	ครู	สถาบัน สกร.ภาคเหนือ	

๑. สรุปประเด็นสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.ระดับจังหวัด

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สำนักงาน สกร.จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นายจักรพันธ์ มหาไม้	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ	ลำพูน	
๒	นายสุริยาวัธ พงษ์ทัย	นักวิชาการศึกษา ปฏิบัติการ	ลำพูน	
๓	นางกาญจนา ไชยลังกา	นักวิชาการศึกษา	เชียงราย	
๔	นางสาวกฤษยา แก้วจินดา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	เชียงราย	
๕	นางสาวอมรรรัตน์ โพธิ์ทรง	นักจัดการงานทั่วไป	พิจิตร	
๖	นายรณชัย ไชยอนุกุล	นักวิชาการศึกษา ปฏิบัติการ	สุโขทัย	

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.ระดับจังหวัด

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.ในระดับจังหวัด ได้สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการ รวมทั้งสิ้น ๖ คน พบว่า การดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาและยกระดับ ศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ของแต่ละจังหวัด มีรายละเอียด ดังนี้

๑) จังหวัดลำพูน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามคำสั่งสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดลำพูน ที่ ๐๓๗/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

๒) จังหวัดเชียงราย แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อติดตามการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน.ระดับจังหวัด ตามคำสั่งสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเชียงราย ที่ ๐๓๕/๒๕๖๖ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๓) จังหวัดพิจิตร แต่งตั้งคณะทำงานโครงการอบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามคำสั่งสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพิจิตร ที่ ๑๐๔/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖

๔) จังหวัดสุโขทัย แต่งตั้งคณะทำงานกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามคำสั่งสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุโขทัย ที่ ๐๔๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

๒.๒ การจัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายของจังหวัด ดังนี้

๑) จังหวัดลำพูน จัดอบรม จำนวน ๔ รุ่น ได้แก่

รุ่นที่ ๑ อบรมกลุ่มเป้าหมายของ สกร.อำเภอบ้านโฮ้ง และ สกร.อำเภอเวียงหนองล่อง ระหว่างวันที่ ๗-๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม สกร.อำเภอบ้านโฮ้ง

รุ่นที่ ๒ อบรมกลุ่มเป้าหมายของ สกร.อำเภอเถิน และ สกร.อำเภอทุ่งหัวช้าง ระหว่างวันที่ ๗-๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักงานตำบลป่าไผ่ อำเภอเถิน

รุ่นที่ ๓ อบรมกลุ่มเป้าหมายของ สกร.อำเภอเมืองลำพูน และ สกร.อำเภอบ้านธิ ระหว่างวันที่ ๘-๙ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักงาน สกร.จังหวัดลำพูน

รุ่นที่ ๔ อบรมกลุ่มเป้าหมายของ สกร.อำเภอป่าซาง และ สกร.อำเภอแม่ทา ระหว่างวันที่ ๘-๙ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักงานเทศบาลตำบลมะกอก อำเภอป่าซาง

๒) จังหวัดเชียงราย มอบหมายให้ สกร.อำเภอจัดอบรมเอง จำนวน ๑ วัน โดยกำหนดให้จัดอบรม ในช่วงวันที่ ๔-๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖

๓) จังหวัดพิจิตร จัดอบรมรวมทั้งจังหวัด เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้าจังหวัดพิจิตร (CK-Hall) อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

๔) จังหวัดสุโขทัย จัดอบรมรวมทั้งจังหวัด เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ โรงแรมสุโขทัย เทอเรเซอร์ รีสอร์ทแอนด์สปา อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

๒.๓ จำนวนอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม รวมทั้งหมด ๓,๑๒๒ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๓๕๖ คน และเพศหญิง ๗๖๖ คน แยกเป็นรายจังหวัด ดังนี้

๑) จังหวัดลำพูน มีอาสาสมัคร กศน.เข้ารับการอบรม จำนวน ๑๕๓ คน เป็นเพศชาย ๖๐ คน เป็นเพศหญิง ๙๓ คน

๒) จังหวัดเชียงราย มีอาสาสมัคร กศน.เข้ารับการอบรม จำนวน ๔๔๓ คน เป็นเพศชาย ๑๖๐ คน เป็นเพศหญิง ๒๘๓ คน

๓) จังหวัดพิจิตร มีอาสาสมัคร กศน.เข้ารับการอบรม จำนวน ๒๖๗ คน เป็นเพศชาย ๕๘ คน เป็นเพศหญิง ๒๐๙ คน

๔) จังหวัดสุโขทัย อาสาสมัคร กศน.เข้ารับการอบรม จำนวน ๒๕๙ คน เป็นเพศชาย ๗๘ คน เป็นเพศหญิง ๑๘๑ คน

๒.๔ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งโครงการ รวมทั้งสิ้น ๗๐๕,๒๐๐ บาท ใช้ไปจำนวน ๗๐๕,๒๐๐ บาท (ยอดใช้จ่ายนี้รวมการนิเทศด้วย)

๑) จังหวัดลำพูน ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๑๒๓,๗๒๐ บาท ใช้ไป ๑๒๓,๗๒๐ บาท

๒) จังหวัดเชียงราย ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๒๕๙,๘๘๐ บาท ใช้ไป ๒๕๙,๘๘๐ บาท

๓) จังหวัดพิจิตร ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๑๖๒,๔๘๐ บาท ใช้ไป ๑๖๒,๔๘๐ บาท

๔) จังหวัดสุโขทัย ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๑๕๙,๑๒๐ บาท ใช้ไป ๑๕๙,๑๒๐ บาท

๒.๕ หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ที่สำนักงาน กศน. กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปปรับใช้ในระดับพื้นที่

ทุกจังหวัดเห็นว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมและสามารถปรับใช้จัดอบรมได้

๒.๖ ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานระดับจังหวัด (ถ้ามี)

๑) ได้รับงบประมาณช้า (กรกฎาคม) และยังไม่กำหนดเวลาให้แล้วเสร็จ (สิงหาคม) จึงมีเวลาเตรียมการอบรมจำกัดมาก

๒) การจัดสรรงบประมาณให้ใช้ระเบียบการฝึกอบรมหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถใช้จ่ายเงินบางรายการได้ เช่น ค่าน้ำมันในการศึกษาดูงาน ค่าพาหนะของผู้เข้าอบรม

๓) อาสาสมัคร กศน.มีจำนวนมาก การอบรม ณ สถานที่เพียงแห่งเดียวต้องเดินทางไกลและมีค่าใช้จ่ายมาก

๔) ห้วงเวลาจัดอบรมตรงกับฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิต (ลำไย) ของอาสาสมัคร กศน.

๕) อาสาสมัคร กศน.มีจำนวนมาก ต้องใช้เวลาตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องก่อนแต่งตั้ง

๖) การอบรมที่เน้นการบรรยายทำให้ผู้เข้าอบรมเบื่อหน่าย

๗) การจัดซื้อ/จัดหาสื่อให้อาสาสมัคร กศน.ไม่มีรายละเอียดที่ชัดเจน

๘) บางจังหวัดไม่สามารถติดตามการอบรมได้ครบทุกอำเภอ เนื่องจากเวลาจำกัด

๒.๗ แนวทางการแก้ไข (ถ้ามี)

๑) จังหวัดจัดสรรงบประมาณให้ สกร.อำเภอจัดอบรมเอง โดยมีกำหนดห้วงเวลาให้แล้วเสร็จ

๒) จัดอบรมหลายรุ่น หลายพื้นที่เพื่อให้ผู้เข้าอบรมไม่ต้องเดินทางไกล

๓) ประสานขอใช้สถานที่ของเครือข่ายเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย

๔) ครู กศน.ชี้แจงความจำเป็นให้อาสาสมัคร กศน.เห็นความสำคัญของการอบรม

๕) ให้ สกร.อำเภอตรวจสอบข้อมูลอาสาสมัคร กคน.ของตนเอง และส่งให้จังหวัดตรวจสอบความถูกต้องกับบัตรประชาชน

๖) ส่วนกลางควรมีแนวทางการจัดซื้อ/จัดหาสื่อให้อาสาสมัคร กคน.ให้ชัดเจน

๗) สร้างไลน์กลุ่ม เพื่อส่งต่อข้อมูล ข่าวสารให้รับรู้กันทุกคน

๘) แจ้งให้ สกร.อำเภอรายงานผลการอบรมและรายงานผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กคน. ให้จังหวัดทราบ

๒. สรุปประเด็นสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ/เขต และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กคน. ระดับตำบล/แขวง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ กลุ่มผู้อำนวยการหรือผู้แทน

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร.จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางสาวบังอร อุปะเทห์	ครู	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน	
๒	นายปณตม์ สนศิริ	ครู	เวียงหนองล่อง	ลำพูน	
๓	นางสาวสรนันท์ มีหวัง	ผู้อำนวยการ	แม่สรวย	เชียงราย	
๔	นางสาวเครือวัลย์ ยรรยงค์	ครู	สากเหล็ก	พิจิตร	รักษาการในตำแหน่ง ผอ.
๕	นายศักดิ์ไทย สิงห์ล่อ	ครู	สามง่าม	พิจิตร	รักษาการในตำแหน่ง ผอ.
๖	นางริสา วัฒนะรัตน์	ผู้อำนวยการ	คีรีมาศ	สุโขทัย	
๗	นายพงศ์แสนชัย อิศระไพจิตร	ผู้อำนวยการ	กงไกรลาศ	สุโขทัย	รักษาการในตำแหน่ง ผอ.สกร.ศรีนคร

๑.๒ กลุ่มครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับตำบล/แขวง

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร.จังหวัด
๑	นายสิทธิพงศ์ นากร	ครู กคน.ตำบล	แม่สรวย	เชียงราย
๒	นางไพรินทร์ เอกจิตร	ครู กคน.ตำบล	ป่าแดด	เชียงราย
๓	นางสาวสุรียา เดชพิทักษ์ยนต์	ครู กคน.ตำบล	ป่าแดด	เชียงราย
๔	นางสาวศศิธร พุระย้า	ครู กคน.ตำบล	สามง่าม	พิจิตร
๕	นายฉัตรชัย บัณจิตต์	ครู กคน.ตำบล	สามง่าม	พิจิตร
๖	นางวรรณภา จูมแพง	ครู กคน.ตำบล	คีรีมาศ	สุโขทัย
๗	นางสุวรรณา ม่วงปาน	ครู กคน.ตำบล	คีรีมาศ	สุโขทัย
๘	นางสมคนึง จารุเสนีย์	ครู อาสาฯ	คีรีมาศ	สุโขทัย
๙	นายวัฒนพันธุ์ มั่นอัน	ครู	คีรีมาศ	สุโขทัย
๑๐	นางสาวเรณู พุ่มไม้	ครู อาสาฯ	ศรีนคร	สุโขทัย
๑๑	นางอัญพร ศิลา	ครู อาสาฯ	ศรีนคร	สุโขทัย

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับอำเภอ/เขต และระดับตำบล/แขวง

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ใน ๔ จังหวัด ๘ อำเภอ - ตำบล ได้สัมภาษณ์กลุ่มผู้อำนวยการหรือผู้แทน และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ รวมทั้งสิ้น ๑๘ คน โดยแบ่งเป็นผู้อำนวยการหรือผู้แทน จำนวน ๗ คน และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ จำนวน ๑๑ คน มีรายละเอียดข้อมูลทั่วไป ดังนี้

๒.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม

ทุกคนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดอบรม โดยส่วนใหญ่จะรับผิดชอบโครงการฯ มาตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ และในปี ๒๕๖๖ มีสำนักงาน สกร.จังหวัดบางแห่งจัดประชุมชี้แจงแนวทางการจัดอบรมพร้อมทั้งกำหนดช่วงเวลาจัดอบรมไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ สกร.อำเภอจัดอบรมอาสาสมัคร กศน.เอง และมีสำนักงาน สกร.จังหวัดเพียงแห่งเดียวที่จัดอบรมครู เจ้าหน้าที่ และอาสาสมัคร กศน.พร้อมกันทั้งจังหวัดในปี ๒๕๖๖

๒.๒ ด้านการแนะนำหรือส่งเสริมอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มเติม

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่รับผิดชอบโครงการฯ ของอำเภอ ๔ แห่งใน ๒ จังหวัด ได้แก่ สำนักงาน สกร.จังหวัดลำพูนและเชียงรายดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ตามหลักสูตรของสำนักงาน กศน. แก่อาสาสมัคร กศน.ของแต่ละ สกร.อำเภอเอง ส่วน สกร.อำเภออีก ๒ จังหวัด ได้แก่ สกร.จังหวัดพิจิตร และสุโขทัย สำนักงาน สกร.จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัคร กศน.รวมกันทั้งจังหวัด นอกจากนี้ สกร.อำเภอแห่งหนึ่ง ให้ความเห็นว่า การอบรมครั้งนี้ให้ความรู้เชิงวิชาการมากเกินไป ทำให้อาสาสมัครใหม่ (๒๕๖๖) ยังเข้าใจไม่มากนัก ส่วน สกร.อำเภออีกแห่งหนึ่ง มีแผนจะให้อาสาสมัครเก่า (๒๕๖๕) มาช่วยถ่ายทอดประสบการณ์ให้อาสาสมัครใหม่ (๒๕๖๖) ต่อจากการอบรมของจังหวัด

๒.๓ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและมอบบทบาทหน้าที่ให้อาสาสมัคร กศน. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

ทุกคนไม่ได้วิเคราะห์ปัญหาและมอบบทบาทหน้าที่ให้อาสาสมัคร กศน. แต่เมื่อใดมีงานที่อาสาสมัคร กศน.จะช่วยเหลือได้ จะหารือกัน เพื่อให้ครู กศน.ตำบลเป็นผู้พิจารณางานและความเหมาะสมของอาสาสมัครแต่ละคน เพื่อวางแผนการดำเนินงาน เช่น การสอบถามความต้องการอบรมอาชีพของกลุ่มเป้าหมาย ในหมู่บ้าน/ชุมชน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษาขั้นพื้นฐานในเบื้องต้นก่อนเพื่อครู กศน.จะได้ไปพบปะและให้ข้อมูลที่ชัดเจนเพิ่มเติม การมอบหมายให้ดูแล หมุนเวียนหนังสือในบ้านหนังสือชุมชน การให้ข้อมูลการจัดกิจกรรมในโรงเรียนผู้สูงอายุของชุมชนแก่ครู กศน.ตำบลเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดกิจกรรมเข้าไปสนับสนุนโรงเรียนผู้สูงอายุ ส่วนมากอาสาสมัคร กศน.ที่เป็นวัยรุ่นจะช่วยเหลือด้านการจัดเตรียมสถานที่ เครื่องมือในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาสาสมัคร กศน.ที่เป็นผู้นำชุมชนส่วนหนึ่งจะช่วยเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่เพื่อการจัดการศึกษาต่อเนื่อง เป็นต้น

๒.๔ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรม กศน. โดยมีอาสาสมัคร กศน. ร่วมดำเนินงาน

อาสาสมัคร กศน.ของทุกสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมร่วมกับ กศน.ตำบล ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการสำรวจข้อมูลความต้องการเรียนรู้ของประชาชน ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมถึงผู้ไม่รู้หนังสือด้วยการศึกษาด้านอาชีพ ด้านประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลเพื่อเข้าถึงการเรียนรู้ของประชาชน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนและร่วมจัดกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน อาสาสมัคร กศน.ของสถานศึกษาแห่งหนึ่งช่วยจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการอ่านร่วมกับกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ และประชาสัมพันธ์กิจกรรม

ผ่านเฟสบุ๊คส่วนตัว ส่วนอาสาสมัคร กศน.ของสถานศึกษาอีกแห่งหนึ่งสนับสนุนให้ใช้บ้าน/ร้านค้าของตนเอง เป็นบ้านหนังสือชุมชน พร้อมทั้งช่วยหมุนเวียนหนังสือ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วย นอกจากนี้ อาสาสมัคร กศน.ส่วนใหญ่จะช่วยประชาสัมพันธ์ ดูแลสถานที่จัดกิจกรรม จัดกลุ่มสนใจ ส่งเสริมการอ่าน เมื่อออกหน่วยอำเภอเคลื่อนที่ และยังเป็นจิตอาสาโดยร่วมกันหาพื้นที่ ร่วมปลูกและดูแลต้นไม้ในกิจกรรม ปลูกป่าอีกด้วย

๒.๕ ด้านการให้คำปรึกษา และแนะนำการทำงานของอาสาสมัคร กศน.

ทุกสถานศึกษาให้คำปรึกษา แนะนำ การลงพื้นที่และให้ข้อมูลแก่อาสาสมัคร กศน. ใหม่ ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์งาน กศน. บางครั้งก็ลงพื้นที่ด้วยกัน หากมีปัญหาใดใด ครู กศน.ตำบลจะเป็นผู้ให้ ข้อมูลเพิ่มเติม หรืออาจสอบถามทางไลน์ แต่พบว่า อาสาสมัคร กศน.ส่วนใหญ่ประสานงานและร่วมกันทำงาน ในชุมชนกับครู กศน.มานานแล้วก่อนจะแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ จึงมีโอกาสมพบปะกันอยู่เรื่อย ๆ และสอบถาม ติดตามการดำเนินกิจกรรมอย่างไม่เป็นทางการ หรือไม่ได้ติดตามงานกันโดยตรง

๒.๖ ด้านปัญหาและอุปสรรค และวิธีการแก้ไข การดำเนินงานร่วมกับอาสาสมัคร กศน.

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่รับผิดชอบโครงการฯ เห็นว่าอาสาสมัคร กศน.ส่วนใหญ่มีภาระ งานอาชีพของตนเอง หรือมีงานของชุมชนในช่วงเวลาเดียวกัน ทำให้ไม่สามารถช่วยเหลืองานได้เต็มที่ ตามกำหนดเวลา ดังนั้นครู กศน.ตำบลจะขยายเวลาหรือประสานงานอาสาสมัครไว้มากกว่าหนึ่งคน เพื่อทำงาน แทนกันได้ หรือบางครั้งก็ต้องดำเนินการเอง มี สกร.อำเภอเพียงแห่งเดียวที่เห็นว่าไม่มีปัญหา แม้ว่า อาสาสมัคร กศน.จะมีหลายบทบาทในชุมชนหากตนเองไม่ว่าง ก็จะประสานงานบุคคลอื่นมาช่วยงานครู กศน. ตำบล

๒.๗ ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน.

ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน. เรียงลำดับได้ ดังนี้

- ๑) ควรมีการมอบเข็มเชิดชูเกียรติ สิทธิประโยชน์อื่น ๆ ให้อาสาสมัคร กศน. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ กรณีที่ปฏิบัติงานมานาน (๓, ๕, ๑๐ ปี) หรือมีบทบาทหน้าที่เพิ่มมากขึ้น
- ๒) ควรมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานของอาสาสมัคร กศน.ในพื้นที่อื่น ๆ หรือจัดกิจกรรมรวมในระดับจังหวัด เพื่อให้อาสาสมัคร กศน.มีแนวทางการทำงานหลากหลายมากขึ้น
- ๓) ควรมีการพัฒนาอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยปีละ ๒-๓ ครั้ง หรือเมื่อมีการปรับเปลี่ยนนโยบายใหม่ ในรูปแบบการประชุม การอบรม หรือการศึกษาดูงาน
- ๔) ควรมีงบประมาณสนับสนุนงานที่ต้องลงพื้นที่เก็บข้อมูลให้อาสาสมัคร กศน.เป็นค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง เนื่องจากอาสาสมัคร กศน.ส่วนหนึ่งอยู่ห่างไกลมาก และควรจัดให้มีเครื่องมือ-อุปกรณ์ เพื่อใช้เก็บข้อมูลในพื้นที่
- ๕) ควรมีสิ่ง que แสดงสัญลักษณ์ของ กศน. ให้อาสาสมัครใช้ลงพื้นที่ เช่น เข็ม เสื้อยูนิฟอร์ม ฯลฯ
- ๖) หลักสูตรและรูปแบบการอบรมอาสาสมัคร กศน.ไม่ควรมีเนื้อหาวิชาการมากเกินไป ควรเน้น การปฏิบัติ และควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชนได้ดี
- ๗) ควรมีการติดตามจากสถาบัน สกร.ภาค และส่วนกลางอย่างต่อเนื่อง

๒.๘ ผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ที่ดีเด่น (Best Practice)

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่รับผิดชอบโครงการฯ เห็นว่าสถานศึกษามีผลการดำเนินงานของ อาสาสมัคร กศน. ที่ดีเด่น ดังนี้

- ๑) การสำรวจความต้องการการอบรมการศึกษาต่อเนื่องในตำบลทุ่งหัวช้าง (สกร.อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน)

- ๒) การประชาสัมพันธ์งาน กคน.ที่เข้าถึงชุมชนอย่างรวดเร็วและทั่วถึง (สกร.อำเภอ เวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน)
- ๓) การเก็บข้อมูลเชิงลึกของคนในชุมชน (มิติการศึกษา) (สกร.อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย)
- ๔) การประสานงานกับชุมชนและการประชาสัมพันธ์งาน กคน. (สกร.อำเภอป่าแดด จังหวัด เชียงราย)
- ๕) การติดตามและกระตุ้นให้นักศึกษา กคน.ชั้นพื้นฐานเข้าสอบและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น (สกร.อำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร)
- ๖) การจัดหาและบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และประสานงานจัดกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ (สกร. อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร)
- ๗) การเป็นวิทยากรหลักสูตรระยะสั้น ผลิตภัณฑ์พรีเมียม เช่น ต้นไม้มงคล หม้อกรันพระร่วง ฯลฯ ซึ่งได้รางวัลชนะเลิศระดับจังหวัด (สกร.อำเภอศรีมหา จังหวัดสุโขทัย)
- ๘) อาสาสมัคร กคน.ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงาน กคน. โดยร่วมจัดอบรมยุวภาษา (สกร. อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย)

๓. สรุปประเด็นการสัมภาษณ์อาสาสมัคร กคน.

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	อาชีพ	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร.จังหวัด
๑	นางกานดา เชื้อเมืองพาน	๕๘	รับจ้าง/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน
๒	นางสาวกฤษณา คำแก้ง	๓๒	เกษตรกร (ทำสวน)/ อสม.	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน
๓	นางสาวสุทธิพร แชนนวล	๓๖	รับจ้าง	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน
๔	นางสุพรรณษา หล้าคำ	๔๒	รับจ้าง	ทุ่งหัวช้าง	ลำพูน
๕	นางสาวกนกพร เดชมณี	๖๐	นักบริหารท้องถิ่น/อสม.	เวียงหนองล่อง	ลำพูน
๖	นางอรทัย ตาทอง	๔๕	อาชีพอิสระ (ครูสอนพิเศษ)	เวียงหนองล่อง	ลำพูน
๗	นางกาญจนา ฟองผืน	๕๑	เกษตรกร (ทำสวน)	เวียงหนองล่อง	ลำพูน
๘	นางวันเพ็ญ กันทะผัด	๖๒	ค้าขาย/อสม.	เวียงหนองล่อง	ลำพูน
๙	นายนิวัตร ชัดมะโน	๕๒	เกษตรกร/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/อสม.	เวียงหนองล่อง	ลำพูน
๑๐	นางม่องใส แก้วนาง	๔๓	ทำสวน	แม่สรวย	เชียงราย
๑๑	นายจำปี ธรรมโน	๕๖	ผู้ใหญ่บ้าน	แม่สรวย	เชียงราย
๑๒	นายคนตรี หม่องแอ	๔๗	เกษตรกร (ทำสวน)/ ผู้ใหญ่บ้าน	แม่สรวย	เชียงราย
๑๓	นายชัยเมฆ คำฟอง	๕๑	เกษตรกร (ทำสวน)/ ผู้ใหญ่บ้าน	แม่สรวย	เชียงราย
๑๔	นางนิพาดา จเรพนาเวศ	๕๔	เกษตรกร (ทำสวน)	แม่สรวย	เชียงราย
๑๕	นายประกาศิต แซ่มือ	๓๐	เกษตรกร (ทำสวน)	แม่สรวย	เชียงราย
๑๖	นางวรรกร ธรรมศิริ	๕๖	ค้าขาย	ป่าแดด	เชียงราย
๑๗	นายมนูญ จันทร์นวล	๕๑	รับจ้าง	ป่าแดด	เชียงราย

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	อาชีพ	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร.จังหวัด
๑๘	นางทองดี หมั่นสมบัติ	๖๓	รับจ้าง	ป่าแดด	เชียงราย
๑๙	นางมาลี สายวงศ์คำ	๖๓	ค้าขาย/ อสม.	ป่าแดด	เชียงราย
๒๐	นายสำราญ ใจนวล	๕๕	เกษตรกร (ทำนา)/ แพทย์ประจำตำบล	ป่าแดด	เชียงราย
๒๑	นายมนัส จันทวี	๕๑	ค้าขาย/ เกษตรกรรม (ทำสวน)	ป่าแดด	เชียงราย
๒๒	นายอินแก้ว สายเลาคำ	๗๑	ผู้รับบำนาญ	ป่าแดด	เชียงราย
๒๓	นางสาวสุมาพร พุกเจริญ	๕๒	สารวัตรกำนัน	สากเหล็ก	พิจิตร
๒๔	นายกฤษฎา มาตรสมบัติ	๕๐	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	สากเหล็ก	พิจิตร
๒๕	นางสาวจันทิมา ศิริพิภ	๑๙	ค้าขาย	สากเหล็ก	พิจิตร
๒๖	นางสาวรัตนวดี คำพา	๑๙	ค้าขาย	สากเหล็ก	พิจิตร
๒๗	นางสมคิด สงวนศักดิ์	๕๓	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	สากเหล็ก	พิจิตร
๒๘	นางอภิญา พัฒนาแสง	๕๕	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	สากเหล็ก	พิจิตร
๒๙	นายวิษ เพชรพงศ์	๕๓	เกษตรกร (ทำนา)	สามง่าม	พิจิตร
๓๐	นางสาวนรินทร์ มิ่งขวัญ	๒๖	เกษตรกร (เลี้ยงสัตว์)/ ค้าขายออนไลน์	สามง่าม	พิจิตร
๓๑	นางสาวพรวิไล อากาศชอบ	๔๕	เกษตรกร (ทำนา)/ อสม.	สามง่าม	พิจิตร
๓๒	นางเรณุ รสโอม	๔๘	เกษตรกร (โคกหนองนา)	สามง่าม	พิจิตร
๓๓	นายดำรงศักดิ์ ชุ่มเย็น	๔๐	เกษตรกร (ทำไร่/อ้อย)/ กำนัน	สามง่าม	พิจิตร
๓๔	นางทองเพียร วังเสนา	๔๗	ค้าขาย	คีรีมาศ	สุโขทัย
๓๕	นางคำแปลง ทับพุด	๔๒	เกษตรกร/ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ อสม.	คีรีมาศ	สุโขทัย
๓๖	นางพนม เมฆดินแดง	๔๕	เกษตรกร/ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ อสม.	คีรีมาศ	สุโขทัย
๓๗	นางชุตिकाญจน์ มั่งมี	๖๓	รับจ้าง/ อสม.	คีรีมาศ	สุโขทัย
๓๘	นางวันทนี โปธิ์ลี	๕๔	เกษตรกร	คีรีมาศ	สุโขทัย
๓๙	นางสาวพรพรรณราย ต่อนแก้ว	๑๙	ค้าขาย	คีรีมาศ	สุโขทัย
๔๐	นางปรุง คุรุเคลือบ	๕๒	เกษตรกร/ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ อสม.	คีรีมาศ	สุโขทัย
๔๑	นางศิริกานดา จิตสินันท์	๖๔	แม่บ้าน	คีรีมาศ	สุโขทัย
๔๒	นางยศวดี ยิ้มช้าง	๕๔	เกษตรกร/ แพทย์ประจำตำบล/ อสม.	คีรีมาศ	สุโขทัย
๔๓	นางอัญชนก คุรุบุตร	๔๑	เกษตรกร/ ผู้ใหญ่บ้าน	คีรีมาศ	สุโขทัย

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	อาชีพ	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร.จังหวัด
๔๔	นายทอง โชคดี	๔๕	ค้าขาย	คีรีมาศ	สุโขทัย
๔๕	นายอนุพงศ์ ปานฉะนี	๑๘	ไม่มีอาชีพ	ศรีนคร	สุโขทัย
๔๖	นางสาววิภาวดี อินทา	๒๒	ไม่มีอาชีพ	ศรีนคร	สุโขทัย
๔๗	นายโชตินฤทธิ ทับชู	๑๘	ไม่มีอาชีพ	ศรีนคร	สุโขทัย
๔๘	นางดวงใจ กิณราย	๔๕	เกษตรกร/ อสม.	ศรีนคร	สุโขทัย
๔๙	นายจิรภาส จันทร์สุข	๖๒	เกษตรกร/ อสม.	ศรีนคร	สุโขทัย
๕๐	นายภาคภูมิ อิ่มเพ็ง	๖๒	เกษตรกร/ อสม.	ศรีนคร	สุโขทัย

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน.

จากการติดตามผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. (กศน.ตำบล/แขวงละ ๓ คน) ใน ๔ จังหวัด ๘ อำเภอ - ตำบล ได้สัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน.จำนวน ๕๐ คน เป็นเพศหญิง ๓๓ คน เพศชาย ๑๗ คน โดยมีอายุระหว่าง ๑๘-๗๑ ปี ประกอบอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร (ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์) อสม. ผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน) ค้าขาย นักบริบาลท้องถิ่น ผู้รับบำนาญ รับจ้าง อาชีพอิสระ พบว่า การดำเนินงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ ด้านสาเหตุจูงใจในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน.

๑) ต้องการช่วยเหลือเด็กวัยเรียนที่ออกกลางคัน หรือผู้ที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีโอกาสศึกษาต่อและมีวุฒิการศึกษาสูงขึ้น

๒) เห็นปัญหาของเด็กวัยเรียนที่ไม่เข้าเรียนในระบบการศึกษา และตนเองเคยเป็นผู้ด้อยโอกาสมาก่อนจึงต้องการส่งเสริมให้ทุก ๆ คนได้มีโอกาสทางการศึกษา

๓) เป็นผู้นำชุมชนซึ่งมีบทบาทหน้าที่ดูแลช่วยเหลือลูกบ้านอยู่แล้ว และได้ประสานงาน ทำงานในพื้นที่ร่วมกับ กศน. มาอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว

๔) มีจิตอาสาต้องการพัฒนาชุมชน สิ่งแวดล้อม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

๕) กศน.มีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ครอบครัวของตนเอง จึงต้องการช่วยเหลืองาน กศน.

๖) ร่วมกิจกรรมกับ กศน. และช่วยเหลืองานในชุมชนร่วมกันมายาวนานมาก จึงมีความผูกพันกับครู กศน.และเต็มใจเป็นอาสาสมัคร กศน.

๗) เคยเป็นศิษย์เก่าและเห็นว่าครู กศน.มีภาระงานมากมาย จึงต้องการช่วยเหลืองาน กศน. เพราะรู้และสามารถให้ข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชนแก่ครู กศน.ได้

๘) ต้องการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนทั่วไป และกลุ่มผู้สูงอายุ

๙) เพิ่มโอกาสให้ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการทางการศึกษาในโรงเรียนผู้สูงอายุ

๑๐) เห็นว่างาน กศน.เป็นประโยชน์ต่อชุมชน จึงต้องการเป็นกระบอกเสียงเพื่อช่วยประชาสัมพันธ์งาน และชักชวนประชาชนมาเข้าร่วมกิจกรรม

๒.๒ ด้านการปฏิบัติงานอาสาสมัคร กคน.

๑) การสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชน

อาสาสมัคร กคน. ส่วนมากช่วยสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหลากหลาย เพื่อข้อมูลนำไปจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ดังนี้

(๑) สสำรวจผู้ที่ยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ ในกลุ่มผู้เรียนที่ออกกลางคัน วัยรุ่น อสม. เพื่อเป็นข้อมูลนำไปจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๒) สสำรวจความต้องการอบรมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ ต่อยอดอาชีพเดิมหรือลดรายจ่าย ของครอบครัวในกลุ่มแม่บ้าน ผู้สูงอายุ วัยทำงาน เยาวชนกลุ่มเสี่ยง เพื่อจัดอบรมอาชีพ เช่น เพาะเห็ด ทำปุ๋ยหมัก ช่างไฟฟ้า ช่างประปา จักสานไม้ไผ่ สานตะกร้าจากหวายเทียม สานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ไม้กวาดดอกหญ้า ไม้กวาดทางมะพร้าว เย็บถุงย่าม ทำเปลดักจากเศษผ้า ถักโครเชต์ จับจีบผ้า ทำขนม จัดทำเบรค ทำน้ำพริก แหนมเห็ด ข้าวเกรียบจากเห็ดนางฟ้าภูฐาน ปลาต้มจากปลาตะเพียน ฯลฯ

(๓) สสำรวจความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการออกกำลังกาย กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อป้องกันโรคสมองเสื่อม และสอดแทรกการอ่าน-เขียนภาษาไทย เพื่อกันลืมหนังสือ

๒) การประชาสัมพันธ์ สื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ของประชาชน

อาสาสมัคร กคน. ส่วนมากจะช่วยประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ กคน. เกี่ยวกับการรับสมัคร นักศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเข้าร่วมฝึกอบรมอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย การใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การอบรมขับขี่ปลอดภัย ฯลฯ ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

(๑) บอกโดยตรงเมื่อพบปะกลุ่มแม่บ้าน อสม. หรือ พบปะพูดคุยระหว่างปฏิบัติกิจกรรม ทางศาสนาในวัดของชุมชน ระหว่างการทำงาน ซึ่งอาสาสมัคร กคน.ของสถานศึกษาแห่งหนึ่งเห็นว่ารูปแบบนี้ ได้ผลดีกว่ารูปแบบอื่น เนื่องจากผู้พูดสามารถจูงใจให้ผู้ฟังเห็นความสำคัญ คล้อยตามและตัดสินใจเข้าร่วม กิจกรรม

(๒) แจ้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ไลน์กลุ่มต่าง ๆ เฟสบุ๊ค

(๓) แจ้งในที่ประชุมประจำเดือนของผู้นำชุมชน

(๔) ประกาศเสียงตามสาย

(๕) ประชาสัมพันธ์เมื่อออกหน่วยอำเภอเคลื่อนที่

(๖) สถานีวิทยุ

๓) การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณภาพตามระดับ ในชุมชน

อาสาสมัคร กคน. ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การเรียนรู้ตลอดชีวิต อาสาสมัคร กคน.ส่วนหนึ่งจะช่วยดูแลบ้านหนังสือชุมชน ช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และห้องสมุดเคลื่อนที่ โดยการเชิญชวนผู้สนใจ เข้าร่วมกิจกรรม หรือเวียนหนังสือตามความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชุมชน

(๒) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง อาสาสมัคร กคน.ส่วนหนึ่งจะช่วยเตรียมงานก่อนอบรม สนับสนุนสถานที่ อำนวยความสะดวกระหว่างจัดอบรมอาชีพ เช่น ทำขนม ปักผ้า ทอผ้า สานตะกร้า ฯลฯ ส่วนบางคนนั้นก็ช่วยโพสต์ขายสินค้าให้กลุ่มอาชีพ อีกส่วนหนึ่งเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการอบรมอาชีพ เช่น

การสานตะกร้าจากหวาย การทำพรมเช็ดเท้า การแปรรูปยางรถยนต์เป็นที่ปลูกต้นไม้รูปแบบต่าง ๆ หรือชิงช้า หรือที่นั่ง มีอาสาสมัครส่วนหนึ่งใช้พื้นที่บริเวณบ้านจัดทำเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อใช้อบรม ให้นักศึกษา กคน. และประชาชนทั่วไป ส่วนบางคนช่วยส่งเสริมกิจกรรม TO BE NUMBER ONE ของเยาวชน ในพื้นที่ บางก็ส่งเสริมและเข้าร่วมกิจกรรมปลูกป่า บางก็ร่วมเดินรณรงค์เพื่อเชิญชวนประชาชนไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง

(๓) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ มีอาสาสมัคร กคน. เพียงบางส่วนเท่านั้นที่จะช่วย จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ในวันปฐมนิเทศ และช่วยดูแล กคน. ตำบลให้ครู กคน. ตำบล

๔) การติดตามผลและดูแลการจัดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน

อาสาสมัคร กคน. ที่แนะนำให้กลุ่มเป้าหมายมาเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็จะคอยดูแล ติดตามให้นักศึกษาไปพบกลุ่ม เข้าสอบปลายภาค และพูดจูงใจให้เรียนอย่างต่อเนื่อง ส่วนอาสาสมัครที่เป็น วิทยากรอบรมอาชีพจะติดตามดูความก้าวหน้าของผู้ที่ผ่านการอบรมไปแล้ว โดยให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุง/ พัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ เช่น ไม้กวาด สานตะกร้าจากเส้นพลาสติก ส่วนอาสาสมัครที่เป็นผู้นำชุมชนจะนำ สินค้าของผู้สูงอายุไปจำหน่ายในการประชุมประจำเดือน และแนะนำให้ผู้สนใจไปซื้อสินค้าจากแหล่งผลิต นอกจากนี้อาสาสมัคร กคน. ส่วนหนึ่งก็ไม่ได้ติดตามผลการจัดกิจกรรม โดยให้เหตุผลว่าครู กคน. จะเป็นผู้ติดตามเอง

๒.๓ ความต้องการความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัคร กคน. เพิ่มเติมในเรื่องใดบ้าง

ความต้องการความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัคร กคน. เรียงตามลำดับได้ ดังนี้

- ๑) การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ โดยมีการฝึกปฏิบัติร่วมด้วย
- ๒) การพูดในที่ประชุม
- ๓) การพูดจูงใจ โน้มน้าวใจ
- ๔) การประชาสัมพันธ์
- ๕) การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์
- ๖) การใช้แอปพลิเคชันเพื่อปฏิบัติงานอาสาสมัคร กคน.

๒.๔ ด้านปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา

ปัญหาและอุปสรรค เรียงตามลำดับ ดังนี้

- ๑) การจัดสรรเวลาเนื่องจากมีหลายบทบาทอื่นในชุมชน บางครั้งต้องให้ผู้อื่นปฏิบัติภารกิจ แทนหากกิจกรรมอาสาสมัครสำคัญมากกว่า หรือบางครั้งอาจไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้
- ๒) การจัดอบรมอาสาสมัคร กคน. รวมกันทั้งจังหวัด ทำให้ต้องเดินทางระยะไกล ๆ แต่ไม่มีงบประมาณสนับสนุน จึงต้องนัดหมายและเดินทางไปพร้อมกันหลาย ๆ คนเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย
- ๔) ความล้าสมัยของข้อมูลเป้าหมายที่อาสาสมัคร กคน. ไปชักชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม
- ๕) ประชาชนบางส่วนยังเข้าไม่ถึงเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้ต้องสื่อสาร ประชาสัมพันธ์กิจกรรม กคน. หลาย ๆ รูปแบบ

๒.๕ ข้อเสนอแนะเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กคน. ให้ประสบผลสำเร็จ

- ๑) ควรมีงบประมาณสนับสนุนเป็นค่าเดินทาง/ค่าน้ำมันให้อาสาสมัคร กคน. บ้าง เมื่อต้องเดินทางไกล ๆ เพื่อเข้าร่วมอบรมอาสาสมัคร กคน.
- ๒) ควรจัดกิจกรรมทบทวนบทบาทหน้าที่ เพื่อให้อาสาสมัคร กคน. ได้พบปะ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ แนวทางการปฏิบัติงานระหว่างกัน อย่างน้อยปีละครั้ง
- ๓) ควรมีกิจกรรมศึกษาดูงานต่างพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน

เป็นผู้สูงอายุ

- ๔) ควรสร้างอาสาสมัครรุ่นใหม่ ๆ มาแทนอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันซึ่งส่วนใหญ่
- ๕) ควรเพิ่มจำนวนอาสาสมัคร กศน.ให้มากขึ้น
- ๖) ควรมีเครื่องแบบให้อาสาสมัคร กศน.เพื่อเป็นทีมทำงานร่วมกันในชุมชน
- ๗) ควรจัดอบรมในพื้นที่เนื่องจากมีภาระงานประจำ

แบบรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน
โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ภาคกลาง

*****

ตามที่ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สำนักงาน กศน.เดิม) โดยกลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย ได้มอบหมายให้ สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคกลาง ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในเขตภาคกลาง จำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่

๑. สำนักงาน สกร.จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ สกร.อำเภอสามโคก และ สกร.อำเภอลาดหลุมแก้ว
๒. สำนักงาน สกร.จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ สกร.อำเภอพระนครศรีอยุธยา และ สกร.อำเภอบางบาล
๓. สำนักงาน สกร.จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ สกร.อำเภอเมืองกาญจนบุรี และ สกร.อำเภอท่าม่วง
๔. สำนักงาน สกร.จังหวัดนครปฐม ได้แก่ สกร.อำเภอเมืองนครปฐม และ สกร.อำเภอนครชัยศรี

โดยมีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หมายเหตุ
๑	นายวราวุธ พยัคฆพงษ์	ผู้อำนวยการ สถาบัน กศน. ภาคกลาง	สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคกลาง	
๒	นางสาวอรุณโรจน์ ทองงาม	ครูชำนาญการพิเศษ	สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคกลาง	
๓	นางสาวลัดดา ชำนาญกุล	ครูชำนาญการ	สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคกลาง	
๔	นางสาวดวงพร ศรีศักดิ์	ครู	สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคกลาง	
๕	นางกมลชนก วิเศษสุตารังค์กุล	ครู	สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคกลาง	
๖	นางสาวศิวพร ยศบรรดาศักดิ์	ครู	สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคกลาง	
๗	นายรัฐศาสตร์ สุขสวัสดิ์	ครูผู้ช่วย	สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคกลาง	
๘	นางสาวศิรินทรภรณ์ บุญจันทร์	นักวิชาการศึกษา	สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคกลาง	

๑. สรุปประเด็นการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร ระดับจังหวัด
ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สำนักงาน สกร.จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางสาวอุมารินทร์ รอดสุขโช	นักวิชาการศึกษา	ปทุมธานี	
๒	นางสาวชนิษฐา สืบรักษาตระกูล	นักจัดการงานทั่วไป	พระนครศรีอยุธยา	
๓	นายโกวิท เมืองโคตร	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	กาญจนบุรี	
๔	นางสาวขวัญดาว ต่วงพลับ	นักเทคโนโลยีสารสนเทศ	นครปฐม	

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในระดับจังหวัด ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ รวมทั้งสิ้น ๔ คน พบว่า การดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด มีรายละเอียด ดังนี้

สำนักงาน สกร.จังหวัดปทุมธานี

๑. ข้อมูลทั่วไป

- ๑.๑ ชื่อ นางสาวอุมารินทร์ รอดสุขโข
- ๑.๒ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา
- ๑.๓ สถานที่ปฏิบัติงาน สำนักงาน สกร.จังหวัดจังหวัดปทุมธานี

๒. การดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด

- ๒.๑ ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัด ตามคำสั่งที่ ศธ ๐๗๐๕๔/ว๔๑ ลงวันที่ ๓๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
- ๒.๒ ได้จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ทั้งหมด ๑ ครั้ง ดำเนินการจัดอบรมเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ ณ อาคารหอประชุม ๑๐๐ ปี เมืองธัญบุรี ตำบลประชาธิปัตย์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
- ๒.๓ มีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด ๒๘๕ คน แบ่งเป็นเพศชาย ๗๔ คน และเพศหญิง ๒๑๑ คน
- ๒.๔ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวน ๑๓๒,๙๐๐ บาท ใช้ไป ๑๓๑,๗๘๐ บาท คงเหลือ ๑,๑๒๐ บาท
- ๒.๕ หลักสูตรที่ใช้อบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัดที่สำนักงาน กศน. กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปปรับใช้กับพื้นที่ โดย
(✓) ใช้หลักสูตรตามที่สำนักงาน กศน. กำหนด ทั้งหมด
- ๒.๖ ปัญหา/อุปสรรค ของการดำเนินงานกิจกรรมระดับจังหวัด
  - เวลาการดำเนินโครงการเร่งด่วน เวลาการจัดอบรมไม่ตรงกับอาสาสมัคร กศน. และงบประมาณที่จัดสรรให้ไม่เพียงพอ
  - เนื่องจากบุคคลที่เข้ามาเป็นอาสาสมัคร กศน. ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในหลายหน่วยงาน หรือหลายหน้าที่ จึงเกิดปัญหาในการมาทำงานร่วมกันเป็นบางครั้ง
  - ผู้เข้าอบรมมีจำนวนมากทำให้การสร้างการรับรู้และกิจกรรมในหลักสูตรมีประสิทธิภาพน้อย และเวลาในการอบรมค่อนข้างจำกัด
  - ผู้เข้าอบรมเดินทางกลับก่อนเวลา เนื่องจากบางพื้นที่มาด้วยกัน และอยู่ไกล
- ๒.๗ แนวทางในการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค ของการขับเคลื่อนกิจกรรม
  - ครู กศน.ตำบล ลงพื้นที่สำรวจ และวางแผนตารางการทำงาน หรือกิจกรรมร่วมกับอาสาสมัคร กศน. เพื่อให้ไปในทิศทางเดียวกัน
  - โครงการต่อไปวางแผนจัดอบรมให้อาสาสมัคร กศน. โดยวิธีแบ่งโซนย่อย หรือจัดกิจกรรมในพื้นที่เป็นรายอำเภอ เพื่อความสะดวกในการเดินทางของอาสาสมัคร และมีประสิทธิภาพในการจัดอบรม
  - สำนักงาน สกร.จังหวัด ควรทำความเข้าใจกับครู กศน.ตำบล ในการสื่อสาร และสร้างความเข้าใจให้กับอาสาสมัคร กศน. ในเรื่องการเข้าอบรมให้ครบกระบวนการ

สำนักงาน สกร.จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ข้อมูลทั่วไป

- ๑.๑ ชื่อ นางสาวชนิษฐา สิบรักษาตระกูล
- ๑.๒ ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไป
- ๑.๓ สถานที่ปฏิบัติงาน สำนักงาน สกร.จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. การดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด

- ๒.๑ ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัด ตามคำสั่งที่ ศธ ๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๖ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖
- ๒.๒ ได้จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ทั้งหมด ๑๕ ครั้ง รายละเอียด

ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๒ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมวัดท่าการ้อง อำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๒ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนอุบลพันธุโรจนประสิทธิ์

อำเภอลาดบัวหลวง

- ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๓ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ วัดหน้าโคก อำเภอดักไถ่
- ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๓ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ หอประชุมอำเภอบางไทร อำเภอบางไทร
- ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดพระขาว อำเภอบางบาล
- ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ วัดนครหลวง อำเภอนครหลวง
- ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๑๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม อบต.บ้านทับ อำเภออุทัย
- ครั้งที่ ๘ เมื่อวันที่ ๑๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ สกร.อำเภอเสนา อำเภอเสนา
- ครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่ ๑๕ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ห้องสมุด สกร.บางซ้าย อำเภอบางซ้าย
- ครั้งที่ ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๕ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ หอประชุมอำเภอบางปะอิน อำเภอบางปะอิน
- ครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๑๕ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนท่าเรือนิตยานุกูล อำเภอท่าเรือ
- ครั้งที่ ๑๒ เมื่อวันที่ ๑๕ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนวังน้อยวิทยาคม
- ครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๑๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม สกร.อำเภอภาชี อำเภอภาชี
- ครั้งที่ ๑๔ เมื่อวันที่ ๑๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ เทศบาลตำบลโรงช้าง อำเภอมหาสาร
- ครั้งที่ ๑๕ เมื่อวันที่ ๑๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ หอประชุมอำเภอบางปะหัน อำเภอบางปะหัน
- ๒.๓ มีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด ๖๒๗ คน แบ่งเป็นเพศชาย ๑๘๓ คน และเพศหญิง ๔๔๔ คน
- ๒.๔ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวน ๓๔๖,๕๘๐ บาท ใช้ไป ๓๓๐,๕๔๔ บาท คงเหลือ ๑๖,๐๓๖ บาท
- ๒.๕ หลักสูตรที่ใช้อบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด ที่สำนักงาน กศน.

กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปปรับใช้กับพื้นที่ โดย

(✓) ใช้หลักสูตรตามที่สำนักงาน กศน. กำหนด ทั้งหมด

๒.๖ ปัญหา/อุปสรรค ของการดำเนินงานกิจกรรมระดับจังหวัด

- อาสาสมัคร กศน. มีจำนวนมาก การฝึกอบรมต้องจัดหลายครั้ง และสถานที่จัดอบรมมีหลายแห่ง ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานหลายขั้นตอน

๒.๗ แนวทางในการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค ของการขับเคลื่อนกิจกรรม

- เนื่องจากอาสาสมัคร กศน.มีจำนวนมาก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง จึงแก้ปัญหาด้วยการจัดฝึกอบรมในพื้นที่อำเภอทุกอำเภอ เพื่ออำนวยความสะดวกให้อาสาสมัคร กศน.

สำนักงาน กศน.จังหวัดกาญจนบุรี

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ นายโกวิท เมืองโคตร

๑.๒ ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

๑.๓ สถานที่ปฏิบัติงาน สำนักงาน สกร.จังหวัดกาญจนบุรี

๒. การดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด

๒.๑ ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัด ตามคำสั่งที่ ศธ ๑๐๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๓ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๖

๒.๒ ได้จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ทั้งหมด ๓ ครั้ง รายละเอียด ดังนี้
ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลทองผาภูมิ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมค่ายลูกเสือพงศรัตน์ อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

๒.๓ มีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด ๒๙๔ คน แบ่งเป็นเพศชาย ๘๑ คน และเพศหญิง ๒๑๓ คน

๒.๔ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวน ๑๗๑,๖๖๐ บาท ใช้ไป ๑๔๒,๔๔๕ บาท คงเหลือ ๒๙,๒๑๕ บาท

๒.๕ ประเภทของหลักสูตรที่ใช้อบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด

( ) ใช้หลักสูตรตามที่สำนักงาน กศน. กำหนดทั้งหมด

(✓) ปรับหรือเพิ่มเติมหลักสูตรที่สำนักงาน กศน. กำหนดบางส่วน ให้สอดคล้องกับสภาพ

บริบทพื้นที่และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยมีรายละเอียดการปรับหรือเพิ่มเติมหลักสูตร ดังนี้

สำนักงาน กศน.จังหวัดกาญจนบุรี เพิ่มเติมรายละเอียดในหลักสูตร ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมือง

- การสร้างความรู้ ความเข้าใจ หลักประชาธิปไตย และสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความรู้ รัก สามัคคี และการสร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองดี โดยนายไชยเดช ไม้ทอง ครู สกร.อำเภอห้วยกระเจา เป็นวิทยากร

ส่วนที่ ๒ การสร้างจิตสำนึกการเป็นจิตอาสา

- การสร้างความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และสร้างจิตสำนึกการเป็นจิตอาสาในการบำเพ็ญตนเองให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดยวิทยากรที่การฝึกอบรมหลักสูตร ๙๐๔ “หลักสูตรพื้นฐาน” เป็นผู้บรรยายให้ความรู้

ส่วนที่ ๓ งาน กศน. กับการเสริมสร้างการเรียนรู้และกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการทำงาน

๑) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ พรบ.ส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.๒๕๖๖

๒) การจัดส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้

๒.๑) การเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒.๒) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

๒.๓) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

๓) บทบาทของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ (สกร.อำเภอ) โดยผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้อำเภอเป็นผู้บรรยายให้ความรู้

ส่วนที่ ๔ การดำเนินงานของอาสาสมัคร กคน.

๑) สร้างความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร กคน. และการดำเนินงานของอาสาสมัคร กคน.

๒) สิทธิประโยชน์ จรรยาบรรณของอาสาสมัคร กคน.

๓) การติดตามและรายงานผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กคน.

๒.๖ ท่านคิดว่าหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กคน. ที่สำนักงาน กคน.กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปปรับใช้ในระดับพื้นที่ตนเองหรือไม่ อย่างไร

- เหมาะสม หลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม สามารถปรับใช้ตามบริบทในพื้นที่ ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม และสร้างขึ้นด้วยความร่วมมือกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย เพื่อให้หลักสูตรนั้นมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและความรู้ความสามารถในลักษณะตามแนวทางในการกำหนดเนื้อหา สาระ กิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล ทั้งนี้เห็นควรกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมอย่างชัดเจน และเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ สภาพปัญหา และความต้องการของสังคมและผู้เรียน ตลอดจนมีความสมดุลระหว่างความรู้และทักษะหรือระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ

๒.๗ หน่วยงานของท่านมีปัญหา/อุปสรรค ของการดำเนินงานกิจกรรมระดับจังหวัดหรือไม่ อย่างไร

- ปัญหาการเดินทางเข้าร่วมฝึกอบรม เนื่องจากอาสาสมัคร กคน. อยู่พื้นที่ห่างไกล ต้องมีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

๒.๘ จากข้อ ๒.๗ หน่วยงานของท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค ของการขับเคลื่อนกิจกรรมดังกล่าว ระดับจังหวัดอย่างไร

- เห็นควรให้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอในพื้นที่จัดฝึกอบรมในพื้นที่ที่เหมาะสม

สำนักงาน กคน.จังหวัดนครปฐม

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ นางสาวชวีธิดา ด่วงพลับ

๑.๒ ตำแหน่ง นักเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑.๓ สถานที่ปฏิบัติงาน สำนักงาน สกร.จังหวัดนครปฐม

๒. การดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กคน. ระดับจังหวัด

๒.๑ ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กคน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัด ตามคำสั่งที่ ศธ ๗๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

๒.๒ ได้จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กคน. ทั้งหมด ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๖ รายละเอียด ดังนี้

๒.๓ มีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด ๓๐๘ คน แบ่งเป็นเพศชาย ๑๐๘ คน และเพศหญิง ๒๐๐ คน

๒.๔ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวน ๒๔๑,๕๒๐ บาท ใช้ไป ๒๓๓,๐๘๐ บาท คงเหลือ ๘,๔๔๐ บาท

๒.๕ หลักสูตรที่ใช้อบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กคน. ระดับจังหวัด ที่สำนักงาน กคน. กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปปรับใช้กับพื้นที่ โดย

(✓) ใช้หลักสูตรตามที่สำนักงาน กคน. กำหนด ทั้งหมด

( ) ปรับหรือเพิ่มเติมหลักสูตรที่สำนักงาน กคน. กำหนด

๒.๖ ปัญหา/อุปสรรค ของการดำเนินงานกิจกรรมระดับจังหวัด (ถ้ามี)

- อาสาสมัคร กคน. บางพื้นที่อยู่ไกล มีอุปสรรคในการเดินทาง

- หลักสูตรมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองมากกว่าการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน.

๒.๗ แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ของการขับเคลื่อนกิจกรรม (ถ้ามี)

- วางแผนครั้งต่อไปควรจัดกิจกรรมในพื้นที่ เพราะการเดินทางมีระยะทางไกลและใช้เวลามากในการเดินทางของอาสาสมัคร กศน. (ลดค่าใช้จ่ายและระยะเวลาในการเดินทาง)

- ประยุกต์ใช้หลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ และสถานการณ์ในปัจจุบัน

๒. สรุปประเด็นการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับตำบล/แขวง

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ใน ๔ จังหวัด ๘ อำเภอ ๑๖ ตำบล ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับตำบล/แขวง รวมทั้งสิ้น ๒๔ คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน จำนวน ๘ คน และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน ๑๖ คน มีรายละเอียดข้อมูลทั่วไป ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ กลุ่มผู้อำนวยการหรือผู้แทน

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร. จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางสุภาพร บุญพิมพ์	ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ ลาดหลุมแก้ว	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี	
๒	นางสาวเพียงหทัย แก้วดวงงาม	ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ สามโคก	สามโคก	ปทุมธานี	
๓	นางอรนุช คงนิม	ครูชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	
๔	นายธนารักษ์ ม่วงเกษม	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ บางบาล	บางบาล	พระนครศรีอยุธยา	
๕	นางสาวพนาวรรณ บุญจีน	ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ ท่าม่วง	ท่าม่วง	กาญจนบุรี	
๖	นางสาวสุวิภา ขนชัยภูมิ	ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ เมืองกาญจนบุรี	เมืองกาญจนบุรี	กาญจนบุรี	
๗	นายเสถียร บุตรสิงห์	ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ นครชัยศรี	นครชัยศรี	นครปฐม	
๘	นายสุริย์ชัย มิจันทร์	ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ เมืองนครปฐม	เมืองนครปฐม	นครปฐม	

๑.๒ กลุ่มครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับตำบล/แขวง

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร. จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางสาวจุรีรัตน์ ผลงาม	ครู กศน.ตำบลบางเตย	สามโคก	ปทุมธานี	
๒	นางสาวศดาพร ฤทธิมังกร	ครู กศน.ตำบลกระแซง	สามโคก	ปทุมธานี	
๓	นางสาวอ่อนตา มหาสุวรรณ	ครู กศน.ตำบลระแหง	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี	
๔	นางสาวกัลณ์วรา ละอองแก้ว	ครู กศน.ตำบลคูบางหลวง	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี	
๕	นางนิขานันท์ ธรรมพร	ครู กศน.ตำบลท่าवासูกกรี	พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	
๖	นายใจตรง ทองศรี	ครู กศน.ตำบลหัวรอ	พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	
๗	นายกฤษดา ม่วงหวาน	ครู กศน.ตำบลมหาพรหมณ์	บางบาล	พระนครศรีอยุธยา	
๘	นางปานีศา จิตตคาม	ครู กศน.ตำบลพระขาว	บางบาล	พระนครศรีอยุธยา	
๙	นางสาวลาวรรณ คงเปลี่ยน	ครู กศน.ตำบลรางสาลี	ท่าม่วง	กาญจนบุรี	
๑๐	นางสาวมาริณี จิรชัยธร	ครู กศน.ตำบลบ้านใหม่	ท่าม่วง	กาญจนบุรี	
๑๑	นางสาววันกมล เทเวศพิพัฒน์	ครู กศน.ตำบลบ้านไต้	เมืองกาญจนบุรี	กาญจนบุรี	
๑๒	นางสาวชัยัญชนพร ชำนาญป่า	ครู กศน.ตำบลลาดหญ้า	เมืองกาญจนบุรี	กาญจนบุรี	
๑๓	นางสาวสมัญญา ทองรวม	ครู กศน.ตำบลท่าตำหนัก	นครชัยศรี	นครปฐม	
๑๔	นายกิตติพันธ์ ก้านขวา	ครู กศน.ตำบลนครชัยศรี	นครชัยศรี	นครปฐม	
๑๕	นางอนงค์ ทั้งทอง	ครู กศน.ตำบลมาบแค	เมืองนครปฐม	นครปฐม	
๑๖	นางสาวทัศนีย์ลีลา ทัศนงาม	ครู กศน.ตำบลดอนยายหอม	เมืองนครปฐม	นครปฐม	

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับอำเภอ/เขต และระดับตำบล/แขวง

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ใน ๔ จังหวัด ๘ อำเภอ ๑๖ ตำบล และได้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ระดับตำบล/แขวง จำนวน ๒๔ คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน จำนวน ๘ คน และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน ๑๖ คน พบว่า การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในระดับ อำเภอ/เขต ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่รับผิดชอบโครงการฯ มีรายละเอียดดังนี้

๒.๑. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ)

๒.๑.๑ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม

- มีความรู้ ความเข้าใจ ในแนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพ

อาสาสมัคร กศน. จากนโยบายของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในการขับเคลื่อนงานอาสาสมัคร กศน. เพื่อร่วมดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน. ตำบล/แขวง เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร ภารกิจของ กศน. ตำบล/แขวง ให้กับประชาชนในชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน. ตำบล/แขวง ร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน. ตำบล/แขวง เข้ารับการพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรมเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพ ในการมีส่วนร่วมให้บริการการศึกษาการเรียนรู้ของ กศน.ตำบล/แขวง ดังนั้นในส่วนของสกร.อำเภอ จึงต้องมีการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. ให้มีองค์ความรู้ที่เหมาะสม และจำเป็นในการทำหน้าที่ เพื่อช่วยขับเคลื่อนงานตามที่กล่าวมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อให้อาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่ มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้กับประชาชนในชุมชนให้ได้รับโอกาสเข้าถึงระบบ การศึกษา และมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ

- มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้อาสาสมัคร กศน. ได้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และสิทธิประโยชน์ของ อาสาสมัคร กศน. และความรู้เกี่ยวกับภารกิจงาน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับครู กศน.ตำบล ในพื้นที่

๒.๑.๒ ด้านการแนะนำหรือส่งเสริมอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มเติม

- มีกระบวนการพัฒนาและยกระดับศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. ด้วยการจัดอบรมเพื่อสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ในขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องให้กับอาสาสมัคร กศน. และส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญ จำเป็นด้วยการจัดโครงการที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ เช่น โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาสาสมัคร เป็นโครงการที่จัดเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างครู และอาสาสมัคร กศน. เพื่อนำประเด็นที่สำคัญมาสรุป เป็นองค์ความรู้เพื่อเผยแพร่ให้กับชุมชนเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนงาน โครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ ในการนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน โครงการพัฒนาทักษะอาชีพด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้อาสาสมัคร กศน. มีทักษะในการสร้างอาชีพ และต่อยอดเป็นวิทยากรที่ให้ความรู้ได้

- มีการส่งเสริมอาสาสมัคร กศน.ตำบล เข้ารับการอบรมยกระดับศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่อาสาสมัคร กศน.

๒.๑.๓ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและมอบหมายภารกิจหน้าที่ให้อาสาสมัคร กศน. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

- ได้ประชุมบุคลากรเพื่อรับทราบปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละตำบลเป็นประจำทุกเดือน และมี ช่องทางการรายงานในรูปแบบออนไลน์ เพื่อช่วยกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุ และระดมความคิดในการแก้ปัญหา และ มอบหมายให้ครู กศน.ตำบล วางแผนกิจกรรมและมอบหมายภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัคร กศน. เพื่อ สามารถช่วยแก้ปัญหาพร้อมกันได้ได้ เช่น ปัญหางบประมาณในการจัดกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพให้ประชาชน ได้รับความ ร่วมมือจากอาสาสมัคร กศน. ที่มีความรู้ ความสามารถด้านอาชีพเป็นวิทยากรในการฝึกโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ปัญหา ของสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตำบล ได้รับความร่วมมือในการออกพื้นที่ช่วยหาสถานที่ที่เหมาะสม และ ติดต่อประสานงานในระดับท้องถิ่น ในส่วนงานอื่น ๆ ของภาคีเครือข่าย เป็นต้น

- ดำเนินการให้ครู กศน.ตำบล นำอาสาสมัคร กศน. เข้าร่วมเวทีประชาคมของหมู่บ้านทุกแห่ง เพื่อนำสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชน นำมาวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมต่อไป

๒.๑.๔ ด้านการจัดกิจกรรม กศน. โดยมีอาสาสมัคร กศน. เข้าร่วมโครงการ

- ร่วมกันส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของ กศน.ตำบล
- จัดกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัธยาศัยของ กศน.ตำบล โดยมีอาสาสมัคร กศน.ร่วมขับเคลื่อน ประสานงาน

- จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการมีส่วนร่วมให้บริการการศึกษาการเรียนรู้ของ กศน.ตำบล

- จัดกิจกรรมฝึกอบรมอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย
- จัดกิจกรรมตามนโยบายที่เกี่ยวข้อง
- ด้านการส่งเสริมอาชีพระยะสั้น
- ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตผู้สูงอายุ
- ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาสังคมและชุมชน
- ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ด้านการการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต
- ด้านการเป็นวิทยากรอาชีพและการศึกษาต่อเนื่อง

๒.๑.๕ ด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ การทำงานของอาสาสมัคร กศน.

- การประชุมบุคลากรเพื่อติดตามการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ และระดมความคิดในการแก้ไข

ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง และได้มีกระบวนการรายงานผลปัญหาและอุปสรรค ในส่วนของการทำงานของอาสาสมัคร เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนการทำงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยผ่านการรายงานของครู กศน.ตำบล และเปิดช่องแสดงความคิดเห็นในช่องทางออนไลน์

- เป็นที่ปรึกษาให้กับ ครู กศน.ตำบล สม่าเสมอ และดำเนินการให้ ครู กศน.ตำบล เป็นที่เลี้ยง

ให้กับอาสาสมัคร กศน. ส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และไม่ปล่อยให้อาสาสมัคร กศน. ทำงานโดยลำพัง

๒.๑.๖ ด้านปัญหาและอุปสรรค และวิธีแก้ไข การดำเนินงานร่วมกับอาสาสมัคร กศน.

- ดำเนินการให้ครู กศน.ตำบล สอบถามปัญหา และอุปสรรคในการทำงานของอาสาสมัคร กศน.

อย่างสม่ำเสมอ เมื่อมีปัญหาต้องรีบเข้าไปแก้ไข

- ไม่มีสัญลักษณ์บ่งบอกถึงการเป็นอาสาสมัคร กศน. เมื่อเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ หรือการทำหน้าที่อาสาสมัคร กศน. ในกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้

๒.๑.๗ ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน.

- ควรมีงบประมาณ สนับสนุนในเรื่องของโครงการที่จะจัดเพื่อพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัคร กศน.

ที่เพียงพอ รวมถึงอยากให้ส่วนกลางสนับสนุนงบประมาณในด้านจัดซื้อสื่อ หรือหมวก ให้อาสาสมัคร กศน.

- มอบขวัญกำลังใจในการทำงาน เช่น การมอบประกาศเกียรติคุณ การทำคลิปประชาสัมพันธ์การ

ปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. ผ่านรูปแบบออนไลน์ และแพลตฟอร์มต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงความทุ่มเทในการทำงาน และมีจิตอาสา เป็นต้น

๒.๑.๘ ผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ที่ดีเด่น (Best Practice)

- ได้รับเกียรติบัตรจากหน่วยงานต่าง ๆ ในกรายก่อง เชิดชูเกียรติในการทำความดี และมีจิตอาสา
- เป็นวิทยากรในการให้ความรู้ด้านงานการศึกษาต่อเนื่องให้กับประชาชน

๒.๒ ด้านครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ระดับตำบล/แขวง

๒.๒.๑ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม

- มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน. ตามนโยบายของกศน. และหลักสูตรการอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

- มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. เพื่อร่วมดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ให้การส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามภารกิจของ กศน.ตำบล/แขวง ให้กับประชาชนในชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน กับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน.ตำบล/แขวง ร่วมให้บริการการศึกษา การเรียนรู้ของ กศน.ตำบล/แขวง

- มีความรู้ ความเข้าใจ ในแนวทางที่จะพัฒนาและยกระดับศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. ในด้านขอบเขตหน้าที่การปฏิบัติงานที่ช่วยเหลืองานของ กศน. ด้านการเป็นจิตอาสาโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน ปฏิบัติงานสอดคล้องกับสภาพปัญหา และบริบทของพื้นที่

- มีความรู้ ความเข้าใจ โดยมุ่งเน้นให้อาสาสมัคร กศน. มีความรู้ ความสามารถ มีจิตอาสาเข้าร่วมกิจกรรมกับทาง กศน.

- มีความเข้าใจ แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. เพื่อให้อาสาสมัคร กศน.รับบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสามารถนำความรู้ไปขยายผลต่อให้กับชุมชน

๒.๒.๒ ด้านการแนะนำหรือส่งเสริมอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มเติม

- จัดส่งเสริมให้อาสาสมัคร กศน. ทุกคนให้เข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการจัดกิจกรรมการศึกษาของ กศน.

- ประสานงานกับครูตำบล ในการแจ้งข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม/บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน. ในตำบล

- มีการพัฒนาอาสาสมัคร กศน. สร้างความรู้ ความเข้าใจ ขอบข่ายงานที่เกี่ยวข้องให้กับอาสาสมัคร กศน.

- มีการส่งเสริมให้อาสาสมัคร กศน. ของตำบล เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ กศน.อำเภอจัดขึ้น มีการพูดคุยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม และการรับสมัครผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้อาสาสมัครเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติงานได้สะดวก รวดเร็วขึ้น

- การเชิญอาสาสมัคร กศน. ไปร่วมโครงการหรือกิจกรรมกับ สกร.อำเภอ ทุกครั้ง เพื่อให้เห็นภาพการทำงานและนำไปเผยแพร่งานต่อไป

- มีกระบวนการเพื่อส่งเสริมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน.ในพื้นที่ โดยการขอความร่วมมืออาสาสมัครให้มาประชุมร่วมกันกับ อบต./สกร./เพื่อเพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒.๒.๓ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและมอบหมายภารกิจหน้าที่ให้อาสาสมัคร กศน. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

- มีการวางแผนการดำเนินงานจัดกิจกรรมร่วมกันของอาสาสมัคร กศน. กับครู กศน.ตำบล และกศน.อำเภอ ซึ่งตรงกับความต้องการในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน.ตำบล และมอบหมายภารกิจจาก สกร.จังหวัด ในการจัดอบรมโครงการพัฒนาและยกระดับศักยภาพของอาสาสมัครฯ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

- ครู กศน.ตำบลได้เข้าร่วมประชุมกับอาสาสมัครและมอบหมายภารกิจในส่วนของอาสาสมัคร กศน. สามารถช่วยแก้ปัญหาได้ ในการสำรวจความต้องการอาชีพและการสำรวจการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- มีการมอบหมายภารกิจให้อาสาสมัคร กศน. ตรงกับความถนัด ของแต่ละบุคคล เช่น อาสาสมัคร ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัครผู้เรียนขั้นพื้นฐาน ด้านฝึกอาชีพการศึกษาต่อเนื่อง ด้านการศึกษาตามอัธยาศัย การส่งเสริมการอ่าน และการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ

- มีการวิเคราะห์ปัญหาและได้มอบหมายภารกิจหน้าที่ให้อาสาสมัคร กศน. เช่น การรับสมัคร นักศึกษา การเผยแพร่กิจกรรมของ กศน.

- มีการวิเคราะห์ปัญหาและได้มอบหมายภารกิจหน้าที่ให้อาสาสมัคร กศน. ได้ตรงกับความต้องการ เช่น การรับสมัครนักศึกษา กศน. ในพื้นที่ ทำให้มีจำนวนนักศึกษาของ กศน.ตำบล เพิ่มมากขึ้น และมากที่สุดของอำเภอ เพราะมีการลงพื้นที่อย่างจริงจัง

๒.๒.๔ ด้านการจัดกิจกรรม กศน. โดยมีอาสาสมัคร กศน. เข้าร่วมโครงการ

- ร่วมกับอาสาสมัคร กศน. ออกประชาสัมพันธ์งาน กศน. การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อาทิ เช่น รับสมัครนักศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานการศึกษาต่อเนื่อง งานการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ การดำเนินชีวิต ส่งเสริมการอ่านในตำบล

- ด้านการประชาสัมพันธ์รับสมัครผู้เรียนขั้นพื้นฐาน

- ด้านฝึกอาชีพการศึกษาต่อเนื่อง

- ด้านการศึกษาตามอัธยาศัย การส่งเสริมการอ่าน

- กลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุ

- จัดกิจกรรมตามนโยบายที่เกี่ยวข้อง

- การจัดการศึกษาต่อเนื่อง โดยอาสาสมัคร กศน. เป็นวิทยากรอาชีพและแนะนำประชาชน

ละแวกใกล้เคียงมาเรียนรู้ด้านอาชีพ

- ด้านการศึกษา โดยการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษา

- ด้านชุมชน โดยการร่วมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๒.๕ ด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ การทำงานของอาสาสมัคร กศน. .

- มีการพูดคุยสอบถามกับครู กศน.ตำบล กับอาสาสมัคร กศน. สอบถามการทำงานและปัญหาในการทำงานหรือมีงานในตำบลให้ทีมงานเข้าไปช่วยงานเป็นประจำ

- หากมีงานจิตอาสาของหน่วยงานในพื้นที่จะออกไปร่วมงานกันเป็นประจำ

- ให้คำปรึกษาด้านข้อมูลในการประชาสัมพันธ์การรับสมัครเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ข้อมูล หลักเกณฑ์ การดำเนินงานด้านงานการศึกษาต่อเนื่อง

- ข้อมูล กิจกรรม วิธีดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมการอ่านงานการศึกษาตามอัธยาศัย

- แนะนำการศึกษาของ กศน. ขั้นตอนการรับสมัครนักศึกษา/เอกสาร/การเรียน
- แนะนำด้านการติดต่อประสานงานทั้งภาครัฐและเอกชน
- ด้านภาคีเครือข่าย
- แนะนำการศึกษาของ กศน. ขั้นตอนการรับสมัครนักศึกษา/เอกสาร/การเรียน
- แนะนำด้านการติดต่อประสานงานทั้งภาครัฐและเอกชน
- แนะนำการสร้างภาคีเครือข่าย

๒.๒.๖ ด้านปัญหาและอุปสรรค และวิธีแก้ไข การดำเนินงานร่วมกับอาสาสมัคร กศน.

- ปัญหา เรื่องการลงพื้นที่ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ แต่ไม่มีบัตรประจำตัวอาสาสมัคร กศน.
- เวลาการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน. ไม่ค่อยตรงกัน เนื่องจากมีภาระหน้าที่ อาชีพ ตำแหน่ง

ตามบทบาทของแต่ละคน

๒.๒.๗ ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน.

- ควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.อย่างต่อเนื่อง
- ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้กับอาสาสมัคร กศน.
- ควรมีงบประมาณ สนับสนุนในเรื่องของโครงการที่จะจัดเพื่อพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัคร
- เพิ่มจำนวนอาสาสมัครรุ่นใหม่ เพื่อช่วยงานอาสาสมัครที่มีอยู่แล้ว
- ต้องการให้มีสัญลักษณ์ของตัวแทนอาสาสมัคร กศน. เช่น เสื้อ, หมวก, บัตร
- ให้เกียรติบัตรเชิดชูเกียรติ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจ ความเสียสละ ในความมุ่งมั่นในการทำงาน

ของอาสาสมัคร กศน. ในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ

- ต้องการให้อาสาสมัคร กศน.มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน
- ต้องการให้มีการจัดอบรมอาสาสมัคร กศน. เดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อทบทวนบทบาทและรายงาน

ผลการดำเนินงาน

๒.๒.๘ ผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ที่ดีเด่น (Best Practice)

- ไม่มี

๒.๓ สรุปประเด็นการสัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน. (ตำบล/แขวงละ ๓ คน)

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับตำบล/แขวง ใน ๔ จังหวัด ๘ อำเภอ ๑๖ ตำบล และได้สัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน. จำนวน ๔๘ คน เป็นเพศหญิง ๓๗ คน เพศชาย ๑๑ คน โดยมีอายุระหว่าง ๑๘ - ๘๕ ปี ประกอบอาชีพ ได้แก่ รับจ้าง ค้าขาย เกษตรกร ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว แม่บ้าน เจ้าหน้าที่ อสม. ผู้นำชุมชน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่รัฐ และข้าราชการบ้านาญ โดยมีรายละเอียดข้อมูลทั่วไป ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	อาชีพ	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร. จังหวัด
๑	นางกาญจน โรจนะนาค	๗๖	ข้าราชการบำนาญ	สามโคก	ปทุมธานี
๒	นายสัญญา ฐานมัน	๕๐	ผู้ใหญ่บ้าน	สามโคก	ปทุมธานี
๓	นายมนัสนันท์ ทรงโกศล	๖๑	ค้าขาย	สามโคก	ปทุมธานี
๔	นางจำปี เกตุมณี	๗๓	ข้าราชการบำนาญ	สามโคก	ปทุมธานี
๕	นางอัมพร ถิ่นประเทศ	๗๒	ข้าราชการบำนาญ	สามโคก	ปทุมธานี
๖	นางจันทน์ นวลละออง	๖๒	ค้าขาย	สามโคก	ปทุมธานี
๗	นางน้ำผึ้ง สุขอาจารย์	๕๗	อสม.	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี
๘	นางวิภาณี จรรย์กิจวันชัย	๗๓	อสม.	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี
๙	นางลำพึง ศิริเลิศ	๗๐	อสม.	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี
๑๐	นางกาญจนา ยาทอง	๔๕	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี
๑๑	นางสมหมาย นิลศรีนวล	๕๒	อสม.	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี
๑๒	นางสาวสุมาลี จักปิ่น	๖๕	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	ลาดหลุมแก้ว	ปทุมธานี
๑๓	นางปราณี มีวุฒิสม	๖๔	ค้าขาย	พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา
๑๔	นายทองใบ ระพันธ์	๘๒	ค้าขาย	พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา
๑๕	นายนิพนธ์ เขียรประยูร	๖๓	ข้าราชการบำนาญ	พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา
๑๖	นายวีระ สิงห์คำ	๒๙	รับจ้าง	พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา
๑๗	นายสิทธิชัย คงนวล	๒๐	รับจ้าง	พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา
๑๘	นายสิทธิชัย ทับทิมทอง	๒๐	รับจ้าง	พระนครศรีอยุธยา	พระนครศรีอยุธยา
๑๙	นางชูจิตร สมะโน	๖๒	ธุรกิจส่วนตัว	บางบาล	พระนครศรีอยุธยา
๒๐	นางสายสุนีย์ อินทร์เหว่าวงศ์	๕๘	ธุรกิจส่วนตัว	บางบาล	พระนครศรีอยุธยา
๒๑	นางสมหมาย วังเจริญ	๕๕	ค้าขาย	บางบาล	พระนครศรีอยุธยา
๒๒	นางอรพรรณ สุขเจริญ	๖๒	รับจ้าง	บางบาล	พระนครศรีอยุธยา
๒๓	นางสาวสำเร็จ เกิดกล้า	๕๓	ค้าขาย	บางบาล	พระนครศรีอยุธยา
๒๔	นางนงแก้ว ฉ่ำสกุล	๕๔	รับจ้าง	บางบาล	พระนครศรีอยุธยา
๒๕	นางวรรณมา ศิริสม	๖๖	แม่บ้าน	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
๒๖	นางสาวน้ำทิพ ประจำไพร	๔๓	เกษตรกร	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
๒๗	นางอุทัย อุ่นศิริ	๔๓	เกษตรกร	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
๒๘	นางสาวชิต ชู เว	๒๒	รับจ้าง	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
๒๙	นางสาวนวลฟ้า จายกคนวล	๔๓	ค้าขาย	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
๓๐	นายกิตติชัย อร่ามรักษ์	๓๘	รับจ้าง	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
๓๑	นางสาวฉวีวรรณ บุญไทย	๔๓	ข้าราชการบำนาญ	เมืองกาญจนบุรี	กาญจนบุรี
๓๒	นางอรัญญา กลั่นแก้ว	๖๐	ค้าขาย	เมืองกาญจนบุรี	กาญจนบุรี
๓๓	นางอารีย์ ทองสีสังข์	๖๕	รับจ้าง	เมืองกาญจนบุรี	กาญจนบุรี
๓๔	นางสิรินยา นิลบุตร	๖๗	ข้าราชการบำนาญ	เมืองกาญจนบุรี	กาญจนบุรี
๓๕	นางอรรวรรณ เยสูงเนิน	๖๖	ข้าราชการบำนาญ	เมืองกาญจนบุรี	กาญจนบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	อาชีพ	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร. จังหวัด
๓๖	นางชูแสง คุ่มครอง	๖๖	ข้าราชการบำนาญ	เมืองกาญจนบุรี	กาญจนบุรี
๓๗	นางสาวสุภัทราภรณ์ อ่องวงศ์	๕๗	แม่บ้าน	นครชัยศรี	นครปฐม
๓๘	นางสาวอนันต์ธิดา อัครปุณรัตน์	๕๙	ค้าขาย	นครชัยศรี	นครปฐม
๓๙	นางอุทัย การนิธิ	๖๓	แม่บ้าน	นครชัยศรี	นครปฐม
๔๐	นายณัฐวุฒิ คำธัญญา	๔๗	ธุรกิจส่วนตัว	นครชัยศรี	นครปฐม
๔๑	นายบุญเลิศนงคราญ	๕๒	เจ้าหน้าที่รัฐ	นครชัยศรี	นครปฐม
๔๒	นายมณี อีสโร	๗๖	ข้าราชการบำนาญ	นครชัยศรี	นครปฐม
๔๓	นางสงข บัญคุ้ม	๗๑	ข้าราชการบำนาญ	เมืองนครปฐม	นครปฐม
๔๔	นางสาวโชตินันท์ สวงรักษา	๘๕	เกษตรกร	เมืองนครปฐม	นครปฐม
๔๕	นางสาวสุนันท์ สวงรักษา	๘๓	เกษตรกร	เมืองนครปฐม	นครปฐม
๔๖	นางสาวสุนิรัตน์ แก้วทองมา	๕๙	ค้าขาย	เมืองนครปฐม	นครปฐม
๔๗	นางวารีย์ ไตสงวน	๗๒	ข้าราชการบำนาญ	เมืองนครปฐม	นครปฐม
๔๘	นางทวีสุข มีกำ	๗๐	แม่บ้าน	เมืองนครปฐม	นครปฐม

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน

จากการติดตามผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ระดับตำบล/แขวง (กศน.ตำบล/แขวงละ ๓ คน) ใน ๔ จังหวัด ๘ อำเภอ ๑๖ ตำบล ได้สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔๘ คน เป็นเพศหญิง ๓๗ คน เพศชาย ๑๑ คน โดยมีอายุระหว่าง ๑๘ - ๘๕ ปี ประกอบอาชีพ ได้แก่ รับจ้าง ค้าขาย เกษตรกร ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว แม่บ้าน เจ้าหน้าที่ อสม. ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐ และข้าราชการบำนาญ พบว่า การดำเนินงานงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ ด้านสาเหตุจุดสนใจในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน.

- เนื่องจากเป็นข้าราชการเกษียณในแนวคิดอยู่อย่างไรให้เกิดประโยชน์จากการได้รับเงินบำนาญจากรัฐบาลที่ไม่ให้สูงเปล่า จึงเข้ามาเป็นอาสาสมัครทุกอย่างที่เห็นว่าทำประโยชน์ให้แก่สังคม และได้ร่วมงานกับกศน. ได้เห็นว่า กศน. ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนทุกด้าน ด้านการศึกษา ด้านการสร้างอาชีพ และทักษะการดำเนินชีวิตต่าง ๆ โดยที่ไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ

- เพราะเห็นว่าครู กศน.ตำบล มีภาระงานที่เยอะมาก จึงคิดที่จะอาสาช่วยครู เพื่อแบ่งเบาภาระงานได้บ้างเพราะเป็นงานในพื้นที่สามารถทำได้

- อยากจะเป็นส่วนหนึ่งที่ได้นำความรู้ ความสามารถของตนเอง ที่สามารถช่วยได้ เช่น การศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วยสอนเสริมนักศึกษา ช่วยเป็นวิทยากรสอนอาชีพ เป็นต้น

- เนื่องจากต้องการหากิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในชุมชน เพราะหลังเกษียณอายุราชการ อยู่บ้านเหงา ออกมาทำกิจกรรมได้เจอเพื่อน เจอประสบการณ์ใหม่

- ภาระงานครู กศน.ตำบล ค่อนข้างเยอะ และครู กศน.ตำบล ก็มาช่วยงานโรงเรียนผู้สูงอายุ คิดว่าอะไรที่ช่วยภาระงานได้ ก็อยากจะช่วยแบ่งเบางาน

- อยากสร้างคุณค่าให้กับตนเอง อยากทำงานเพื่อสังคม เพราะคิดว่าตนเองยังมีความรู้ความสามารถ ทำประโยชน์เพื่อสังคมได้

- เป็นคนหนึ่งที่ชอบเข้าสังคม ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อบรมโครงการ ให้ความรู้ และไม่ชอบอยู่นิ่ง จึงอยากอาสาช่วยงาน กศน. ซึ่งพบกันบ่อยครั้งเวลาที่ทำกิจกรรม จึงสนใจเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน.
- เนื่องจากต้องการหากิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในชุมชน อยู่บ้านเหงา ออกมาทำกิจกรรมได้เจอเพื่อน เจอประสบการณ์ใหม่ ๆ
  - ภาระงานครู กศน.ตำบล ค่อนข้างเยอะ และครู กศน.ตำบล ก็มาช่วยงานโรงเรียนผู้สูงอายุ คิดว่าอะไรที่ช่วยภาระงานได้ ก็อยากจะช่วยแบ่งเบางานต่างๆได้
  - คิดว่าตนเองมีความสามารถด้านการอบรมให้ความรู้ลูกเสือ การเป็น ดี.เจ. คลื่นวิทยุ
  - กศน. เป็นหน่วยงานที่ทำงานเพื่อสังคม และเห็นครู กศน.ตำบลทำงานในพื้นที่หลายด้าน จึงอยากจะเป็นส่วนหนึ่งที่ได้นำความรู้ ความสามารถของตนเองที่สามารถช่วยได้ เช่น ช่วยเป็นวิทยากรสอนอาชีพ เป็นต้น
  - อยากสร้างคุณค่าให้กับตนเอง อยากทำงานเพื่อสังคม เพราะคิดว่าตนเองยังมีความรู้ ความสามารถ ทำประโยชน์เพื่อสังคมได้ เพราะปัจจุบันก็ทำงานเกี่ยวกับการเป็น อสม. เป็นประธานชุมชน
  - งานที่ชุมชนทำก็เกี่ยวข้องกับ กศน. จึงอยากให้ กศน. ช่วยชุมชน และชุมชนช่วยกัน เป็นพึ่งพาอาศัย กันและกัน
  - ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ อยู่บ้านไม่ได้ทำอะไรอยากจะเป็นส่วนหนึ่งที่ได้นำความรู้ ความสามารถ ของตนเอง ที่สามารถช่วยได้ เช่น การศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วยสอนเสริมนักศึกษา เพราะตนเองจบวิชาวิทยาศาสตร์
  - กศน. มีการจัดกิจกรรมบ่อยครั้งและเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับคนที่ต้องการใช้เวลาว่าง จึงมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยและยินดีที่จะเป็นอาสาสมัครช่วยเหลืองานต่าง ๆ ที่ตนเองสามารถจะทำได้

๒.๒ ด้านการปฏิบัติงานอาสาสมัคร กศน.

(๑) การสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชน (ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมาย เป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

- ด้านการสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชน ในเรื่องการฝึกอาชีพ กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชน และมีผลการดำเนินงาน มีการสร้างอาชีพ การทำพรหมเช็ดเท้า การสานตะกร้าจากผักตบชวา การทำน้ายาล้างจาน การทำขนมเบ็องญวน ฯลฯ

- ด้านการสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชน ในเรื่องการสมัครเข้าเรียน กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชนและเยาวชนต่างถิ่นที่ย้ายมาได้สมัครเรียน ผลการดำเนินงาน คือเยาวชนในชุมชนที่ต้องการเรียนก็สามารถเข้ามาเรียนได้ เพื่อนำวุฒิจาก กศน. ไปเพิ่มปรับฐานเงินเดือน

- ความต้องการเรียนด้านอาชีพ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

- ตนเองเป็นผู้นำชุมชน และเป็นประธาน อสม. กลุ่มสตรี หลายบทบาท ก็มีส่วนช่วยในการสำรวจความต้องการด้านต่าง ๆ ผ่านสมาชิกกลุ่มนั้น

- เป็น อสม. ก็ช่วยในการสำรวจความต้องการของประชาชนในตอนลงพื้นที่

(๒) การประชาสัมพันธ์ สื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ของประชาชน (ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

- ด้านการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากพบเด็กในชุมชนนั่งเล่นกันอยู่จึงได้สอบถามว่าได้เรียนหนังสือ บ้างไหม ถ้าไม่ได้เรียนก็จะติดต่อครู กศน.ตำบล เพื่อให้เด็ก ๆ ในชุมชนได้มีการศึกษาและสำรวจความต้องการ

ในชุมชนเข้ามาฝึกอาชีพร่วมกับครู กศน.ตำบล เพื่อให้ชุมชนได้มีการทำกิจกรรมพัฒนาฝีมืออาชีพเพื่อหารายได้และพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนในชุมชน

- ร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาจิตใจของผู้สูงอายุ โดยการออกกำลังกายและฝึกการทำเทียนหอม ส่งเสริมการเรียนรู้ในชุมชน จัดตั้งบ้านหนังสือชุมชนเพื่อการเรียนรู้ในชุมชน เนื่องจากเป็นอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน กลุ่มเป้าหมายประชาชนในตำบล

- ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับสมัครนักศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน, งานการศึกษาต่อเนื่องและงาน กศน. ในทุก ๆ เรื่อง ให้กับประชาชนในพื้นที่ที่สามารถสร้างการรับรู้ได้

- ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์กลุ่ม เสียงตามสาย และรายการวิทยุ

- ร่วมประชาสัมพันธ์สมัครนักศึกษา

- สำรวจความต้องการของประชาชนด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ร่วมประชาสัมพันธ์งาน กศน. อื่น ๆ

- ประชาสัมพันธ์ผ่านบุคคล เช่น กลุ่มอสม. กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มเทศบาล กลุ่มงานอาชีพต่าง ๆ

- ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เคาะประตูบ้าน พูดคุยทุกครั้งที่มีโอกาส จังหวะ และทางสื่อออนไลน์ เพจ เฟสบุ๊ก ไลน์กลุ่ม ตึกตอก เป็นต้น

(๓) การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ในชุมชน (ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง / กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร / ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

- ร่วมรับสมัครนักศึกษา กศน.

- สำรวจความต้องการของประชาชนด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่

- ได้ข้อมูลเพื่อนำมาจัดกิจกรรมต่าง ๆ

- มีส่วนร่วมในเรื่องงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับประชาชนในตำบลที่พลาดโอกาสทางการเรียนสามารถมาเรียนเพื่อเพิ่มความรู้เพื่อนำวุฒิไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และนำไปวุฒิการศึกษาไปปรับใช้ในการทำงาน

- ปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ แต่ละด้านได้อย่างถูกต้อง

- ทำงานเกี่ยวกับเทคนิคต่าง ๆ ในการเข้าชุมชน การประชาสัมพันธ์ การประสานงาน เป็นต้น

- ร่วมเป็นวิทยากรส่งเสริมความรู้ ด้านอาชีพ ด้านกิจกรรมผู้สูงอายุ เป็นต้น

- เป็นภูมิปัญญาถ่ายทอดความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อถ่ายทอดให้กับนักศึกษา เยาวชน และประชาชนในพื้นที่

- ร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศกิจกรรม กศน.ตำบล ได้แก่ นิเทศงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย

(๔) การติดตามผลและดูแลการจัดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน (ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

- ช่วยการสำรวจความต้องการศึกษาของผู้พิการ กลุ่มเป้าหมายผู้พิการ ผลการดำเนินงาน ผู้พิการไม่สะดวกในการเรียนรู้ นักศึกษา และประชาชนในพื้นที่

- ร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศกิจกรรม กศน.ตำบล ได้แก่ นิเทศงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษา กศน. และประชาชนทั่วไป

- ติดตามในเรื่องของการเชิญชวนให้ประชาชนที่ว่างให้มาเรียนมีทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอาชีพต่าง ๆ การจัดการอบรมเกี่ยวกับบุคลิกภาพของอาสาสมัคร กศน.เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับอาสาสมัคร กศน.

๒.๓ ความต้องการความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัคร กศน. เพิ่มเติมในเรื่องใดบ้าง

- ด้านการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ
- การพัฒนาตนเองด้านความเป็นผู้นำ และพัฒนาบุคลิกภาพ
- การพัฒนาทักษะการพูด และการสื่อสาร
- การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

๒.๔ ด้านปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา

- อาสาสมัคร กศน. ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน ขาดประสบการณ์ จึงไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ

- มีปัญหา เนื่องจากมีการจัดอบรมที่ผ่านมา อบรมแค่ในส่วนของเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แต่ยังคงขาดทักษะ เช่น การประสานงาน การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ บุคลิกภาพ จึงทำให้อาสาสมัคร กศน. ขาดความมั่นใจในการทำงาน

๒.๕ ด้านข้อเสนอแนะเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน. ให้ประสบผลสำเร็จ

- ช่วยสนับสนุนครู กศน. ที่ทำงานหนักมาก ลดภาระงานให้เหมาะสมกับตำแหน่ง
- พัฒนาองค์ความรู้ด้านภาษาไทย ภาษาอังกฤษของอาสาสมัคร กศน.
- พัฒนางานอาชีพให้อาสาสมัคร กศน. จัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะให้มากขึ้น
- ต้องการให้มีการจัดอบรมอาสาสมัคร กศน. อย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ โดย

สำรวจความต้องการในการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

- ให้อาสาสมัคร กศน. มีสัญลักษณ์ หรือสร้างภาพลักษณ์ที่ชัดเจนต่อการทำงานในหน้าที่
- จัดให้มีการศึกษาดูงานในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อได้หาประสบการณ์เพิ่มเติม

แบบรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน
โครงการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต โดยอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

*****

ตามที่ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยกลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย ได้มอบหมายให้สถาบัน สกร. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๖ จังหวัด ได้แก่

๑. สำนักงาน สกร.จังหวัดอำนาจเจริญ ได้แก่ สกร.อำเภอพนา และ สกร.อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
๒. สำนักงาน สกร.จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ สกร.อำเภอพยัคฆภูมิสิสัย และ สกร.อำเภอบรบือ
๓. สำนักงาน สกร.จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ สกร.อำเภอเสลภูมิ และ สกร.อำเภอโพนทอง
๔. สำนักงาน สกร.จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ สกร.อำเภอสังขะ และ สกร.อำเภอปราสาท
๕. สำนักงาน สกร.จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ สกร.อำเภอประโคนชัย และ สกร.อำเภอพลับพลาชัย
๖. สำนักงาน สกร.จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ สกร.อำเภอเมืองชัยภูมิ และ สกร.อำเภอแก้งคร้อ

โดยมีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หมายเหตุ
๑	นายคมกฤษ อภิชัยสรพันธุ์	ผู้บริหาร สถานศึกษา	สถาบัน สกร. ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	สถาบันการศึกษาและพัฒนา ต่อเนื่องสิรินธร รักษาการใน ตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบัน สกร. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๒	นางเดือนเพ็ญ แก่นตัน	ครู	สถาบัน สกร. ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	
๓	นางสาวสิริขวัญ มิ่งขวัญ	ครูผู้ช่วย	สถาบัน สกร. ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	

๑. สรุปประเด็นการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.
ระดับจังหวัด

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สำนักงาน สกร.จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางสาวรัชดา โฉมเฉลา	นักวิชาการศึกษา	อำนาจเจริญ	
๒	นางสาวกนกพร ศรีสุภักดิ์	นักจัดการงานทั่วไป	มหาสารคาม	
๓	นางสาวศรุตยา สุทุม	นักวิชาการศึกษา	ร้อยเอ็ด	
๔	นายอาทิตย์ชาย ประทีพยนตร์	นักเทคโนโลยีสารสนเทศ	สุรินทร์	
๕	นายอังกูร แจ้งกร	นักจัดการงานทั่วไป	บุรีรัมย์	
๖	ว่าที่ ร.ต.กำพล ปินไชย	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	ชัยภูมิ	

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในระดับจังหวัด ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ รวมทั้งสิ้น ๖ คน พบว่า การดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด มีรายละเอียดดังนี้

สำนักงาน สกร. จังหวัดอำนาจเจริญ

๑. ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัด ตามคำสั่งที่ ศธ ๐๓/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๖
๒. ได้จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายของตนเอง ทั้งหมด ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๘ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖
  ๓. จำนวนอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม รวมทั้งหมด ๑๖๘ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๓๒ คน และเพศหญิง ๑๓๖ คน
  ๔. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งโครงการ ทั้งหมด ๑๒๘,๘๒๐ บาท ใช้ไป ๑๒๘,๘๒๐ บาท
  ๕. หลักสูตรที่ใช้ในการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด ได้ใช้หลักสูตร ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กำหนด
  ๖. หลักสูตรการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับอาสาสมัคร กศน. ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งานในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก เมื่อปีงบประมาณที่ผ่านมาได้มีการอบรมหลักสูตรโครงการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต โดยอาสาสมัคร กศน.
  ๗. การดำเนินงานระดับจังหวัดอำนาจเจริญ ไม่พบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน

สำนักงาน สกร. จังหวัดมหาสารคาม

๑. ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัด ตามคำสั่งที่ ศธ ๐๑๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๖
๒. ได้จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายของตนเอง ทั้งหมด ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๑๔-๒๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖
  ๓. จำนวนอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม รวมทั้งหมด ๕๕๕ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๑๑๙ คน และเพศหญิง ๔๒๖ คน
  ๔. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งโครงการ ทั้งหมด ๒๖๙,๐๖๐ บาท ใช้ไป ๒๖๙,๐๖๐ บาท
  ๕. หลักสูตรที่ใช้ในการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด ได้ใช้หลักสูตร ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กำหนด
  ๖. หลักสูตรการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับอาสาสมัคร กศน. ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งานในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก เมื่อปีงบประมาณที่ผ่านมาได้มีการอบรมหลักสูตรโครงการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต โดยอาสาสมัคร กศน.
  ๗. ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานระดับจังหวัด
    - อาสาสมัคร กศน. บางคน มีอาชีพหลักไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกครั้ง
  ๘. แนวทางการแก้ไข (ถ้ามี)
    - ควรมีค่าตอบแทน เพื่อช่วยเหลืออาสาสมัคร กศน. ต่อไป

สำนักงาน สกร. จังหวัดร้อยเอ็ด

๑. ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัด ตามคำสั่งที่ ศส ๓๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖
๒. ได้จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายของตนเอง ทั้งหมด ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖
๓. จำนวนอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม รวมทั้งหมด ๕๗๙ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๑๕๗ คน และเพศหญิง ๔๒๒ คน
๔. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งโครงการ ทั้งหมด ๓๓๐,๒๖๐ บาท ใช้ไป ๓๒๓,๙๒๐ บาท
๕. หลักสูตรที่ใช้ในการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด ได้ใช้หลักสูตร ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กำหนด
๖. หลักสูตรการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับอาสาสมัคร กศน. ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งานในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก เมื่อปีงบประมาณที่ผ่านมาได้มีการอบรมหลักสูตรโครงการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต โดยอาสาสมัคร กศน.
๗. ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานระดับจังหวัด
  - พบปัญหาในการนำกำลังพลจำนวนมากมารวมตัวกัน อาจจะต้องมีค่าใช้จ่ายจำนวนมาก
๘. แนวทางการแก้ไข (ถ้ามี)
  - แนวทางการเบิกจ่ายการเดินทางให้ประชาชน ทำให้ไม่สามารถดูแลเรื่องการเดินทางให้อาสาสมัคร กศน. ได้เท่าที่ควร ดังนั้นควรมีค่าตอบแทนอื่น เช่น สวัสดิการเพื่อช่วยเหลืออาสาสมัคร กศน. ต่อไป

สำนักงาน สกร. จังหวัดสุรินทร์

๑. ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัด ตามคำสั่งที่ ศส ๕๔/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖
๒. ได้จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายของตนเอง ทั้งหมด ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๙ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
๓. จำนวนอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม รวมทั้งหมด ๔๗๗ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๑๖๓ คน และเพศหญิง ๓๑๔ คน
๔. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งโครงการ ทั้งหมด ๒๙๕,๕๘๐ บาท ใช้ไป ๒๙๕,๕๘๐ บาท
๕. หลักสูตรที่ใช้ในการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด ได้ใช้หลักสูตร ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้
๖. หลักสูตรการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับอาสาสมัคร กศน. ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งานในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก เมื่อปีงบประมาณที่ผ่านมาได้มีการอบรมหลักสูตรโครงการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต โดยอาสาสมัคร กศน.
๗. การดำเนินงานระดับจังหวัดสุรินทร์ ไม่พบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน

สำนักงาน สกร. จังหวัดบุรีรัมย์

๑. ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัด ตามคำสั่งที่ ศส ๐๘ /๒๕๖๖ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๖
๒. ได้จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายของตนเอง ทั้งหมด ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๓ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๓. จำนวนอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม รวมทั้งหมด ๕๖๗ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๒๒๗ คน และเพศหญิง ๓๔๐ คน
๔. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งโครงการ ทั้งหมด ๓๑๖,๑๘๐ บาท ใช้ไป ๓๑๖,๑๘๐ บาท
๕. หลักสูตรที่ใช้ในการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด ได้ใช้หลักสูตร ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้
๖. หลักสูตรการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับอาสาสมัคร กศน. ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งานในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก เมื่อปีงบประมาณที่ผ่านมาได้มีการอบรมหลักสูตรโครงการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต โดยอาสาสมัคร กศน.
๗. การดำเนินงานระดับจังหวัดบุรีรัมย์ ไม่พบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน

สำนักงาน สกร. จังหวัดชัยภูมิ

๑. ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัด ตามคำสั่งที่ ศธ ๐๐๘/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖
๒. ได้จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายของตนเอง ทั้งหมด ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๒๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖
๓. จำนวนอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม รวมทั้งหมด ๓๗๒ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๑๒๘ คน และเพศหญิง ๒๔๔ คน
๔. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งโครงการ ทั้งหมด ๒๕๙,๙๘๐ บาท ใช้ไป ๒๕๙,๙๘๐ บาท
๕. หลักสูตรที่ใช้ในการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด ได้ใช้หลักสูตร ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้
๖. หลักสูตรการอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับอาสาสมัคร กศน. ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้งานในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก เมื่อปีงบประมาณที่ผ่านมาได้มีการอบรมหลักสูตรโครงการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต โดยอาสาสมัคร กศน.
๗. ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานระดับจังหวัด (ถ้ามี)
  - การเดินทางของอาสาสมัคร กศน. มาอบรมที่จังหวัด ระยะทางค่อนข้างไกลทำให้ การใช้งบประมาณในการเดินทาง
๘. แนวทางการแก้ไข (ถ้ามี)
  - อยากให้การส่งเสริมการเรียนรู้ มีแนวทางในสถานศึกษา จัดอบรม ในระดับกลุ่มอำเภอ เพื่อให้อาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่เดินทางมาอบรมได้สะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

๒. สรุปประเด็นการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับตำบล/แขวง

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ใน ๖ จังหวัด ๑๒ อำเภอ ๒๔ ตำบล ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับตำบล/แขวง รวมทั้งสิ้น ๓๕ คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน จำนวน ๑๐ คน และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ จำนวน ๒๕ คน มีรายละเอียดข้อมูลทั่วไป ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร. จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางสาวอนอม ใจกล้า	ผู้บริหารสถานศึกษา	เมืองอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ	
๒	นายอำนาจ โนน้ำ	ผู้บริหารสถานศึกษา	พยัคฆภูมิสิสัย	มหาสารคาม	
๓	นายสมพร หลงพินาย	ผู้บริหารสถานศึกษา	บรบือ	มหาสารคาม	
๔	นางณัชชาธิ์ วรชิน	ผู้บริหารสถานศึกษา	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด	
๕	นางวิไลวรรณ ไชยโสภา	ผู้บริหารสถานศึกษา	โพนทอง	ร้อยเอ็ด	
๖	นางสมจิต ผาดไธสง	ผู้บริหารสถานศึกษา	สังขะ	สุรินทร์	
๗	นางอรสา สุภารี	ผู้บริหารสถานศึกษา	ปราสาท	สุรินทร์	
๘	นายสมอาจ ธรรมสา	ผู้บริหารสถานศึกษา	ประโคนชัย	บุรีรัมย์	
๙	นางจินตนา ทิศกระโทก	ผู้บริหารสถานศึกษา	พลับพลาชัย	บุรีรัมย์	
๑๐	นายสนั่น เตชะนอก	ผู้บริหารสถานศึกษา	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ	

๑.๒ กลุ่มครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับตำบล/แขวง

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร.จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางวิบูลย์รัตน์ ใจมีภักดิ์	ครู กศน. ตำบล	พนา	อำนาจเจริญ	
๒	นางวารุณี ช่องคุณ	ครู กศน. ตำบล	พนา	อำนาจเจริญ	
๓	นางอรดี คำแพง	ครู กศน. ตำบล	เมืองอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ	
๔	นางสาวสุนภา บุญเอก	ครู กศน. ตำบล	เมืองอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ	
๕	นางสาววงศ์เดือน จันทะแสง	ข้าราชการครู	เมืองอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ	
๖	นางสาวเยาวลักษณ์ ชันประกอบ	ข้าราชการครู	พยัคฆภูมิสิสัย	มหาสารคาม	
๗	นางสุภักดิ์ตรา ภูมิภักดิ์	ครู กศน. ตำบล	พยัคฆภูมิสิสัย	มหาสารคาม	
๘	นางสาวศิริจันทร์ เจริญ	ครู กศน. ตำบล	พยัคฆภูมิสิสัย	มหาสารคาม	
๙	นายอภิชาติ เสียงใส	ครู กศน. ตำบล	บรบือ	มหาสารคาม	
๑๐	นางสาวพุศ ศรีภักดิ์	ข้าราชการครู	บรบือ	มหาสารคาม	

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร.จังหวัด	หมายเหตุ
๑๑	นางอรอุมา แก้วสียา	ข้าราชการครู	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด	
๑๒	นายอนุชิต พันธะมา	ครู กศน. ตำบล	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด	
๑๓	นางวาสนา โรมพันธ์	ครู กศน. ตำบล	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด	
๑๔	นางสาววันวิสา ทองออน	ข้าราชการครู	โพนทอง	ร้อยเอ็ด	
๑๕	นางนิยาภรณ์ พลเยี่ยม	ครู กศน. ตำบล	โพนทอง	ร้อยเอ็ด	
๑๖	นางสาวรัชนิกร กิ่งแก้ว	ข้าราชการครู	สังขะ	สุรินทร์	
๑๗	นางวราลี จันทร์งาม	ครู กศน. ตำบล	ปราสาท	สุรินทร์	
๑๘	นางปิ่นอนงค์ กะการดี	ครู กศน. ตำบล	ปราสาท	สุรินทร์	
๑๙	นางสาวน้ำพราว ทับทอง	ครู กศน. ตำบล	ประโคนชัย	บุรีรัมย์	
๒๐	นางฉันทลักษณ์ ตลุงคงพิณิจ	ครู กศน. ตำบล	ประโคนชัย	บุรีรัมย์	
๒๑	นางจินตนา ศรีคำเวียง	ครู กศน. ตำบล	พลับพลาชัย	บุรีรัมย์	
๒๑	นายวิชิต ชัยวิเศษ	ครู กศน. ตำบล	พลับพลาชัย	บุรีรัมย์	
๒๒	นายเอกบุญญาวรรณ พลอยพรรณณา	ครู กศน. ตำบล	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ	
๒๓	นายวุฒิมิพงษ์ ตั้งใจ	ครู กศน. ตำบล	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ	
๒๔	นางอังษณา เชื้อชำนาญ	ครู กศน. ตำบล	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ	

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับอำเภอ/เขต และระดับตำบล/แขวง

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ใน ๖ จังหวัด ๑๒ อำเภอ ๒๔ ตำบล และได้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ระดับตำบล/แขวง จำนวน ๓๔ คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน จำนวน ๑๐ คน และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน ๒๔ คน พบว่า การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในระดับอำเภอ/เขต ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่รับผิดชอบโครงการฯ มีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานกิจกรรม

ผู้บริหารสถานศึกษา

- เข้าใจ โดยศึกษาจากเอกสารหลักสูตรการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. มีการอบรมในระดับจังหวัด และนำความรู้ที่ได้จากการอบรมนั้นขยายผลให้กับอาสาสมัคร กศน. ระดับอำเภอ ซึ่งอาสาสมัครแต่ละท่านนั้น เป็นผู้ที่มีจิตบริการด้านการศึกษา เป็นที่พึ่งและช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้าราชการครู

- มีความเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์ แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. เป็นอย่างดี โดยศึกษาจากคู่มืออาสาสมัคร กศน. เข้าใจถึงกระบวนการจัดกิจกรรมฝึกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. และพร้อมขับเคลื่อนพัฒนาให้อาสาสมัคร กศน. ให้มีประสิทธิภาพและมีเพิ่มจำนวนสมาชิกขึ้น เพื่องานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ครู กคน. ตำบล

- มีความรู้ความเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่อาสาสมัคร กคน. และแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กคน. ในระดับตำบลร่วมกับครู กคน.ตำบล เพื่อเป็นการพัฒนางาน เกิดประโยชน์กับนักศึกษาและประชาชนในพื้นที่อย่างเต็มศักยภาพ เข้าใจแนวทางของอาสาสมัคร ในเรื่องการทำงานของอาสาสมัคร กคน. ด้วยการเป็นจิตอาสาในการพัฒนา กคน. รวมถึงเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่อาสาสมัคร กคน. ในการช่วยเหลือครู กคน.ตำบลในการจัดกิจกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในตำบลและพื้นที่อื่นๆที่กคน.ตำบลรับผิดชอบ รวมทั้งอาสาสมัคร กคน. ช่วยจัดกิจกรรมช่วยเหลือครู ในการจัดกิจกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งใน กคน.ตำบลและนอกพื้นที่ ที่ กคน.รับผิดชอบ ช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆที่ครู กคน.ตำบล จัดขึ้น

๒.๒ ด้านกระบวนการเพื่อส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพของอาสาสมัคร กคน. ในพื้นที่

ผู้บริหารสถานศึกษา

- มีการแนะนำ โดยใช้กลยุทธ์ในการทำงาน : รู้ รัก สามัคคี ให้มีใจรักในงานบริการด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังค่าตอบแทน โดยส่งเสริม สนับสนุน และประสานและจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภารกิจของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอในสังกัด โดยการจัดอบรมเพื่อขยายผลในระดับอำเภอ ตำบล มีการแนะนำ และสร้างความเข้าใจให้กับอาสาสมัคร กคน. เป็นอย่างดี

ข้าราชการครู

- จัดกิจกรรมพัฒนาอาสาสมัครให้มีความกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก ส่งเสริมอาสาสมัคร ในการปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้งและให้กำลังใจในการทำงานอธิบายถึงการความภาคภูมิใจในการทำงานโดยที่ไม่หวังสิ่งตอบแทนในการทำงาน เพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการดำเนินงานร่วมกันกับอาสาสมัคร กคน. และแนะนำเทคนิคการประชาสัมพันธ์ออนไลน์ ผ่านแอปพลิเคชันต่างๆเช่น ไลน์ เฟสบุ๊ค

ครู กคน. ตำบล

- ส่งเสริม สนับสนุน และประสานและจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภารกิจของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอ การปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กคน. ในการทำงานกับชุมชนและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ให้ความรู้แก่อาสาสมัคร กคน. ทุกครั้งก่อนลงปฏิบัติหน้าที่ที่มอบหมาย มีการจัดกิจกรรมร่วมกับอาสาสมัคร กคน. อย่างต่อเนื่อง เช่น การประชาสัมพันธ์จัดกิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง กิจกรรมในวันสำคัญ ต่างๆ

๒.๓ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและมอบหมายภารกิจหน้าที่ให้อาสาสมัคร กคน.

ผู้บริหารสถานศึกษา

- ดำเนินการมอบหมายโดยการจัดทำคำสั่งมอบหมายงานและจัดประชุมเพื่อชี้แจงบทบาทของอาสาสมัคร กคน. มีการส่งเสริม และสนับสนุนทุกตำบล วิเคราะห์ และมอบหมาย หน้าที่ให้อาสาสมัคร กคน. เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผนและร่วมขับเคลื่อนงานของ กคน. ตำบลให้อาสาสมัครเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา และให้มีการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

ข้าราชการครู

- ได้วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ พร้อมให้คำปรึกษาและมอบหมายให้อาสาสมัคร กคน. ลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติงานในพื้นที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ มอบหมายภารกิจทั้ง ๓ ด้าน ให้มีเป้าหมายเดียวกัน มีส่วนช่วยส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และขับเคลื่อนร่วมกันกับครูทุกตำบล วิเคราะห์ปัญหาจากบทบริบทสังคมในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และร่วมวางแผนให้อาสาสมัคร ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าศึกษาเพื่อได้วุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น และพัฒนาตนเองผ่านหลักสูตรอาชีพต่างๆ

ครู กคน. ตำบล

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้อาสาสมัคร กคน. ปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจ ของ สกร. และงานอื่น ๆ มีการวิเคราะห์ปัญหาและมอบหมายหน้าที่ของอาสาสมัคร กคน. มีการนำปัญหาวิเคราะห์ร่วมกัน มอบหมายให้อาสาสมัคร กคน. และร่วมเป็นคณะทำงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนางานให้ดียิ่งๆขึ้นไป มีการจัดประชุมมอบบทบาทให้อาสาสมัคร กคน. และแนะนำในเรื่องทักษะชีวิตมาอย่างต่อเนื่อง ให้อาสาสมัครช่วย กิจกรรมตามนักศึกษาเข้าสอบ และเข้าร่วมโครงการต่างๆ รวมถึงประชาสัมพันธ์ ในการพบกลุ่ม ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ถึงระดับสูงสุดเพื่อปรับวุฒิในการพัฒนาคุณภาพของชีวิต มีการวางแผนงานไว้ให้อาสาสมัครช่วยสอดส่องดูแลและหาข้อมูลของมูลของกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ได้รับการศึกษา และแนะนำให้เข้ามาสู่ระบบการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและยกระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ได้ให้อาสาสมัคร กคน.ประชาสัมพันธ์งานข่าวสารงาน กคน.ให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง เช่นประสานงานการรับสมัครนักศึกษา ร่วมเป็นวิทยากรในกิจกรรม กคน.

๒.๔ ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับอาสาสมัคร กคน.

ผู้บริหารสถานศึกษา

- ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานเครือข่ายและขยายแนวร่วมในด้านการจัดการศึกษา ให้ความรู้ บำเพ็ญประโยชน์ ทั้งร่างกายและแรงใจ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผนการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาทั้งด้านงาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาต่อเนื่อง และด้านงานการศึกษาตามอัธยาศัย อาทิ รับสมัครนักศึกษา ประชาสัมพันธ์งานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ อาสาสมัคร กคน. บางท่านเป็นวิทยากรงานการศึกษาต่อเนื่อง เป็นผู้นำชุมชนมีส่วนช่วยขับเคลื่อนภารกิจโดยส่งเสริมการอ่านในชุมชน

ข้าราชการครู

- ได้ร่วมจัดกิจกรรมด้าน ๓ ด้าน ดังนี้ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อวุฒิตามระดับ เช่น ประชาสัมพันธ์รับสมัครนักศึกษา สำรวจความต้องการด้านอาชีพ ด้านร่วมจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านในชุมชน

ครู กคน. ตำบล

- การจัดกิจกรรมด้านการศึกษา อาสาสมัคร กคน. มีจิตอาสาช่วยเหลือครู กคน. ตำบล ในการประชาสัมพันธ์รับสมัครนักศึกษา เป็นผู้ติดต่อประสานนักศึกษาให้เข้าสอบตามตาราง ติดตามนักศึกษาในพื้นที่ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น วางแผนการทำงานร่วมกับครู กคน. ตำบล และจัดกิจกรรมพัฒนาอาชีพ มีส่วนร่วม ส่งเสริมประชาธิปไตย ให้แนะนำแนวทางการศึกษาต่อ และทำงานร่วมกันกับครู กคน. ตำบลทุกรูปแบบ อาสาสมัคร กคน. บางท่านที่เรียนจบไปแล้วเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักศึกษาในพื้นที่ รวมถึงหน่วยงาน ภาคีเครือข่ายในท้องถิ่น ตลอดจนจนสามารถเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ อีกทั้งยังเป็นภูมิปัญญา ปรากฏชาวบ้านด้านเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

๒.๕ ด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตามและการสนับสนุนการทำงานของอาสาสมัคร กคน.

ผู้บริหารสถานศึกษา

- ดำเนินการติดตามแบบมีส่วนร่วม ทำงานโดยผ่านครู กคน. ตำบล มีการติดตามงาน ให้คำปรึกษา แนะนำในกลุ่มไลน์ และด้วยตนเองในบางกิจกรรม เพื่อเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

ข้าราชการครู

- ติดตาม ให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานในพื้นที่ ร่วมกับคณะครูทุกตำบล จะประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับอาสาสมัคร กคน. เพื่อติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยแต่งตั้งคณะนิเทศกิจกรรมของอาสาสมัคร อีกทั้งจัดตั้งกลุ่มไลน์อาสาสมัคร กคน. ให้รายงานกิจกรรมผ่านช่องทางออนไลน์

ครู กศน. ตำบล

- มีการติดตามงานของอาสาสมัคร ให้คำแนะนำและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอยู่เสมอ เช่น การให้คำแนะนำเรื่องเอกสารรับสมัครนักศึกษา ทักษะในการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เป็นต้น มีการรายงานภาพกิจกรรมอยู่เป็นประจำ ผ่านไลน์กลุ่ม และมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่อาสาสมัคร กศน. ร่วมกับ ครู กศน. ตำบล ผ่านทางเพจเฟซบุ๊ก

๒.๖ ด้านปัญหาและอุปสรรค

ผู้บริหารสถานศึกษา

- ในบางกิจกรรมเวลาว่างอาจไม่ตรงกันก็จะแก้ไขโดยการประสานผ่านครู กศน. ตำบลเป็นการเบื้องต้น ทำให้การทำงานผ่านพ้นไปได้ด้วยดีทุกกิจกรรม อาสาสมัคร กศน. บางท่านมีภารกิจและมีบทบาทหน้าที่ที่เป็นอาสาสมัครหลายหน่วยงานจึงทำให้การดำเนินงานล่าช้า ไม่ค่อยมีเวลา ในการร่วมกิจกรรม แก้ปัญหาโดยใช้ประสานผ่านระบบออนไลน์

ข้าราชการครู

- พบปัญหาเวลาบางช่วงที่อาสาสมัคร กศน. ต้องประกอบอาชีพช่วงฤดูทำการเกษตร ทำให้บางงานหรือบางกิจกรรมไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ไม่เต็มที่งานส่งเสริมการเรียนรู้ และเมื่อเกิดปัญหา อุปสรรค คณะครูจะร่วมมือกันแก้ไขอย่างเต็มที่ เต็มกำลัง

ครู กศน. ตำบล

- มีการสร้างแรงจูงใจในการเป็นจิตอาสา ไม่พบปัญหาที่ยุ่ยากเพียงแต่เป็นห่วงในเรื่องสวัสดิการของอาสาสมัคร กศน. ในการมาช่วยงาน หากพบปัญหาก็มีการร่วมกันหาวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน

๒.๗ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานกิจกรรม

ผู้บริหารสถานศึกษา

- ควรมีการสร้างขวัญ และกำลังใจให้เป็นรูปธรรม โดยจัดสวัสดิการ อาทิ อาจมีค่าตอบแทนให้บ้าง เบี้ยเลี้ยง ประกันชีวิต ฯลฯ ให้กับอาสาสมัคร กศน. ควรมีอาสาสมัครครบทุกหมู่บ้าน เพื่อปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน. ให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ข้าราชการครู

- เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือและจัดทำแผนปฏิบัติการในการลงพื้นที่ ควรมีค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้อาสาสมัคร กศน. ในการทำงานในพื้นที่ ควรมีการถอดบทเรียน เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานอาสาสมัครที่ยั่งยืนต่อไป และควรมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ครู กศน. ตำบล

- ควรมีการพัฒนาศักยภาพและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ต่างพื้นที่ของอาสาสมัคร กศน. เพื่อเสริมแรงด้านบวกในการเป็นจิตอาสา เชิญชวนให้มีอาสาสมัคร กศน. ครบทุกหมู่บ้าน มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องให้ความสำคัญกับอาสาสมัคร กศน. ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนในเรื่องงบประมาณให้มีการจัดสรรงบประมาณมาช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่องการเดินทางมาทำงานของอาสาสมัคร กศน. ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ทุกภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้อาสาสมัคร กศน. อย่างสม่ำเสมอ

๓. สรุปประเด็นการสัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน. (ตำบล/แขวงละ ๓ คน)

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ผ่านอาสาสมัคร กศน. ระดับตำบล/แขวง (ตำบล/แขวงละ ๓ คน) ใน ๖ จังหวัด ๑๒ อำเภอ ๒๔ ตำบล และได้ สัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน. จำนวน ๕๙ คน เป็นเพศหญิง ๔๙ คน เพศชาย ๑๐ คน โดยมีอายุระหว่าง ๑๖ - ๗๑ ปี ประกอบอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร, รับจ้างทั่วไป และนักศึกษา โดยมีรายละเอียดข้อมูลทั่วไป ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	อาชีพ	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร. จังหวัด
๑	นาง พิสมัย มหานิล	๓๗	เกษตรกร	พนา	อำนาจเจริญ
๒	นายประจันต์ พรหมผา	๔๘	เกษตรกร	พนา	อำนาจเจริญ
๓	นางยุวดี บุตรแก้ว	๔๓	เกษตรกร	พนา	อำนาจเจริญ
๔	นางหนูแดง หินอ่อน	๔๓	แม่บ้าน	เมืองอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ
๕	นางวิมลวรรณ ไชยแสงซีเดช	๖๖	เกษตรกร	เมืองอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ
๖	นายคนอง สมสะอาด	๕๘	เกษตรกร	เมืองอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ
๗	นางเนาวรัตน์ เจริญศิลป์	๔๕	รับจ้างทั่วไป	เมืองอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ
๘	นางณัฐมน สิงหาวงค์	๔๐	ค้าขาย	เมืองอำนาจเจริญ	อำนาจเจริญ
๖	นางสาวสุชสันต์ สีห้าน้อย	๔๐	เกษตรกร	พยัคฆภูมิสิสัย	มหาสารคาม
๗	นางต้อย สีห้าน้อย	๕๒	เกษตรกร	พยัคฆภูมิสิสัย	มหาสารคาม
๘	นางสาวละอองดาว พนมเขต	๒๘	เกษตรกร	พยัคฆภูมิสิสัย	มหาสารคาม
๙	นางพุมมา บุปผามะตะนัง	๖๐	เกษตรกร	พยัคฆภูมิสิสัย	มหาสารคาม
๑๐	นางสังวาลย์ ทิมโมศรี	๕๔	เกษตรกร	พยัคฆภูมิสิสัย	มหาสารคาม
๑๑	นางทรัพย์ ทำมิต	๔๔	เกษตรกร	พยัคฆภูมิสิสัย	มหาสารคาม
๑๒	นางบรรจง ปิตตามาตา	๕๑	เกษตรกร	พยัคฆภูมิสิสัย	มหาสารคาม
๑๓	นางสมปอง งามยิ่ง	๖๓	แม่บ้าน	บรบือ	มหาสารคาม
๑๔	นางมยุรี อันอาน	๖๒	เกษตรกร	บรบือ	มหาสารคาม
๑๕	นางทองใบ เหมาะสมาน	๕๑	พนักงานรัฐ	บรบือ	มหาสารคาม
๑๖	นางสาวกัจจิรา สกุลนนทโกศา	๔๗	เกษตรกร	บรบือ	มหาสารคาม
๑๗	นางสุตาพร ไชยงค์	๕๘	เกษตรกร	บรบือ	มหาสารคาม
๑๘	นางสาววิชรินทร์ จันทระเสนี	๔๒	เกษตรกร	บรบือ	มหาสารคาม
๑๙	นางไพโรพนา จันทร์โสม	๕๓	เกษตรกร	บรบือ	มหาสารคาม
๒๐	นางอรอนงค์ แก้วปัญญา	๕๕	เกษตรกร	บรบือ	มหาสารคาม
๒๑	นางบางลักษณ์ นาเมืองรักษ์	๔๕	เกษตรกร	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด
๒๒	นางไพโรน นาเมืองรักษ์	๔๐	แม่บ้าน	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด
๒๓	นางนงเยาว์ คำวัง	๔๔	ค้าขาย	เสลภูมิ	ร้อยเอ็ด
๒๔	นางสมควร แวงวรรณ	๗๑	เกษตรกร	โพนทอง	ร้อยเอ็ด
๒๕	นางติว ไชยะโชค	๔๕	พนักงานราชการ สังกัดอบต.	โพนทอง	ร้อยเอ็ด
๒๖	นางภาวิณี สิงห์สีโว	๕๖	เกษตรกร	โพนทอง	ร้อยเอ็ด

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	อาชีพ	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร. จังหวัด
๒๗	นายเกษมสันต์ สายสีแก้ว	๕๓	เกษตรกร	โพนทอง	ร้อยเอ็ด
๒๘	นางสาวชิตีรัตน์ อัครภูมิ	๕๑	เกษตรกร	โพนทอง	ร้อยเอ็ด
๒๙	นางหนูไกร สุ่มมาตย์	๕๗	เกษตรกร	โพนทอง	ร้อยเอ็ด
๓๐	นายประดิษฐ์ มียิ่ง	๔๘	เกษตรกร	สังขะ	สุรินทร์
๓๑	นางสาววิภา นิลทัย	๒๙	เกษตรกร	สังขะ	สุรินทร์
๓๒	นางสาวณัฐชา ศรีสะเกษ	๕๒	เกษตรกร	สังขะ	สุรินทร์
๓๓	นางสาวอำพร อินทนู	๔๒	เกษตรกร	สังขะ	สุรินทร์
๓๔	นางสาวสุพิน สิงหะ	๔๒	เกษตรกร	สังขะ	สุรินทร์
๓๕	นางณัฐนิชา ศรีงาม	๓๙	ค้าขาย	สังขะ	สุรินทร์
๓๖	นางสาวสุรียานิภา วาหะรัมย์	๑๗	นักศึกษา	ปราสาท	สุรินทร์
๓๗	นางอรอุมา ยืนยาว	๔๔	รับจ้างทั่วไป	ปราสาท	สุรินทร์
๓๘	นายสำเร็จ ปริงประโคน	๕๐	ผู้ใหญ่บ้าน	ประโคนชัย	บุรีรัมย์
๓๙	นางอภิญา อูสารรัมย์	๔๖	ค้าขาย	ประโคนชัย	บุรีรัมย์
๔๐	นางสุจินทร์ ประกายแก้ว	๔๓	แม่บ้าน	ประโคนชัย	บุรีรัมย์
๔๑	นางลำไย โลกประโคน	๔๔	เกษตรกร	ประโคนชัย	บุรีรัมย์
๔๒	นางสุข เสริมผล	๔๒	เกษตรกร	ประโคนชัย	บุรีรัมย์
๔๓	นางสาวสุปนิษา เหล่ากุดบอด	๒๙	ค้าขาย	ประโคนชัย	บุรีรัมย์
๔๔	นางราตรี แสนคำวงษ์	๕๗	เกษตรกร	พลับพลาชัย	บุรีรัมย์
๔๕	นายสุรชัย พัตรสิงห์	๖๒	เกษตรกร	พลับพลาชัย	บุรีรัมย์
๔๖	นางสุธิดา คงดี	๔๗	เกษตรกร	พลับพลาชัย	บุรีรัมย์
๔๗	นางพร ใจหนึ่ง	๕๑	เกษตรกร	พลับพลาชัย	บุรีรัมย์
๔๘	นางวัน สุขเกิด	๕๓	เกษตรกร	พลับพลาชัย	บุรีรัมย์
๔๙	นางทัศนีย์ อุดสุวรรณ	๖๐	เกษตรกร	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ
๕๐	นางประกายเดือน ถนอมชีพ	๕๕	ค้าขาย	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ
๕๑	นางวัชรินทร์ สนิท	๕๓	รับจ้างทั่วไป	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ
๕๒	นางสาวอรพิน มุกอาสา	๔๙	แม่บ้าน	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ
๕๓	นางสาวลชอ พิไลวรรณ	๔๓	แม่ค้าออนไลน์	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ
๕๔	นางถนอม แสนสุด	๕๕	เกษตรกร	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ
๕๕	นายปิ่นณวิชญ์ มะลัยคำ	๑๖	นักศึกษา	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ
๕๖	นายทิวา แก้วพิลา	๑๙	นักศึกษา	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ
๕๗	นายณัฐกรณ์ โคตรคำ	๑๗	นักศึกษา	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ
๕๘	นายถาวร หัวประมง	๖๐	รับจ้างทั่วไป	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ
๕๙	นางสาวศิริวรรณ วันปีตา	๔๗	ทำงานอิสระ	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

จากการติดตามผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ระดับตำบล/แขวง (กศน.ตำบล/แขวงละ ๓ คน) ใน ๖ จังหวัด ๑๒ อำเภอ ๒๔ ตำบล ได้สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๕๔ คน เป็นเพศหญิง ๔๔ คน เพศชาย ๑๐ คน โดยมีอายุระหว่าง ๑๖ - ๗๑ ปี ประกอบอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร, รับจ้างทั่วไป และนักศึกษา พบว่าการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. มีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ ด้านสาเหตุจูงใจในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน.

- ได้รับคำเชิญชวนจากครู กศน. ตำบล
- อยากรเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการเรียนรู้ของคนในชุมชน จึงอาสาเข้าร่วมกิจกรรมของ สกร. อำเภอ
- ต้องการให้คนในชุมชนทุกคนสามารถพึ่งพาตนเองได้

๒.๒ ด้านความคาดหวังหรือเป้าหมายจากการเข้าร่วมกิจกรรม

- ต้องการช่วยเหลือครู กศน. โดยช่วยแนะนำนักศึกษาในหมู่บ้าน ที่พลาดโอกาส หรือขาดโอกาส ได้รับโอกาสทางการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มาศึกษาต่อที่ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของอำเภอ เพื่อจะได้มีความรู้เพิ่มเติม ต่อ ยอดและพัฒนาอาชีพ รวมถึงต้องการให้ชุมชนมีการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ ให้ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน
- ต้องการให้คนในชุมชนทุกช่วงวัย มีความรู้ มีความสามารถอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะอาชีพ ที่ตนสนใจ

๒.๓ ด้านการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรม ไปปรับและประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานในพื้นที่

- ได้มีการตระหนักถึงการทำงานด้านการศึกษาในชุมชน อย่างภาคภูมิใจ เพื่อคนในชุมชน มีการพัฒนา และเพิ่มความรู้อย่างสม่ำเสมอ นำความรู้จากการอบรมไปขยายผลในหมู่บ้าน ในชุมชน ให้ประชาชนได้รับรู้ เข้าใจถึง การปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน. รวมถึงเชิญชวนสมาชิกผู้นำชุมชนท่านอื่น ๆ มาเป็นอาสาสมัคร กศน.

๒.๔ ด้านการปฏิบัติงานอาสาสมัคร กศน.

(๑) การสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชน

(ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

- สำรวจความต้องการด้านการศึกษาต่อเนื่องในชุมชน มีทั้งกลุ่มสนใจ กลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไป ผลการดำเนินงานมีประชาชนสนใจเข้าร่วมตามวัน เวลา สถานที่ ที่จัดการเรียนรู้ อีกทั้งมีประโยชน์ต่อผู้เรียน สร้างงาน สร้างเงิน และอาชีพเสริม

(๒) การประชาสัมพันธ์ สื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ของประชาชน

(ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

- ช่วยประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของหมู่บ้าน ในเรื่องกิจกรรมการเรียนรู้ของ สกร. อำเภอ, แจ้งวันที่ สอบปลายภาค, ข่าวการรับสมัครนักศึกษาใหม่ มีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษา สกร. และประชาชนที่สนใจ ผลการดำเนินงาน มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม, นักศึกษามีสอบปลายภาคเรียน และมีนักศึกษาใหม่ที่ต้องการศึกษาต่อ

- ได้ประชาสัมพันธ์ ข่าวของสกร. อำเภอ ผ่านทางโซเชียลออนไลน์ เพื่อให้มีการกระจายข่าวสารได้อย่างทั่วถึง กลุ่มเป้าหมายเป็นเพื่อนในเฟซบุ๊ก ผลการดำเนินงาน มีเพื่อนมาแสดงความคิดเห็นได้โพสต์ เพื่อนในโซเชียล บางคนแชร์โพสต์ต่อ

- ได้เป็นวิทยากร ให้ความรู้กับคนในชุมชน เช่น กลุ่มคนผู้สูงอายุ, คนว่างงาน หรือกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ

- ให้คำแนะนำ สำหรับคนที่ต้องการจะศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประสานงานกับครูประจำตำบล กลุ่มเป้าหมาย คือ คนในชุมชนและในตำบล ผลการดำเนินงาน คนที่ต้องการศึกษาต่อมาขอคำแนะนำ และรายละเอียดในการสมัครเป็นศึกษา

(๓) การส่งเสริม สนับสนุนและร่วมจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน (ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

- กิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น ร่วมส่งเสริมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทั่วไปในชุมชน ผลจากการดำเนินงาน คือ ได้ปลูกฝังนิสัยการอ่านในชุมชน ให้เด็ก และเยาวชน

- ร่วมเดินรณรงค์ส่งเสริมการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อกระตุ้นให้คนในชุมชน รู้ เข้าใจ ถ่ายทอดผ่านการบอกต่อถึงการเปลี่ยนแปลงของ กศน. มาเป็น สกร.

- ร่วมเป็นวิทยากรสอน เรื่องการเรียนรู้ การฝึกอาชีพระยะสั้น อาทิ การทำอาหาร การถนอมอาหาร การทำขนม การทอผ้าไหม การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เสริมทักษะด้านอาชีพ ให้กลุ่มผู้ที่สนใจที่ต้องการเรียนรู้ รวมถึงผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ผลจากการดำเนินงาน คือ ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม หรือฝึกอบรม มีความรู้ มีทักษะที่ต่อยอดนำไปประกอบอาชีพได้

- ร่วมช่วยเป็นวิทยากร บรรยายเรื่อง ประชาธิปไตยและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้คนในชุมชนเข้ามาเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

- ร่วมปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณห้องสมุดประชาชนอำเภอ ร่วมกับครู กศน. ตำบล และบรรณารักษ์

- ส่งเสริมพัฒนาอาชีพกับกลุ่มวัยทำงาน มีการฝึกอาชีพในชุมชน โดยยึดหลักการอยู่อย่างพอเพียง อาทิ กลุ่มจักสาน กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ กลุ่มพานบายศรี นอกจากนั้นก็มีทางด้านยาเสพติด ที่อาสาสมัคร กศน. ทุก ๆ ตำบล ในอำเภอให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

- ร่วมกิจกรรมปลูกป่าในชุมชน บำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมมีครู ผู้อำนวยการ จาก สกร. อำเภอ นักศึกษา และอาสาสมัคร กศน. เพื่อเป็นร่วมแรง บังคับให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือกันทำดี ซึ่งเป็นตัวการทำให้เกิดภาวะเรือนกระจก ลดภาวะโลกร้อน

- ปฏิบัติงานช่วยเหลืองานตามที่ครูมอบหมายให้ตามศักยภาพอาสาสมัคร เช่น ทำความสะอาดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

(๔) การติดตามผลและดูแลการจัดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน

(ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

- ติดตาม เรื่องส่งเสริมอาชีพ และแจ้งข่าวให้ลูก ๆ หลาน ๆ มาเรียนที่ สกร. ร่วมติดตามนักศึกษาในการพบกลุ่ม ทำให้นักศึกษาได้ไปพบกลุ่มตามวันเวลาที่กำหนด

- ร่วมเป็นคณะนิเทศติดตามการฝึกอาชีพระยะสั้นร่วมกับครู กศน. ตำบล กลุ่มสนใจ สอนและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

- ได้ออกติดตามเกี่ยวกับการฝึกอาชีพในชุมชน มีการประเมินว่าการฝึกอาชีพนั้น ๆ เป็นที่ต้องการกับกลุ่มเป้าหมายในชุมชนหรือไม่

- มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการอบรมผู้สูงอายุ ภาย จิต สมอง ที่ทาง สกร. จัดขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุในชุมชนได้มีกำลังใจ มีการตอบรับจากการจัดกิจกรรมต้องการให้มีการจัดกิจกรรมบ่อย ๆ

(๕) การสนับสนุน การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาของประชาชนในชุมชน

(ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

- ทุกครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ สกร.อำเภอ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย

เป็นประชาชนทั่วไป แนะนำผู้ที่ขาดโอกาสได้รับโอกาสทางการศึกษา โดยการเชิญชวนให้สมัครเรียนกับ สกร. อำเภอ
เมื่อมีผู้สนใจต้องการที่จะศึกษาต่อให้ติดต่อผ่านอาสาสมัคร กศน. โดยขอข้อมูลเบื้องต้น และประสานครู กศน. ตำบล
ในการรับสมัครนักศึกษาใหม่ ที่อยู่ในพื้นที่

๒.๕ ด้านปัญหาและอุปสรรค

- บางครั้งในการรวมกลุ่ม ไม่มีการแจ้งล่วงหน้าหลายวัน ทำให้พลาดบางกิจกรรม ไม่สามารถเข้าร่วมได้
อย่างเต็มที่

- ด้วยข้อจำกัดของเวลาที่อยู่ในช่วงของการทำงานตามปกติ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมได้
- การทำงานบางครั้งขาดการวางแผน ทำให้กระทบต่อการทำงาน
- ในกลุ่มผู้สูงอายุบางคน มีข้อจำกัดทางสายตาทำให้เข้าไม่ถึงโซเชียล ทำให้ลำบากในการติดต่อสื่อสาร

เยาวชนที่มีความสามารถในการใช้โซเชียล ไปทำงานต่างพื้นที่ หรือต่างจังหวัด

- ในเขตอำเภอเมืองเป็นสังคมเมือง ยากในการติดตาม เนื่องจากคนไม่ค่อยได้อยู่บ้าน

๒.๖ ด้านข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการฯ

- อยากให้มีการเพิ่มสมาชิกอาสาสมัคร กศน. และเพิ่มหน่วยงานช่วยกันหลาย ๆ ด้าน
- มีการจัดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยการพบปะ พูดคุย ทบทวน
บทบาทหน้าที่ และการทำงานที่ผ่านมาในกลุ่ม อาสาสมัคร กศน.

- อยากให้มีการออกนอกสถานที่ เพื่อศึกษาดูงาน เพิ่มความรู้
- อยากให้เข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด
- อยากให้มีอาชีพที่หลากหลายตามวัย เช่น หนุ่มสาว มีอาชีพที่เหมาะสม และอยากให้มีการดำเนินงาน

อย่างต่อเนื่อง

- ต้องการให้มีการดูแลสวัสดิการของจิตอาสา และให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้อย่างต่อเนื่อง
- อยากให้มีแผนในการทำงานเชิงรุก
- อยากให้เพิ่มงบประมาณ และงบบุคลากรให้มากกว่านี้ เพราะงบประมาณและบุคลากรไม่พอกับความ

ต้องการของคนในชุมชนที่ห่างไกล

- มอบใบประกาศอาสาสมัครที่ทำงานด้วยใจทุกปี

*****

รายงานผลการติดตามการดำเนินงาน
โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ภาคตะวันออก

ตามที่ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยกลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย ได้มอบหมายให้สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคตะวันออก ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในเขตภาคตะวันออก จำนวน ๒ จังหวัด ได้แก่

๑. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดตราด ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเขาสมิง และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองตราด

๒. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวัฒนานคร และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภออรัญประเทศ

โดยมีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หมายเหตุ
๑	นางสาวธัญญ์ลักษณ์ ขจรสกุลวงศ์	รองผู้อำนวยการ	สถาบัน สกร. ภาคตะวันออก	ประธาน
๒	นางสาวพนิตดา กิจจนศิริ	ครูเชี่ยวชาญ	สถาบัน สกร. ภาคตะวันออก	เลขานุการ
๓	นางสาวคัมภีร์ นวลมะณี	ครูชำนาญการพิเศษ	สถาบัน สกร. ภาคตะวันออก	คณะกรรมการ
๔	นายปราณีชัย วงษ์ทิทัศน์	พนักงานพิมพ์ ส ๔	สถาบัน สกร. ภาคตะวันออก	คณะกรรมการ
๕	นายภาณุพงศ์ ทิพนาค	เจ้าพนักงานพัสดุ	สถาบัน สกร. ภาคตะวันออก	คณะกรรมการ

๑. สรุปประเด็นการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางสาวสุวรรณา สิงห์ภู	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ	ตราด	
๒	นางสาวสุภาพร สร้อยชื่น	นักจัดการงานทั่วไป	สระแก้ว	

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในระดับจังหวัด ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ รวมทั้งสิ้น ๒ คน พบว่า การดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

๑.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัดตราด ตามคำสั่งที่ ศธ ๐๐๘/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๘ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

๑.๒ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับจังหวัดสระแก้ว ตามคำสั่งที่ ศธ ๔/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๗ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

๒. การจัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

๒.๑ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดตราด จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายของจังหวัด เมื่อวันที่ ๑๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ศาลาประชุมสงฆ์ วัดหนองบัว ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมือง จังหวัดตราด

๒.๒ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสระแก้ว จัดอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายของจังหวัด

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๙ - ๒๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาสระแก้ว และพื้นที่ตั้งของสถานศึกษา

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๑ - ๒๒ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวัฒนานคร และพื้นที่ตั้งของสถานศึกษา

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ - ๒๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมเพชรบุรพา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒ และพื้นที่ตั้งของสถานศึกษา

๓. จำนวนผู้เข้ารับการอบรม

๓.๑ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดตราด มีจำนวนอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม รวมทั้งหมด ๑๑๔ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๓๖ คน และเพศหญิง ๗๘ คน

๓.๒ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสระแก้ว มีจำนวนอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม รวมทั้งหมด ๑๗๗ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๗๖ คน และเพศหญิง ๑๐๑ คน

๔. งบประมาณที่ใช้ดำเนินกิจกรรม

๔.๑ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดตราด งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งโครงการ รวมทั้งสิ้น ๑๑๐,๔๖๐ บาท จำนวน ใช้จ่าย จำนวน ๑๑๐,๔๖๐ บาท

๔.๒ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสระแก้ว งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งโครงการ รวมทั้งสิ้น ๑๓๑,๘๘๐ บาท จำนวน ใช้จ่าย จำนวน ๑๓๑,๘๘๐ บาท

๕. หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปปรับใช้ในระดับพื้นที่

๕.๑ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดตราด คิดเห็นว่าหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด มีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนด แต่อยากให้ทางกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีการจัดสร้างทีมวิทยากรในการฝึกอบรมฯของแต่ละจังหวัด เพราะในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ดำเนินการจัดไปเรียบร้อยแล้วนั้น ได้ให้ความรู้กับอาสาสมัคร กศน.ตามหลักสูตรที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด โดยมีนายเดร์ตัน ชำนาญวิทย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดตราด เป็นประธานในพิธีเปิดและเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ ในเรื่องของการสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมือง และการสร้างจิตสำนึกการเป็นจิตอาสา ส่วนในเรื่องของงาน กศน.กับการเสริมสร้างการเรียนรู้และกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการทำงาน นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายและจุดเน้นของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กลยุทธ์การทำงานของ อาสาสมัคร กศน. และการดำเนินงานของ อาสาสมัคร กศน. โดยนายวรรณวิจักขณ์ กุศล ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดตราด เป็นวิทยากรในรูปแบบการบรรยาย และให้ผู้อบรมฝึกปฏิบัติจริงโดยการระดมความคิดเห็นแบบกลุ่ม

๕.๒ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสระแก้ว คิดเห็นว่าหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด มีความเหมาะสมกับการนำไปปรับใช้ในระดัพื้นที่ เนื้อหาหลักสูตรครอบคลุม มีการปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี การมีจิตอาสา ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เพื่อสร้างจิตสำนึก ส่งเสริมให้อาสาสมัคร กศน. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีการถ่ายทอดความรู้ไปยังประชาชนในชุมชน และมีเนื้อหาหลักสูตรสร้างการรับรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษา ภารกิจงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน. ทำให้อาสาสมัคร กศน. ได้ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปปรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสระแก้ว ได้ติดตามผลการดำเนินงานการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด จากการสัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน. ทั้ง ๓ อำเภอ ๖ ตำบล พบว่า อาสาสมัคร กศน. ได้นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงาน โดยการจุดใจเด็กในชุมชนที่ออกจากระบบการศึกษา เข้ามาศึกษา กับ กศน. นำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้ชุมชน และเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาในชุมชน เช่น ทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน บ้านหนังสือชุมชน สอนผู้ไม่รู้หนังสือในชุมชน ทำความสะอาดหมู่บ้าน วัด และโรงเรียน การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุ การฝึกอาชีพและพัฒนาทักษะอาชีพให้กับคนในชุมชนร่วมกับครู กศน. ตำบล ถ่ายทอดความรู้ และโทษภัยของยาเสพติดให้เด็กและเยาวชนห่างไกลจากยาเสพติด ปลูกฝังการเสียสละเพื่อส่วนรวม การเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน ให้คนในชุมชนมีจิตสำนึกในการช่วยเหลือผู้อื่น

๖. ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานระดับจังหวัด

๖.๑ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดตราด

๑) ควรให้อาสาสมัคร กศน. มีค่าตอบแทน หรือค่าน้ำมัน ในการลงพื้นที่ปฏิบัติงาน

๒) ควรมีงบประมาณจัดสรร ในการซื้อเสื้อให้กับอาสาสมัคร กศน. สำหรับใส่เวลาลงพื้นที่ปฏิบัติงานเพื่อบ่งบอกว่าบุคคลนี้เป็นอาสาสมัคร กศน.

๖.๒ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสระแก้ว

๑) ระยะทางในการเดินทางมาอบรมของอาสาสมัคร กศน. ซึ่งอาสาสมัครมาจากต่างอำเภอ โดยจังหวัดสระแก้ว มี ๔ อำเภอ ระยะทางในการเดินทางไกลจากสถานที่จัดอบรม

๒) รายชื่ออาสาสมัคร กศน. ที่เข้าอบรม รายชื่อไม่ตรงกับที่ส่งให้สำนักงาน กศน. เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เนื่องจากอาสาสมัคร กศน. บางส่วนเป็นนักศึกษา กศน. ที่จบการศึกษาไปแล้วและย้ายที่อยู่อาศัย

๓) อาสาสมัคร กศน. ที่เป็นผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไป บางท่านติดภารกิจส่วนตัว ไม่สะดวกเข้ารับการอบรม

๗. แนวทางการแก้ไข

๗.๑ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดตราด

๑) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ควรมีการจัดสรรงบประมาณเฉพาะสำหรับการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. พร้อมแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

๒) กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ควรมีการแจกเสื้อให้กับอาสาสมัคร กศน. สำหรับใส่เวลาลงพื้นที่ปฏิบัติงาน

๗.๒ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสระแก้ว

๑) การแก้ไขอุปสรรคเรื่องระยะทาง โดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสระแก้ว จัดจ้างรถโดยสารไม่ประจำทาง รับ-ส่งอาสาสมัคร กศน. ทุกอำเภอ และแบ่งการอบรมออกเป็น ๓ รุ่น ดังนี้

รุ่นที่ ๑ ประกอบด้วย อาสาสมัคร กศน. อำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอเขาฉกรรจ์ อำเภอวังน้ำเย็น ณ ห้องประชุมศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาสระแก้ว

รุ่นที่ ๒ ประกอบด้วย อาสาสมัคร กศน. อำเภอวัฒนานคร อำเภอคลองหาด อำเภอวังสมบูรณ์
ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวัฒนานคร

รุ่นที่ ๓ ประกอบด้วย อาสาสมัคร กศน. อำเภออรัญประเทศ อำเภอโคกสูง อำเภอตาพระยา
ณ ห้องประชุมเพชรบุรพา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒

๒) การแก้ไขปัญหารายชื่ออาสาสมัคร กศน. ไม่ตรง โดยแต่งตั้งอาสาสมัครทดแทนที่ว่างอยู่

๓) การแก้ไขปัญหา โดยหาผู้แทนเข้ารับการอบรม แทนอาสาสมัครที่ติดภารกิจ

๒. ประเด็นการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ/เขต และครูหรือเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับตำบล/แขวง

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖ ใน ๒ จังหวัด ๔ อำเภอ ๘ ตำบล ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน และครูหรือเจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับตำบล/แขวง รวมทั้งสิ้น ๑๒ คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน จำนวน ๔ คน
และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน ๘ คน มีรายละเอียดข้อมูลทั่วไป ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๓.๑ กลุ่มผู้อำนวยการหรือผู้แทน

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สกร.อำเภอ	สำนักงาน สกร.จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางณัฐนันท์ แก้วจรัส	ผู้อำนวยการ	เขาสมิง	ตราด	
๒	นางกัณฑพร พูลศิริ	ครูชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	เมืองตราด	ตราด	
๓	นายนราธิป กมลสัมสกุล	ผู้อำนวยการ	วัฒนานคร	สระแก้ว	
๔	นางพรทิพย์ ทวีงาม	ผู้อำนวยการ	อรัญประเทศ	สระแก้ว	

๓.๒ กลุ่มครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับตำบล/แขวง

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สกร. อำเภอ	สำนักงาน สกร.จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางสาวอริสา คะเลย์รัมย์	ครู กศน.ตำบลเขาสมิง	เขาสมิง	ตราด	
๒	นายมงคล หาญกล้า	ครู กศน.ตำบลทุ่งนันทรี	เขาสมิง	ตราด	
๓	นางสาววรรณภา ตั้งวงศ์งาม	ครู กศน.ตำบลห้วยแร่	เมืองตราด	ตราด	
๔	นางสาวอภาวดี ศรีกิ่งพาน	ครู กศน.ตำบลวังกระแจะ	เมืองตราด	ตราด	
๕	นางสาวปริญญากร ปรีนิค	ครู กศน.ตำบลหนองมะฝ้าย	วัฒนานคร	สระแก้ว	
๖	นางสาววิไลลักษณ์ อินทร์จันทา	ครู กศน.ตำบลท่าเกวียน	วัฒนานคร	สระแก้ว	
๗	นางสาวจารุณี สร้อยอินทร์	ครู กศน.ตำบลคลองทับจันทร์	อรัญประเทศ	สระแก้ว	
๘	นางสาวสุวรรณา กระจ่างมล	ครู กศน.ตำบลเมืองไม้	อรัญประเทศ	สระแก้ว	

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับอำเภอ/เขต และระดับตำบล/แขวง

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ใน ๒ จังหวัด ๔ อำเภอ ๘ ตำบล และได้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ระดับตำบล/แขวง จำนวน ๑๒ คน แบ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวก สกร.อำเภอ จำนวน ๔ คน และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน ๘ คน มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม ผูกอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. โดยศึกษานโยบาย จุดเน้นการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ การศึกษาแนวทางการดำเนินงานอาสาสมัคร กศน. และเข้ารับการอบรม ประกอบด้วย หลักสูตรการอบรมอาสาสมัคร กศน. แผนการจัดกิจกรรม การรับรู้บทบาทหน้าที่อาสาสมัคร กศน. รับรู้แนวทางการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร กศน. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการศึกษาการเข้าใจแนวทางการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร กศน. ว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและสมัครใจในการทำงานเพื่อสังคมในด้านการศึกษาโดยไม่รับค่าตอบแทนการยกระดับอาสาสมัคร กศน. โดยการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด จากนั้นได้มีการฝึกอบรมอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานอาสาสมัคร กศน. โดยมีการฝึกอบรมอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้ความสามารถและจิตอาสาในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์เฉพาะด้าน ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้านได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับชุมชนอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ในการเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน และช่วยปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ระดับตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ ด้านการแนะนำหรือส่งเสริมอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มเติม

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล มีการแนะนำหรือส่งเสริมอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มเติมแก่อาสาสมัคร กศน. ครบทุกตำบล การนำอาสาสมัคร กศน. เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด เพื่อทบทวนและติดตามภารกิจดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. การส่งเสริมอาสาสมัคร กศน. ให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน. โดยเข้ารับการอบรมพัฒนาตามโครงการของ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด เพื่อให้อาสาสมัคร กศน.มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตอาสา มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน การแนะนำอาสาสมัคร กศน. ให้ทราบถึงวิธีในการทำงาน การรับรู้บทบาทหน้าที่จะต้องทำอย่างไร เมื่อได้รับข่าวจากกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และการส่งเสริมและสนับสนุนให้อาสาสมัคร กศน.เข้ารับการอบรมกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการอบรมของสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด การแนะนำส่งเสริมอาสาสมัคร กศน. ในการทำหน้าที่ของอาสาสมัคร พร้อมปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การเพิ่มเติมรายละเอียดและเนื้อหาที่จะทำให้อาสาสมัคร กศน. รับรู้และเข้าใจนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและมอบบทบาทหน้าที่ให้อาสาสมัคร กศน. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล ได้สำรวจแผนงาน โครงการ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การพูดคุยปรึกษาหารือ เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดย สถานศึกษามอบหมายให้ครู กศน.ตำบล เป็นผู้พิจารณาและคัดเลือกอาสาสมัคร กศน.ประจำตำบล โดยคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้โดยตรงและมีจิตอาสา ได้แก่ ศิษย์เก่า ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นักศึกษา ด้วยการทำงานควบคู่กันโดยให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมอบบทบาท หน้าที่ให้อาสาสมัคร กศน. ในการประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประสานงานกิจกรรมในพื้นที่เป็นบางกิจกรรม ประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย หรือบุคคลในพื้นที่ การทำงานร่วมกับครู กศน.ตำบล ตลอดจนการมอบบทบาทหน้าที่ ให้อาสาสมัคร กศน. ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของ กศน.ตำบล ทั้งในด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับของคนในชุมชน

๒.๔ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีอาสาสมัคร กศน. ร่วมดำเนินงาน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมี อาสาสมัคร กศน. ร่วมดำเนินงานการพัฒนา กศน.ตำบล การพัฒนาชุมชนร่วมกับภาคีเครือข่าย การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับของคนในชุมชน ดังนี้

- ๑) การสำรวจความต้องการของชุมชน
- ๒) การวางแผนการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรม และการติดตามผล
- ๓) การเป็นผู้ติดต่อและประสานงานผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- ๔) การประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้ประชาชนในพื้นที่
- ๕) การเป็นผู้ปฏิบัติงานร่วมกับครู กศน.ตำบล
- ๖) การเป็นผู้เข้ารับการอบรม
- ๗) การเป็นวิทยากรโครงการ
- ๘) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย
- ๙) การส่งเสริมการอ่าน การศึกษาต่อเนื่องเกี่ยวกับอาชีพ การรับสมัครนักศึกษา
- ๑๐) การเป็นคณะกรรมการ กศน.ตำบล
- ๑๑) การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

๒.๕ ด้านการให้คำปรึกษา และแนะนำการทำงานของอาสาสมัคร กศน.

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำการทำงานของอาสาสมัคร กศน. โดยมีการจัดประชุมอาสาสมัคร กศน. เพื่อติดตาม ให้คำปรึกษา และแนะนำการทำงานของอาสาสมัคร กศน. ให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมของครู กศน.ตำบล และได้สัมภาษณ์ สอบถาม พูดคุยกับอาสาสมัคร กศน. เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคจากการดำเนินงาน แนวทางการพัฒนาและแก้ไข การเข้าร่วม กิจกรรมใน กศน.ตำบล การประสานงานกับอาสาสมัคร กศน. การติดตาม ให้คำปรึกษา และแนะนำการทำงานของ อาสาสมัคร กศน. โดยการพบปะพูดคุย หรือติดต่อทางโทรศัพท์กับอาสาสมัคร กศน.เป็นรายบุคคล มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ประสบการณ์กับอาสาสมัคร กศน. อย่างสม่ำเสมอ ทั้งทางระบบออนไลน์ การนัดหมายพบกัน การหมั่นแวะไปเยี่ยมเยียน และเป็นขวัญกำลังใจให้กับอาสาสมัคร กศน.

๒.๖ ด้านปัญหาและอุปสรรค และวิธีการแก้ไข การดำเนินงานร่วมกับอาสาสมัคร กศน.

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล ส่วนใหญ่คิดเห็นว่าไม่มีปัญหา เนื่องจากอาสาสมัคร กศน.สามารถติดต่อสอบถาม ปรึกษาหารือปัญหาและอุปสรรคจากครู กศน.ตำบล คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาได้ การมีอาสาสมัคร กศน. ช่วยให้การดำเนินงานสะดวกรวดเร็วขึ้น บางส่วนคิดเห็นว่าปัญหาอุปสรรคอาจมีการสื่อสารที่คลาดเคลื่อนและเข้าใจไม่ตรงกันบ้าง แต่ก็จะมีพูดคุยกันเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่นั้น ๆ ด้วยดีเสมอมา

๒.๗ ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน.

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล มีข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน. ว่า ควรจัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนเพื่อพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติให้กับอาสาสมัคร กศน. การจัดประชุมใหญ่ การร่วมคิดวางแผนในการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเรียนรู้ทุกด้าน การประสานงานกับอาสาสมัครอยู่เป็นประจำ การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การสร้างขวัญกำลังใจให้กับอาสาสมัคร กศน. เช่น การมอบเกียรติบัตรให้กับอาสาสมัคร กศน. รางวัลเชิดชูเกียรติ ให้รางวัล ค่าตอบแทน ใบประกาศเกียรติคุณ และควรจัดทำสัญลักษณ์ อัตลักษณ์ที่แสดงตัวตนให้เห็นชัดเจนว่าเป็นอาสาสมัคร กศน. โดยการจัดทำเสื้ออาสาสมัคร กศน. เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวแทนหน่วยงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและอำนวยความสะดวกในการลงพื้นที่ในชุมชนมากขึ้น

๒.๘ ผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ที่ดีเด่น (Best Practice)

ผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.ตำบล คิดเห็นว่าผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ที่ดีเด่น (Best Practice) คือ การเป็นวิทยากรกิจกรรมการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้กับ กศน.ตำบล เนื่องจากอาสาสมัคร กศน. แต่ละคนมีความรู้ความสามารถ เป็นแหล่งเรียนรู้ของแต่ละตำบล การส่งเสริมสนับสนุนเรื่องอาชีพในชุมชน อาชีพระยะสั้น บ้านหนังสือชุมชน การทำงานเป็นทีม และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

๓. สรุปประเด็นการสัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน.

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับตำบล/แขวง ใน ๒ จังหวัด ๔ อำเภอ ๘ ตำบล และได้สัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน. จำนวน ๒๔ คน เป็นเพศหญิง ๑๕ คน เพศชาย ๙ คน มีอายุระหว่าง ๒๘ - ๗๓ ปี ประกอบอาชีพ ได้แก่ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร รับจ้าง โดยมีรายละเอียดข้อมูลทั่วไป ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	อาชีพ	สกร. อำเภอ	สำนักงาน สกร. จังหวัด
๑	นางบุณฑิกา รักษาผล	๔๙	ค้าขาย	เขาสมิง	ตราด
๒	นางนภาวัลย์ วงษ์สุวรรณ	๔๖	ธุรกิจส่วนตัว	เขาสมิง	ตราด
๓	นางอัจฉรา ถ้ำอุทก	๕๐	เกษตรกร	เขาสมิง	ตราด
๔	นายวิฑิต วงศ์เสรี	๔๓	เกษตรกร	เขาสมิง	ตราด
๕	นายอาทิตย์ บุตรพุ่ม	๓๗	เกษตรกร	เขาสมิง	ตราด
๖	นางสาวอัญญา สามกระโทก	๒๘	เกษตรกร	เขาสมิง	ตราด
๗	นางสาววินัย พรพรมโชติ	๓๓	เกษตรกร	เมืองตราด	ตราด
๘	นางสาวอมรรัตน์ มณีสุข	๓๕	เกษตรกร	เมืองตราด	ตราด
๙	นางสาวอลิศตา อาณาชัย	๒๕	เกษตรกร	เมืองตราด	ตราด
๑๐	นางโสภกา นินทยักษ์	๔๗	เกษตรกร	เมืองตราด	ตราด
๑๑	นายณัฐวุฒิ ศิลากาสน์	๓๕	เกษตรกร	เมืองตราด	ตราด
๑๒	นางนงลักษณ์ บำเพ็ญบุรณ์	๕๖	เกษตรกร	เมืองตราด	ตราด
๑๓	นายอภิชาติ ผลใหญ่	๓๙	ผู้ใหญ่บ้าน/ธุรกิจส่วนตัว	วัฒนานคร	สระแก้ว
๑๔	นายวีระยุทธ หอมกระโทก	๕๖	เกษตรกร	วัฒนานคร	สระแก้ว
๑๕	นางสาวเล็ก ชำนาญปิ่น	๕๗	ค้าขาย	วัฒนานคร	สระแก้ว
๑๖	นางสาวสุตาพร ถาวรยิ่ง	๓๔	ธุรกิจส่วนตัว	วัฒนานคร	สระแก้ว
๑๗	นางนวลฉวี สุขเกิด	๕๔	รับจ้าง	วัฒนานคร	สระแก้ว
๑๘	นายตอกรัก จิตเอี่ยม	๔๘	รับจ้าง	วัฒนานคร	สระแก้ว
๑๙	นายประพันธ์ สุวรรณกล่อม	๔๙	รับจ้าง	อรัญประเทศ	สระแก้ว
๒๐	นายมาโนช ทิมพา	๕๔	ผู้ใหญ่บ้าน/เกษตรกร	อรัญประเทศ	สระแก้ว
๒๑	นายวิฑิต สิงห์นาง	๕๒	เกษตรกร	อรัญประเทศ	สระแก้ว
๒๒	นางสาวสุปราณี อยู่สว่าง	๕๖	ค้าขาย	อรัญประเทศ	สระแก้ว
๒๓	นางสาวธนภรณ์ สุวีรัตน์	๔๓	เกษตรกร	อรัญประเทศ	สระแก้ว
๒๔	นางสาวเสนห์ อยู่สว่าง	๕๒	เกษตรกร	อรัญประเทศ	สระแก้ว

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต โดยอาสาสมัคร กศน.

จากการติดตามผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ระดับตำบล/แขวง (กศน.ตำบล/แขวงละ ๓ คน) ใน ๒ จังหวัด ๔ อำเภอ ๘ ตำบล ได้สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๒๔ คน เป็นเพศหญิง ๑๕ คน เพศชาย ๙ คน โดยมีอายุระหว่าง ๒๘ - ๗๓ ปี ประกอบอาชีพ ได้แก่ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร รับจ้าง พบว่า การดำเนินงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพของอาสาสมัคร กศน. มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ ด้านสาเหตุจูงใจในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน.

๑) เป็นศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน ที่ครูผู้สอนแนะนำและชักชวนให้ร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน. เพราะทราบภาระงานของ สกร. ดีอยู่แล้วจึงมีความต้องการช่วยเหลืองานเพื่อแบ่งเบาภาระงานของครู เมื่อได้ร่วมกิจกรรมกับ สกร. ทำให้ทราบว่ามิกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่ ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ

๒) ต้องการใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่เพื่อช่วยเหลืองาน หรือการบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ ขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ แต่ก็มีความภูมิใจที่จะได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ตนมี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการร่วมกันกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน

๓) ต้องการมีวิชาความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง สามารถช่วยเหลือผู้อื่น และช่วยติดตามผู้เรียนบางรายที่ตนเองรู้จักในพื้นที่

๔) จากผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน สถานศึกษา และบุคลากร สกร.ในพื้นที่ ทำให้เห็นความสำคัญจึงสมัครเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน. ในการทำงานเพื่อประชาชนให้ได้รับประโยชน์มากที่สุด

๕) ต้องการบำเพ็ญประโยชน์ในหมู่บ้าน ทำให้หมู่บ้านสะอาดเป็นระเบียบน่าอยู่

๖) เพื่อสร้างอุดมการณ์ สร้างจิตสำนึก สร้างระเบียบวินัยในชุมชน

๗) ต้องการทำงานเพื่อสังคมในด้านการศึกษา

๘) ต้องการช่วยเหลือครู กศน. ในการประชาสัมพันธ์งาน สกร. และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

๙) ชอบการช่วยเหลือคนอื่น และเห็นคนอื่นลำบากอยากช่วยเหลือด้วยแรงกาย

๒.๒ ด้านการปฏิบัติงานอาสาสมัคร กศน.

๑) การสำรวจความต้องการเรียนรู้ของประชาชน

(ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

(๑) การสำรวจความต้องการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษา

ผลการดำเนินงาน โดยช่วยประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาสายสามัญให้กับเยาวชนในหมู่บ้านที่ไม่ได้เรียนให้เข้ามาเรียนกับ สกร. โดยช่วยให้ข้อมูลถึงวิธีการเรียน สกร. กับประชาชนในพื้นที่ที่มีความสนใจเข้าศึกษาต่อ

(๒) การสำรวจความต้องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หรือการศึกษาต่อเนื่อง กลุ่มอาชีพระยะสั้นต่าง ๆ กลุ่มสนใจวิชาชีพในหมู่บ้าน การฝึกอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้านและในตำบลให้มาเรียน

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนคนในชุมชนที่ว่างเว้นจากการทำการเกษตร กลุ่มที่มีความสนใจในอาชีพ

ผลการดำเนินงาน โดยการสอบถามประชาชนในพื้นที่ การจัดกลุ่มสนใจในหมู่บ้าน การเสนอให้กับครู กศน.ตำบล เพื่อดำเนินการต่อในเรื่องของการจัดกิจกรรมอาชีพให้กับประชาชน

(๓) การสำรวจความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิต การให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนผู้สูงอายุในชุมชน

ผลการดำเนินงาน โดยผู้สูงอายุได้รับความรู้จาก ครู กศน.อย่างต่อเนื่อง

(๔) การสำรวจการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชน

ผลการดำเนินงาน โดยร่วมกันวางแผนการปลูกต้นไม้ในวันสำคัญ

(๕) การสำรวจกิจกรรมศาสตร์พระราชา โคกหนองนาโมเดล การใช้แหล่งเรียนรู้ในแต่ละตำบล

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนชุมชน

ผลการดำเนินงาน ทำให้ในพื้นที่ของชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ศาสตร์พระราชา โคกหนองนาโมเดล ในหมู่บ้าน ตำบล

(๖) การสำรวจเรื่อง สุขภาพ กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDS)

กลุ่มเป้าหมาย คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ผลการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ได้เพิ่มและ ทบทวนทักษะความรู้ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปดูแลคนในครอบครัว หรือนำความรู้ที่ได้ไปสอนชาวบ้านในเขตพื้นที่ รับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง เกิดความรัก ความสามัคคี ภายในชุมชนมากขึ้นกว่าเดิม

(๗) การสำรวจเรื่องอาชีพ เช่น การทำไม้กวาด

กลุ่มเป้าหมาย แม่บ้านเกษตรกร ที่อยากหาอาชีพเสริมเพื่อลดรายจ่ายภายในครัวเรือน หลังจากสิ้นสุดจากฤดูการเก็บเกี่ยวแล้วจะว่างงาน ๑ - ๒ เดือน ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ จึงอยากหาอาชีพเสริมเพื่อ ลดรายจ่ายภายในครัวเรือน หรือเป็นการสร้างอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ภายในชุมชน

ผลการดำเนินงาน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้รู้จัก วิธีการทำไม้กวาดเพื่อใช้ในบ้านของตนเองได้ รู้จักแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ ในอนาคตหากเกิดความชำนาญอาจมีการ รวมกลุ่มกันเพื่อทำผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ขายในชุมชน ซึ่งเป็นการก่อให้เกิดเงินหมุนเวียนภายในชุมชน เกิดความรัก ความสามัคคี และความห่วงใยในความเป็นชุมชนมากขึ้นกว่าเดิม

๒) การประชาสัมพันธ์ สื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ของประชาชน

(ได้ทำกิจกรรมเรื่องอะไรบ้าง/กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

(๑) การประชาสัมพันธ์ความต้องการการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษา

ผลการดำเนินงาน โดยช่วยประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาสายสามัญให้กับเยาวชนใน หมู่บ้านที่ไม่ได้เรียนให้เข้ามาเรียนกับ สกร. โดยช่วยให้ข้อมูลถึงวิธีการเรียน สกร. กับประชาชนในพื้นที่ที่มีความสนใจ เข้าศึกษาต่อ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมงานของ สกร. เช่น การรับสมัครเรียน ในการประชุมประจำเดือนในหมู่บ้าน หรือ ในการประชุมคณะกรรมการตำบล ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Facebook Line การพูดคุย ทำให้มีผู้สนใจเข้าศึกษาต่อ และได้รับการติดต่อสอบถามถึงวิธีการสมัครเรียน

(๒) การประชาสัมพันธ์ความต้องการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หรือการศึกษาต่อเนื่อง กลุ่มอาชีพ ระยะเวลาสั้นต่าง ๆ กลุ่มสนใจวิชาชีพในหมู่บ้าน การฝึกอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้านและในตำบลให้มาเรียน

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชนทั่วไป หรือที่ว่างเว้นจากการทำการเกษตร กลุ่มที่มีความสนใจในอาชีพ

ผลการดำเนินงาน โดยการประชาสัมพันธ์กิจกรรม สกร. การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หรือ การศึกษาต่อเนื่อง ในการประชุมประจำเดือนในหมู่บ้าน การประชุมคณะกรรมการตำบล ประชาสัมพันธ์การเรียนรู้ อาชีพตามกลุ่มสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของ สกร. ให้กับคนในชุมชน และได้รับความสนใจจากชุมชนในการร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์โดยการพูดคุย และไลน์ ซึ่งมีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

(๓) การประชาสัมพันธ์ความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิต การให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Facebook Line ในเรื่องกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในพื้นที่ตำบล เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ของประชาชน

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชน ประชาชนผู้สูงอายุในชุมชน

ผลการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์โดยการพูดคุย และ Line เพื่อให้ประชาชนในชุมชน ประชาชนผู้สูงอายุในชุมชน ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารความรู้จาก ครู กศน.อย่างต่อเนื่อง

(๔) การประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชน

ผลการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในชุมชน เพื่อให้เกิดการสร้างอุดมการณ์ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการประชาสัมพันธ์ตามหมู่บ้าน การบอกผู้นำชุมชนประกาศเสียงตามสาย

(๕) การประชาสัมพันธ์กิจกรรมศาสตร์พระราชา โคกหนองนาโมเดล การใช้แหล่งเรียนรู้ในแต่ละ

ตำบล

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนชุมชน

ผลการดำเนินงาน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สื่อสารข้อมูล โดยการประชาสัมพันธ์ตามหมู่บ้าน การบอกผู้นำชุมชนประกาศเสียงตามสาย ประชาสัมพันธ์การใช้ชีวิตอย่างพึ่งพาตนเองและยึดหลักของความปลอดภัยตามพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ และรัชกาลที่ ๑๐

(๖) การประชาสัมพันธ์เรื่อง สุขภาพ กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs)

กลุ่มเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ผลการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ โดยใช้เวทีประชุมหมู่บ้าน การประชุมเจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) การเชิญชวนผ่านระบบออนไลน์ หรือการบูรณาการผ่านเวทีการประชุมผู้นำชุมชน การประชุมสัจจร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประจำตำบล ทำให้ อสม. ได้เพิ่มและทบทวนทักษะความรู้ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปดูแลคนในครอบครัว หรือนำความรู้ที่ได้ไปสอนคนในชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง เกิดความรัก ความสามัคคี ภายในชุมชนมากขึ้นกว่าเดิม

(๗) การประชาสัมพันธ์เรื่องอาชีพ เช่น การทำไม้กวาด

กลุ่มเป้าหมาย แม่บ้านเกษตรกร ที่อยากหาอาชีพเสริมเพื่อลดรายจ่ายภายในครัวเรือน หลังจากสิ้นสุดจากฤดูการเก็บเกี่ยวแล้วจะว่างงาน ๑ - ๒ เดือน ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ จึงอยากหาอาชีพเสริมเพื่อลดรายจ่ายภายในครัวเรือน หรือเป็นการสร้างอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ภายในชุมชน

ผลการดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์ ผ่านกลุ่มผู้นำชุมชน หรือผ่านทางระบบออนไลน์ ทำให้ข้อมูลเข้าถึงประชาชนภายในพื้นที่ตำบลได้ง่ายขึ้น เกิดความรวดเร็ว และมีความแม่นยำสูง ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ทำให้ชาวบ้านในชุมชนรวมกลุ่มกันทำขายเป็นอาชีพต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

๓) การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ในชุมชน

(ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

(๑) การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชน

ผลการดำเนินงาน โดยร่วมจัดกิจกรรมกับครู กศน. ตำบลช่วยประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาใหม่ โดยช่วยให้ข้อมูลถึงวิธีการเรียนของ สกร. กับประชาชนที่มีความสนใจเข้าศึกษาต่อ การเป็นผู้แทนเสนอความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชนในพื้นที่โดยการประสานงานกับครู กศน.ตำบล ร่วมจัดกิจกรรม ร่วมนิเทศการจัดกิจกรรม โครงการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของประชาชน โดยมีการพูดคุยสอบถาม วางแผนการทำงาน ร่วมส่งเสริม สนับสนุน ร่วมจัดกิจกรรม ติดตามผลร่วมกับครู กศน.ตำบลในพื้นที่ และร่วมจัดกิจกรรมโครงการประวัติศาสตร์ชาติไทย และบุญคุณของพระมหากษัตริย์ไทยที่ สกร.จัดขึ้น ทำให้นักศึกษาเกิดความรัก ความสามัคคี ยึดมั่นในการปกครอง สร้างความตระหนัก ปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และสถาบันสำคัญของชาติ

(๒) การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หรือการศึกษาต่อเนื่อง กลุ่มอาชีพพระยะสันต่าง ๆ กลุ่มสนใจวิชาชีพในหมู่บ้าน การฝึกอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้านและในตำบล
กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนคนในชุมชน และกลุ่มที่มีความสนใจในอาชีพ
ผลการดำเนินงาน โดยมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของชุมชน การประชาสัมพันธ์
การจัดสถานที่ การเรียนรู้ด้านอาชีพ การร่วมกิจกรรมและส่งเสริมการจัดกิจกรรมอาชีพพระยะสัน การร่วมจัดกิจกรรม
ของ สกร.ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การร่วมกิจกรรมกลุ่มสนใจการทำขนมกะหรี่ปั๊บ การทำไม้กวาด และได้นำไปต่อยอดเป็น
อาชีพเสริม

(๓) การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การให้ความรู้เรื่อง
การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น อำเภอเคลื่อนที่ วันเด็กแห่งชาติ ให้กับประชาชนในหมู่บ้าน
และชุมชนในพื้นที่ การส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้ไม่รู้หนังสือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ ของ
สกร.ให้ชุมชนรับทราบ

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชน ประชาชนผู้สูงอายุในชุมชน
ผลการดำเนินงาน โดยผู้สูงอายุได้รับความรู้อย่างต่อเนื่อง ประชาชนผู้ไม่รู้หนังสือหรือลืม
หนังสือได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ และชุมชนได้รับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ ของ สกร.

(๔) การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมเรื่อง การดูแลสุขภาพ กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs)
กลุ่มเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
ผลการดำเนินการ จากกิจกรรมดังกล่าว มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มี
ผู้นำชุมชนที่สนใจอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และ
ผู้ที่สนใจได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

๔) การติดตามผลและดูแลการจัดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน

(ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

(๑) การติดตามผลและดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชน
ผลการดำเนินงาน โดยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการติดตามและดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน
ชุมชน เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในกระบวนการทำงาน ให้ชุมชนได้ร่วมคิดร่วมทำตั้งแต่เริ่มต้น และมีส่วนร่วมใน
การตัดสินใจ การติดตามผู้เรียนบางรายที่ตนเองรู้จัก และดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชนพื้นที่

(๒) การติดตามผลและดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หรือการศึกษาต่อเนื่อง
กลุ่มอาชีพพระยะสันต่าง ๆ กลุ่มสนใจวิชาชีพในหมู่บ้าน การฝึกอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้านและในตำบล
กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนคนในชุมชน และกลุ่มที่มีความสนใจในอาชีพ
ผลการดำเนินงาน โดยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการติดตามและดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้าน
อาชีพ การจัดกลุ่มอาชีพต่าง ๆ การติดตามเรื่องการส่งเสริมอาชีพของประชาชนในพื้นที่ ได้เรียนรู้การทำอาชีพต่าง ๆ
ในบางอาชีพอาจเป็นการสร้างรายได้ให้กับประชาชน หรือบางอาชีพอาจจะเป็นการลดต้นทุนรายจ่ายในชีวิตประจำวัน
ได้เป็นอย่างดี หรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอาชีพได้มีการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร การติดตามเรื่อง
กฎหมายในชีวิตประจำวัน ว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร เป็นต้น

(๓) การติดตามผลและดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต กิจกรรมให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพของชุมชนและผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) การจัดการขยะ การส่งเสริมการอ่านในชุมชน การส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน จิตอาสาพัฒนา การร่วมแสดงพลังปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ชุมชนจัดขึ้น เช่น วันแม่ วันพ่อแห่งชาติ และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น การพัฒนาวัด โรงเรียน

กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในชุมชน ประชาชนผู้สูงอายุในชุมชน

ผลการดำเนินงาน โดยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการติดตามและดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยชุมชนและผู้สูงอายุในชุมชนได้รับความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้สูงอายุบางรายได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การดูแลสุขภาพ การจัดการขยะ เป็นต้น ประชาชนในพื้นที่ได้รับความรู้จากการที่มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) นำข้อมูลต่าง ๆ มาบอกต่อ ทำให้ประชาชนสนใจในเรื่องของสุขภาพมากขึ้น

๒.๓ ความต้องการความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัคร กศน. เพิ่มเติมในเรื่องใดบ้าง

๑) ทักษะการเป็นผู้นำ หลักจิตวิทยาสำหรับผู้นำ เพื่อนำมาบูรณาการและประยุกต์ใช้ให้เข้ากับหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน.

๒) การเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน ให้ชุมชนยอมรับในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน.

๓) การทำงานเป็นทีม กระบวนการกลุ่ม การเขียนข่าว การประชาสัมพันธ์

๔) การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการช่วยเหลือชีวิตขั้นพื้นฐาน CPR

๕) การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

๖) กระบวนการสร้างการทำงานกลุ่ม

๗) การใช้สมุนไพรมือเบื้องต้น

๘) การป้องกันอัคคีภัย

๙) การดูแลสุขภาพ

๒.๔ ด้านปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา

๑) การจัดกิจกรรมที่ตรงกับช่วงฤดูการทำนา ทำให้เกิดปัญหาในการทำงานของอาสาสมัคร กศน. ควรจะต้องแจ้งระยะเวลาการจัดกิจกรรมล่วงหน้า

๒) กิจกรรมที่ร่วมกับ สกร. มีระยะเวลากระชั้นชิด บางครั้งไม่ได้วางแผนล่วงหน้าทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่พร้อมมาร่วมกิจกรรม

๓) การสื่อสารของอาสาสมัคร กศน. ยังขาดทักษะในการเชิญชวนให้ผู้ที่อยู่ในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมโดยตรง

๔) อาสาสมัคร กศน. ในแต่ละตำบล ขาดการทำงานที่ต่อเนื่อง ขาดผู้นำ

๕) บางครั้งคนในชุมชนไม่ทราบบทบาทของอาสาสมัคร กศน.

๖) ไม่พบปัญหาและอุปสรรคในการทำงานในพื้นที่

๒.๕ ข้อเสนอแนะเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน. ให้ประสบผลสำเร็จ

๑) การขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน. ต้องมีการประสานงานกับประชาชนในพื้นที่ การจัดกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องมีคุณธรรม จริยธรรม วินัย จิตสาธารณะ อุทิศการณื ความยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ และการสร้างพลังจิตอาสาในชุมชน

๒) ควรมีการจัดกิจกรรมไปศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน. ต่างสถานที่ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้เห็นได้เรียนรู้ มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของชุมชนในพื้นที่ให้มากที่สุด

๓) ควรมีการละลายพฤติกรรม การสร้างขวัญกำลังใจ การศึกษาดูงาน หรือเข้าร่วมกิจกรรมอบรม เพื่อให้มีความเข้าใจในงานอาสาสมัคร กศน. มากขึ้น

๔) การเป็นอาสาสมัคร กศน. ต้องเป็นผู้มีอุดมการณ์ถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

๕) โครงการอบรมหลักสูตรจิตอาสาสมัคร กศน. อยากให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน

๖) อาสาสมัคร กศน. ต้องเป็นผู้ที่มีใจรักในการบริการโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

๗) ควรมีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับอาสาสมัคร กศน. ในการทำงาน

แบบรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน
โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ภาคใต้

*****

ตามที่ สำนักงาน กศน. โดยกลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย ได้มอบหมายให้สถาบัน กศน. ภาคใต้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในเขตภาคใต้ จำนวน ๒ จังหวัด ได้แก่

1. สำนักงาน กศน.จังหวัดยะลา ได้แก่ กศน.อำเภอเมืองยะลา และ กศน.อำเภอกรงปินัง
2. สำนักงาน กศน.จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ กศน.อำเภอปากพนัง และ กศน.อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
3. โดยมีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หมายเหตุ
๑	นางออมทรัพย์ ชูสวัสดิ์	ครูชำนาญการพิเศษ	สถาบัน กศน.ภาคใต้	
๒	นางกานดา คงงามซ่า	ครูชำนาญการ	สถาบัน กศน.ภาคใต้	
๓	นางพรวิมล แสนอินทร์	ครู	สถาบัน กศน.ภาคใต้	
๔	นายสุรเดช อุ่นเรือน	ครู	สถาบัน กศน.ภาคใต้	
๕	นางสาววรลักษณ์ สีโรมกุล	ครูผู้ช่วย	สถาบัน กศน.ภาคใต้	
๖	นางสาววภูลลดา สิงห์สุวรรณ	ครูผู้ช่วย	สถาบัน กศน.ภาคใต้	
๘	นายศิริชัย วรโพด	พนักงานราชการ	สถาบัน กศน.ภาคใต้	

๑. สรุปประเด็นการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.ระดับจังหวัด
ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สำนักงาน กศน.จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางสาวสุปราณี ประจิดร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	ยะลา	
๒	นายจิรายุ เวชศาสตร์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	นครศรีธรรมราช	

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.ระดับจังหวัด

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ในระดับจังหวัด ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ รวมทั้งสิ้น ๒ คน พบว่า การดำเนินงานกิจกรรมการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต โดยอาสาสมัคร กศน. ระดับจังหวัด มีรายละเอียดดังนี้

จังหวัดยะลา

๑. ได้จัดอบรมแต่งตั้งเพื่อเป็นอาสาสมัคร กศน. เมื่อวันที่ ๒๖ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๒. ได้จัดหลักสูตรการฝึกอบรมอาสาสมัคร กศน. ทั้งหมด ๑ ครั้ง โดยมีรายละเอียดหัวข้อหลักสูตรอบรมอาสาสมัคร กศน. ดังนี้

๑. การสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมือง

๑.๑ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

๑.๒ ความเป็นพลเมืองดี

๒. การสร้างจิตสำนึกการเป็นจิตอาสา

๒.๑ จิตอาสา

๒.๒ การสร้างพลัง กศน.จิตอาสา

๓. งาน กศน.กับการเสริมสร้างการเรียนรู้และกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการทำงาน

๓.๑ กศน.กับการจัดการศึกษา

๓.๒ นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ

๓.๓ นโยบายและจุดเน้นของสำนักงาน กศน.

๓.๔ กลยุทธ์การทำงานของอาสาสมัคร กศน.

๔. การดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน.

๔.๑ ลักษณะการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร กศน.

๔.๒ บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร กศน.

๔.๓ แนวทางการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน.

๔.๔ บุคลิกภาพและการสื่อสารในงานอาสาสมัคร กศน.

๒.๑ วันที่ ๒๖ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม กศน.อำเภอเมืองยะลา ประกอบด้วย

๒.๑.๑ กศน.อำเภอเมืองยะลา

๒.๑.๒ กศน.อำเภอเบตง

๒.๑.๓ กศน.อำเภอกรงปินัง

๒.๑.๔ กศน.อำเภอกาบัง

๒.๑.๕ กศน.อำเภอธารโต

๒.๑.๖ กศน.อำเภอบันนังสตา

๒.๑.๗ กศน.อำเภอเยาะหา

๒.๑.๘ กศน.อำเภอรามัน

๓. มีจำนวนอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม ทั้งหมด ๑๘๔ คน

จำแนกเป็น เพศชาย ๔๘ คน และเพศหญิง ๑๒๖ คน

๔. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งโครงการ รวมทั้งสิ้น ๑๒๐,๘๖๐บาท ใช้ไป ๑๒๐,๘๖๐ บาท

จังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราชได้จัดอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร
กคน. แบ่งเป็นกลุ่มโซนอำเภอ ดังนี้

๑. วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอชะอวด
ณ ห้องประชุม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอชะอวด มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๓๓ คน
๒. วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบางขัน
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบางขัน มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๕ คน
๓. วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๖ คน
๔. วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอช้างกลาง
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอช้างกลาง มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๕ คน
๕. วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอนาบอน
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอนาบอน มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๕ คน
๖. วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหัวไทร
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอหัวไทร มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๓๖ คน
๗. วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอลานสกา
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอลานสกา มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๕ คน
๘. วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอท่าศาลา
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอท่าศาลา มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๓๐ คน
๙. วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพระพรหม
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพระพรหม มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๒๘ คน
๑๐. วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเชียรใหญ่
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเชียรใหญ่ มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๓๐ คน
๑๑. วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอทุ่งใหญ่
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอทุ่งใหญ่ มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๒๑ คน
๑๒. วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอขนอม
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอขนอม มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๖ คน
๑๓. วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอปากพนัง
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอปากพนัง มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๕ คน
๑๔. วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอร่อนพิบูลย์
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอร่อนพิบูลย์ มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๘ คน
๑๕. วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอจุฬาภรณ์
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอจุฬาภรณ์ มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๘ คน

๑๖. วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพิปูน
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพิปูน มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๕ คน

๑๗. วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอฉำพระนคร
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอฉำพระนคร มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๕ คน

๑๘. วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอทุ่งสง
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอทุ่งสง มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๓๙ คน

๑๙. วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพรหมคีรี
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอพรหมคีรี มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๓๙ คน

๒๐. วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมือง
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมือง มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๔๙ คน

๒๑. วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสิชล
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสิชล มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๒๗ คน

๒๐. วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอนบพิตำ
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอนบพิตำ มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๖ คน

๒๐. วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ สถานที่จัดอบรม ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอฉวาง
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอฉวาง มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๓๑ คน

มีจำนวนอาสาสมัคร กคน. ในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม รวมทั้งสิ้น ๕๖๓ คน จำแนกเป็น
เพศชาย ๑๖๙ คน และเพศหญิง ๓๙๔ คน งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งโครงการ รวมทั้งสิ้น
๒๙๕,๕๙๑ บาท โดยมีรายละเอียดหัวข้อหลักสูตรอบรมอาสาสมัคร กคน. ดังนี้

๕ หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กคน. ที่สำนักงาน กคน.

กำหนดมีความเหมาะสมกับการนำไปปรับใช้ในระดับพื้นที่หรือไม่ อย่างไร

หลักสูตรการพัฒนาและยกระดับศักยภาพ อาสาสมัคร กคน. เป็นหลักสูตรที่เน้นในการสร้าง
จิตสำนึกความเป็นพลเมืองดี มีจิตอาสา และมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหา
และเหมาะสมกับระดับพื้นที่ชายแดนใต้ รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุนและจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนให้ได้รับ
การศึกษาตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง และเป็นการสร้างอาสาสมัคร กคน. ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ
และสมรรถนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่อาสาสมัคร กคน. และนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนา
ตนเอง สังคมและชุมชน

๖. ปัญหา/อุปสรรคการดำเนินงานระดับจังหวัด (ถ้ามี)

การดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมระดับจังหวัดมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ มีการร่วม
นิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ปัญหาส่วนใหญ่จะเป็นการสื่อสารในระดับตำบล ซึ่งกลุ่มเป้าหมาย
จะพูดภาษาไทยไม่ชัด ทำให้การสื่อสารอาจจะติดขัด จึงต้องให้ครู กคน. ตำบลในพื้นที่ขยายผลและวางแผน
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงาน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานอาสาสมัครต่อไป

๘. แนวทางแก้ไข (ถ้ามี)

ประสานผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายลงสู่พื้นที่ ซึ่งครู กศน.ตำบลในพื้นที่ขยายผลต่ออาสาสมัคร และร่วมกันวางแผน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงานตามภารกิจ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานตามภารกิจ และมีการนิเทศ ติดตามอย่างต่อเนื่องในทุกภารกิจ

๒. ประเด็นการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ/และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.ระดับตำบล/แขวง

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ใน ๒ จังหวัด ๔ อำเภอ ๘ ตำบล ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับตำบล/แขวง รวมทั้งสิ้น จำนวน ๔ คน มีรายละเอียดข้อมูลทั่วไปดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ กลุ่มผู้อำนวยการหรือผู้แทน

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	กศน.อำเภอ	สำนักงาน กศน.จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางวลัยลักษณ์ ธาระมณี	ผู้อำนวยการ	เมืองยะลา	ยะลา	
๒	นายบุญยง ภาชโน	ผู้อำนวยการ	กรงปินัง	ยะลา	
๓	นางอารีย์ เปียร์ศรี	ผู้อำนวยการ	ปากพนัง	นครศรีธรรมราช	
๔	นายศุภชัย สุกุลแก้ว	ผู้อำนวยการ	เมืองนครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช	

๑.๒ กลุ่มครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับตำบล/แขวง

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	กศน.อำเภอ	สำนักงาน กศน.จังหวัด	หมายเหตุ
๑	นางพรรณณี แก้วแดง	ครู กศน.ตำบล	เมืองยะลา	ยะลา	
๒	นายดาวิดส์ ลาเต๊ะ	ครู กศน.ตำบล	เมืองยะลา	ยะลา	
๓	นางกาลิมาห์ มะสง	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	กรงปินัง	ยะลา	
๔	นางลำควน แก้วมณี	ครู กศน.ตำบล	ปากพนัง	นครศรีธรรมราช	
๕	นายอรรถชัย สำลี	ครู กศน.ตำบล	เมืองนครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช	

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.ระดับอำเภอ/เขต และระดับตำบล/แขวง

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ใน ๒ จังหวัด ๔ อำเภอ ๘ ตำบล และได้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับตำบล/แขวง จำนวน ๔ คน แบ่งเป็น ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ จำนวน ๒ คน และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ระดับตำบล/แขวง จำนวน ๕ คน มีรายละเอียดข้อมูลทั่วไปดังนี้

๒.๑ ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ ได้รับนโยบายจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด และได้ประชุมบุคลากรแจ้งให้ ครู กศน.ตำบล ทราบถึงแนวทางการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนการศึกษาตลอดชีวิต โดยอาสาสมัคร กศน. เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนกิจกรรมกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงนโยบาย ยุทธศาสตร์และภารกิจที่สำนักงาน กศน. ได้รับมอบหมายให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นที่ และความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง

๒.๒ ด้านการแนะนำหรือส่งเสริมอาสาสมัคร กศน.ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มเติม

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ ได้ประชุมชี้แจง ครู กศน.ตำบล ถึงแนวทางการสรรหาและคัดเลือกผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานอาสาสมัคร กศน. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๔) ตอนที่ ๒ กระบวนการแต่งตั้งอาสาสมัคร กศน. และบทบาทของหน่วยงาน/สถานศึกษา กศน. ในการกำหนดจำนวนอาสาสมัคร กศน. และร่วมกับชุมชนสรรหาและคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อเข้ารับการอบรม

๒.๓ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและมอบบทบาทหน้าที่ให้อาสาสมัคร กศน. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

กศน.อำเภอ ได้วิเคราะห์ปัญหาและมอบหมายภารกิจหน้าที่ให้อาสาสมัคร กศน. ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับนโยบาย สำนักงาน กศน. โดยบทบาทหน้าที่ของ อาสาสมัคร กศน. เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร ภารกิจของ กศน.ตำบล ให้แก่ประชาชน ช่วยประชาสัมพันธ์ สื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ประชาชน ส่งเสริม สนับสนุน การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาของประชาชนในชุมชน และร่วมจัดกิจกรรม กศน. ติดตามผล การจัดกิจกรรม กศน. ในชุมชน ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึง ช่วยเหลือ ประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรม ของ กศน.ตำบล

ครู กศน.ตำบล/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ กศน.อำเภอ ได้ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาตามภาระงานตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับนโยบายสำนักงาน กศน. วางนโยบายการทำงานอาสาสมัคร กศน. ต้องตอบโจทย์การทำงานที่ครอบคลุมทั้ง ๕ ด้าน ในทุกพื้นที่ คือ ด้านที่ ๑ การสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชน ด้านที่ ๒ การประชาสัมพันธ์ สื่อสาร เพื่อสร้างโอกาส การเข้าถึงการเรียนรู้ของประชาชน ด้านที่ ๓ การส่งเสริม สนับสนุน และร่วมจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน ด้านที่ ๔ การติดตามผลและดูแลการจัดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน ด้านที่ ๕ การสนับสนุน การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาของประชาชนในชุมชน บางครั้งการทำงานต้องบูรณาการร่วมกันเพื่อไม่ให้เกิดงานที่ซ้ำซ้อน สามารถรายงานได้หลายบทบาท เนื่องจากอาสาสมัครบางท่านทำงานหลายบทบาท หน้าที่

๒.๔ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรม กศน. โดยมีอาสาสมัคร กศน.ร่วมดำเนินงาน

ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับอาสาสมัครใน ครอบคลุมทั้ง ๕ ด้าน ในทุกพื้นที่ดังนี้

ด้านที่ ๑ การสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชน

๑. กิจกรรมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

๒. โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

ด้านที่ ๒ การประชาสัมพันธ์สื่อสาร เพื่อสร้างโอกาส การเข้าถึงการเรียนรู้ของประชาชน

ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการดำเนินงาน/กิจกรรมของ กศน.ข่าวสารสาระสำคัญ ในพื้นที่แต่ละตำบลผ่านกระบวนการ กลุ่มไลน์ตำบล ผู้นำท้องถิ่น/ท้องที่ เฟสบุ๊ค และแฟนเพจต่างๆ

ด้านที่ ๓ การส่งเสริม สนับสนุน และร่วมจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน

๑. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านในชุมชน

๒. รถโมบายเคลื่อนที่ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมการอ่าน

๓. กิจกรรมหมุนเวียนหนังสือในบ้านหนังสือชุมชน

๔. การจัดการขยะในชุมชน

๕. กิจกรรมพาน้องกลับมาเรียน

๖. กิจกรรมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

๘. กิจกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านที่ ๔ การติดตามผลและดูแลการจัดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน

การร่วมจัดกิจกรรมต่างๆในพื้นที่

- กิจกรรมอาสาส่งเสริมการอ่าน

- ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

- กิจกรรมพาน้องกลับมาเรียน

- กิจกรรมร่วมนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมกับครู กศน.ตำบล

ด้านที่ ๕ การสนับสนุนการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาของประชาชนในชุมชน

- กิจกรรมสำรวจ จปฐ.

- กิจกรรมสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้ลืมหนังสือ

- งานตามนโยบาย หรือนโยบายเร่งด่วน

๒.๕ ด้านการให้คำปรึกษา และแนะนำการทำงานของอาสาสมัคร กศน.

ในการจัดกิจกรรมให้รายงานเป็นบันทึกข้อความต่อผู้บริหารเพื่อเป็นหลักฐานการทำงานในพื้นที่ และให้ประชาสัมพันธ์งานอาสาสมัคร กศน. ผ่านช่องทางต่างๆ ที่หลากหลายและทันสมัย ที่สำคัญการทำงานที่มีความเสี่ยงอย่าไปเพียงลำพัง ให้ทำงานร่วมกับครู กศน.ตำบลอย่างสม่ำเสมอ | ให้กำลังใจสอบถามการทำงาน สอบถามความก้าวหน้าในเนื้องานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อไม่ให้เป็นการทำงานที่โดดเดี่ยว บางกิจกรรมต้องลงพื้นที่ร่วมครู กศน.ตำบลและอาสาสมัคร เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจและเป็นการสร้างภาคีเครือข่ายเข้มแข็ง

๒.๖ ด้านปัญหาและอุปสรรค และวิธีการแก้ไข การดำเนินงานร่วมกับอาสาสมัคร กศน.

ในการดำเนินงานทุกงานล้วนต้องพบเจอปัญหาและอุปสรรค ชุมชนมีหน่วยงานลงพื้นที่หลากหลาย และเร่งด่วน ส่งผลให้กำหนดการในการทำกิจกรรมคลาดเคลื่อน ไม่ได้ตามเวลา และการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายส่วนหนึ่งก็เกิดจากบุคลากรหรืออาสาสมัคร กศน. ยังไม่เข้าใจในบทบาทที่ได้รับ การสื่อสารด้าน

ภาษาจำเป็นต้องมีอาสาสมัครที่พูดได้ทั้งภาษาไทยภาคกลางและภาษาถิ่นในการติดต่อ ประสานงานและจัดกิจกรรมต่างๆ ตามภาระงานของ กศน.

๒.๗ ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน.

๑. การทำงานต้องใช้ใจแลกใจ และมีความเป็นหนึ่งในการทำงานเป็นทีม
๒. การทำกิจกรรมของอาสาสมัคร กศน. ในพื้นที่ต้องมีการนัดตัวกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น ท้องถิ่นที่ มาทำงานในฐานะใด บางท่านมีหมวดหลายใบที่ทำงานในพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์งานในพื้นที่
๓. การประสานงานในการทำงานและการรายงานผลร่วมกับจังหวัด ชาติห่างการทำงาน เนื่องจากผู้รับงานมีการเปลี่ยนงานหรือสอบบรรจุได้อีกหน่วยงานหนึ่ง
๔. ควรมีการคัดเลือกผู้ปฏิบัติงาน อาสาสมัคร กศน. ดีเด่น และมอบเกียรติบัตร เป็นการสร้างขวัญ และกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานต่อไป
๕. มีการประสานงาน บูรณาการกิจกรรมแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้อง บทบาทหน้าที่เหมือนกัน ทำพร้อมกันเพื่อลดการซ้ำซ้อน
๖. ควรมีการพัฒนาศักยภาพ อาสาสมัคร กศน. อย่างต่อเนื่อง อาทิ ประชุม อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ เพื่อให้ อาสาสมัคร กศน. พัฒนาตนเอง และขับเคลื่อนงาน กศน. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๘. ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม (หมวดงบประมาณ กิจการอาสาสมัคร กศน.) เพื่อที่จะให้สถานศึกษาบริหารจัดการ อาทิ การทำสื่อ อาสาสมัคร กศน. เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ ผู้ปฏิบัติงานเนื่องจากไม่ได้รับค่าตอบแทน

๒.๘ ผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน. ที่ดีเด่น (Best Practice)

อาสาสมัคร กศน. เป็นคนพื้นที่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนทุกกิจกรรมของทุกหน่วยงานที่เข้าไป ประสาน จัด ส่งเสริม สนับสนุนทุกภาระงาน กิจกรรมที่พบส่วนใหญ่จะเป็น กิจกรรมต่อยอดอาชีพ เช่น การทำ ว่าวบุหลัน และหมวกกะปิเยาะ การต่อยอดอาชีพทำกล้วยตาก การขายของออนไลน์ เป็นต้น

๓. สรุปประเด็นการสัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน.

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับตำบล/แขวง ใน ๑ จังหวัด ๒ อำเภอ ๔ ตำบล และได้สัมภาษณ์อาสาสมัคร กศน. จำนวน ๑๒ คน เป็นเพศหญิง ๘ คน เพศชาย ๔ คน มีอายุระหว่าง ๑๕-๘๐ ปี ประกอบอาชีพ ได้แก่ การทำสวน ค้าขาย ข้าราชการบ้านนาญ โดยมีรายละเอียดข้อมูลทั่วไป ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	อาชีพ	กศน.อำเภอ	สำนักงาน กศน.จังหวัด
๑	นางศศิวรรณ เอาติ่ม	๖๐	ทำขนม	เมืองยะลา	ยะลา
๒	นายฮารง มูซอ	๔๑	รับจ้าง	เมืองยะลา	ยะลา

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	อาชีพ	กศน.อำเภอ	สำนักงาน กศน.จังหวัด
๓	นายสุชัยมัน สามิ่ง	๓๕	จนท.รักษาความปลอดภัย	เมืองยะลา	ยะลา
๔	นางสาวสมพร สีแสงแก้ว	๘๐	ข้าราชการบำนาญ	เมืองยะลา	ยะลา
๕	นายจูเต็ง วัชรเดช	๔๓	รับจ้าง	เมืองยะลา	ยะลา
๖	นางสาวรุมีละห์ ไชนับ	๑๕	รับจ้าง	เมืองยะลา	ยะลา
๘	นางสุกัญญา หะมิมเต็ง	๓๓	ทำสวน	กรงปินัง	ยะลา
๘	นางรอกีเยาะห์ เจ๊ะยอ	๓๓	ทำสวน	กรงปินัง	ยะลา
๙	นางสาวนุรีซิง การ์เดร์	๓๓	ค้าขาย	กรงปินัง	ยะลา
๑๐	นายอัมรฎู ยูโซ๊ะ	๔๐	ทำสวน	กรงปินัง	ยะลา
๑๑	นางสาวซารีฮะ ตาเยะ	๓๑	ทำสวน	กรงปินัง	ยะลา
๑๒	นางอานีซ๊ะ เลาะยะผา	๔๓	ทำสวน	กรงปินัง	ยะลา

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.ประจำกิ่งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

จากการติดตามผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร กศน.ระดับตำบล/แขวง (กศน.ตำบล/แขวงละ ๓ คน) ใน ๑ จังหวัด ๒ อำเภอ ๔ ตำบล ได้สัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๒๔ คน เป็นเพศหญิง ๒๐ คน เพศชาย ๔ คน โดยมีอายุระหว่าง ๑๕-๗๐ ปี ประกอบอาชีพได้แก่ การทำสวน ค้าขาย แม่บ้าน ข้าราชการ บำนาญ ปลูก. พบว่า การดำเนินงานเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพของอาสาสมัคร กศน.มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ ด้านสาเหตุจูงใจในการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร กศน.

เนื่องจากได้ร่วมกิจกรรมกับ กศน.ตำบล ในหลาย ๆ กิจกรรม ทำให้มีความผูกพัน และเข้าใจในการทำงานของ กศน. และได้รับข่าวประชาสัมพันธ์ จาก ครู กศน.ตำบล มีการรับสมัคร อาสาสมัคร กศน. เพื่อขับเคลื่อนงานในพื้นที่ร่วมกับกศน.ตำบล จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีส่วนร่วมกับชุมชน และมีจิตอาสาไม่หวังผลตอบแทน เพื่อช่วยเหลือพัฒนางาน และขยายงาน กศน.ตำบล ให้เครือข่ายรู้จัก การประชาสัมพันธ์รับสมัครจากครู กศน.ตำบล ในแต่ละพื้นที่และบางท่านคัดเลือกจากผู้แทนโดยธรรมชาติและความเป็นพลเมืองจิตอาสา เพื่อช่วยเหลืองานในพื้นที่แต่ละท่านมีความสามารถที่แตกต่างกันไปมีความเป็นผู้นำในด้านสาธารณสุข เยาวชนอาสา ผู้นำท้องถิ่น เจตจำนงในการช่วยเหลือพัฒนางาน กศน.และขยายงาน กศน.ตำบล ให้เครือข่ายรู้จัก

๒.๒ ด้านการปฏิบัติงานอาสาสมัคร กศน.

(๑) การสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชน

(ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

การสำรวจความต้องการ การเรียนรู้ชั้นเรียนวิชาชีพ ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน สำรวจกิจกรรมกลุ่มเพราะบางร่วมกับครู กศน.ตำบล กลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนทั่วไป และ อสม.ตำบล ผลการดำเนินงานเป็นที่พอใจได้กลุ่มเป้าหมายที่เข้าฝึกอาชีพเกินเป้าที่ตั้งเอาไว้ และฝึกอาชีพผ่านทุกคน การสำรวจความต้องการในการเรียนรู้ของประชาชนในพื้นที่ร่วมกับ ครู กศน.ตำบล ในจัดการศึกษา ๓ กลุ่มหลัก ได้แก่ การศึกษาชั้น

พื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเป้าหมาย ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน และ ประชาชน
ในชุมชน ผลการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมายได้รับการจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต

(๒) การประชาสัมพันธ์ สื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ของ

ประชาชน

(ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

ประชาสัมพันธ์งานต่างๆในพื้นที่ เผยแพร่สื่อ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เช่น

๑. การประชาสัมพันธ์งานจิตอาสา กลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัยและหลังจากการจัดกิจกรรมจะ
ประชาสัมพันธ์ในกลุ่มไลน์จิตอาสา และกลุ่มไลน์ตำบล เฟสบุ๊ค และแฟนเพจ

๒. ประชาสัมพันธ์ สื่อสาร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ของ
หมู่บ้าน ในการจัดการศึกษา ๓ กลุ่มหลัก และภาระงานตามนโยบาย เช่น การรับสมัครนักศึกษาชั้นพื้นฐาน
ในช่วงเดือน เมษายน และตุลาคมของทุกปี การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมอาชีพ งานจิตอาสาในวัน
สำคัญ ต่าง ๆ

กลุ่มเป้าหมาย ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน และ ประชาชนในชุมชน

ผลการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมายได้รับการจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต

(๓) การส่งเสริม สนับสนุนและร่วมจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ในชุมชน

(ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

๑. การจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการอ่านในชุมชน กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กเล็กและผู้สูงอายุ
มีผลการดำเนินงานที่ดีและได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากคนในชุมชน

๒. กิจกรรมดูแลสุขภาพ อสม. โดยเป็นผู้ช่วยหมอ ในการจัดกิจกรรมร่วมกับครู กศน.ตำบล
เป้าหมายกิจกรรม เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ เป็นการทบทวนบทบาทหน้าที่ในพื้นที่ กลุ่มสามารถปฏิบัติได้บรรลุ
วัตถุประสงค์ของกิจกรรม และเกณฑ์ที่ทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตั้งไว้

๓. โครงการจิตอาสา ร่วมกับ กศน. กลุ่มเป้าหมายนักศึกษาและประชาชนทั่วไปที่เข้าร่วม
อาสาสมัครเป็นตัวแทนในการประสานงาน และรายงานผลผ่านทางกลุ่ม มีผลการทำงานที่ชัดเจนและร่วมมือทุก
ครั้ง เมื่อทาง กศน. มีหนังสือขอความร่วมมือ หรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ แต่รายงานในนาม กศน.

กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนในชุมชน เด็กเล็ก และเยาวชน ได้รับความรู้จากการส่งเสริม

การอ่าน

ผลการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมายได้รับการจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต

(๔) การติดตามผลและดูแลการจัดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน

(ได้ทำกิจกรรมอะไรไปบ้าง/ กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร/ ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร)

๑. การจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการอ่านในชุมชน กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กเล็กและเยาวชน มี
ผลการดำเนินงานที่ดี และได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี และสามารถจัดกิจกรรมเองเป็นตัวแทน กศน. จัดกิจกรรม
เพิ่มเติมให้กับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดิม

๒. ดำเนินการโครงการฝึกอาชีพ / ต่อยอดอาชีพ กศน.ตำบล โดยจัดทำอย่างต่อเนื่องเพื่อเก็บข้อมูลเพื่อรายงานผลอย่างต่อเนื่องไว้รายงานทำการประเมินในปีงบประมาณต่อไป

๒.๓ ความต้องการความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัคร กศน.เพิ่มเติมในเรื่องใดบ้าง

๑. เทคนิคในการพูดที่ชุมชน
๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖
๓. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
๔. เทคนิคการสอน
๕. ศึกษา/แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับอาสาสมัคร กศน. จังหวัด/ภาค

๒.๔ ด้านปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา

๑. การดำเนินงานของส่วนกลางไม่เป็นไปตามที่แจ้งให้กับอาสาสมัคร กศน. ทราบ
๒. ในบางกิจกรรม บางเวลา ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากมีภารกิจหลายบทบาท
๓. การลงพื้นที่ปฏิบัติงานอาจเกิดอุบัติเหตุได้

๒.๕ ข้อเสนอแนะเพื่อขับเคลื่อนของอาสาสมัคร กศน. ให้ประสบผลสำเร็จ

๑. การดำเนินการในพื้นที่ต้องมีความชัดเจนในด้านตัวบุคคลโดยสวมเสื้ออาสาสมัคร กศน.
๒. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อาสาสมัคร กศน. โดยกศน.จังหวัดเป็นผู้จัดหรือส่วนกลางจัดให้

เพื่อให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงาน

๓. มีการรายงานที่เป็นปัจจุบันโดยผู้ประสานงานระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ต้องดูแลอย่าง

ต่อเนื่อง

๔. ควรจัดสวัสดิการเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับอาสาสมัคร กศน. เช่น ประกันอุบัติเหตุ

ค่าตอบแทนในการดำเนินงาน (โดยเฉพาะกิจกรรมที่ต้องเดินทางมาร่วมงาน)

รูปภาพ การติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ระดับภาค)

ภาพกิจกรรม

การติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ระหว่างวันที่ 21 – 25 สิงหาคม 2566

ณ จังหวัดลำพูน เชียงราย พิจิตร และสุโขทัย

ภาพการติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๖
ณ สกร.อำเภอสามโคก และ สกร.อำเภอลาดหลุมแก้ว สังกัดสำนักงาน สกร.จังหวัดปทุมธานี

ภาพการติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖
ณ สกร.อำเภอพระนครศรีอยุธยา และ สกร.อำเภอบางบาล สังกัดสำนักงาน สกร.จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพการติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๖
ณ สกร.อำเภอท่าม่วง และ สกร.อำเภอเมืองกาญจนบุรี สังกัดสำนักงาน สกร.จังหวัดกาญจนบุรี

ภาพการติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๖
ณ สกร.อำเภอนครชัยศรี และ สกร.อำเภอเมืองนครปฐม สังกัดสำนักงาน สกร.จังหวัดนครปฐม

.....

ภาพกิจกรรม

ติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖
ณ สกร.อำเภอพนา และ สกร.อำเภอเมืองอำนาจเจริญ สำนักงาน สกร. จังหวัดอำนาจเจริญ

ภาพกิจกรรม

ติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖

ณ สกร.อำเภอพยัคฆภูมิสิสัย และ สกร.อำเภอบรบือ สำนักงาน สกร. จังหวัดมหาสารคาม

ภาพกิจกรรม

ติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖
ณ สกร.อำเภอเสลภูมิ และ สกร.อำเภอโพนทอง สำนักงาน สกร. จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพกิจกรรม

ติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖
ณ สกร.อำเภอสังขะ และ สกร.อำเภอปราสาท สำนักงาน สกร. จังหวัดสุรินทร์

ภาพกิจกรรม

ติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๖
ณ สกร.อำเภอประโคนชัย และ สกร.อำเภอลับพลารักษ์ สำนักงาน สกร. จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพกิจกรรม

ติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๖
ณ สกร.อำเภอเมืองชัยภูมิ และ สกร.อำเภอแก้งคร้อ สำนักงาน สกร. จังหวัดชัยภูมิ

ภาพกิจกรรม

การติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (เขตภาคตะวันออก)

ณ สกร.อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด

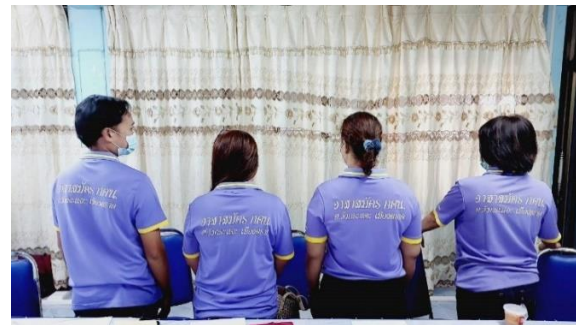

ภาพการลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สกร. อำเภอมืองตราด จังหวัดตราด
โดยมีนางกัญพร พูลศิริ ครูชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอมืองตราด
พร้อมคณะ ให้การต้อนรับ

ภาพบรรยากาศระหว่างการสัมภาษณ์ ณ สกร. อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด

ภาพการลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในภาคตะวันออก ณ สกร. อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
โดยมีนายวีรศักดิ์ พงศ์พิพัฒน์ชัย รองผู้อำนวยการ สกร.จังหวัดสระแก้ว พร้อมคณะ ให้การต้อนรับคณะทำงานฯ

ภาพบรรยากาศระหว่างการสัมภาษณ์ ณ สกร. อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ภาพการลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สกร. อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
โดยมีนางพรทิพย์ ทวีงาม ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอรัญประเทศ พร้อมคณะ ให้การต้อนรับคณะทำงานฯ

ภาพบรรยากาศระหว่างการสัมภาษณ์ ณ สกร. อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว

รูปภาพ การจัดกิจกรรมอบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน.
ระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ภาพการจัดกิจกรรม

อบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สังกัด สกร.จังหวัดแพร่

ภาพการจัดกิจกรรม
อบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
สังกัด สกร.จังหวัดสุโขทัย

ภาพการจัดกิจกรรม

อบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สังกัด สกร.จังหวัดมุกดาหาร

ภาพการจัดกิจกรรม

อบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สังกัด สกร.จังหวัดสิงห์บุรี

ภาพการจัดกิจกรรม

อบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สังกัด สกร.กรุงเทพมหานคร

ภาพการจัดกิจกรรม

อบรมพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สังกัด สกร.จังหวัดกระบี่

แบบสำรวจข้อมูลอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566

แบบสำรวจข้อมูลอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566

คำชี้แจง :

1. แบบสำรวจฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสำรวจข้อมูลของอาสาสมัคร กศน. ที่ร่วมส่งเสริม สนับสนุน และจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่ประชาชนในชุมชน รวมถึงทักษะ ความถนัด ความเชี่ยวชาญ ในการทำงานด้านต่าง ๆ ข้อมูลการปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครที่บูรณาการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายอื่น ๆ (หน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือภาคประชาสังคม) เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เป็นต้น เพื่อนำไปใช้ป็นฐานข้อมูลในการจัดทำทำเนียบอาสาสมัคร กศน. พ.ศ. 2566 อันเป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูล เกิดการบูรณาการและสร้างพลังเครือข่ายการทำงานด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานอาสาสมัคร กศน. ระดับอำเภอ/เขต แจ้งอาสาสมัคร กศน.ทุกตำบล/แขวง จัดทำแบบสำรวจข้อมูลฯ และให้เจ้าหน้าที่ สกร.อำเภอ/เขต บันทึกข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ ที่ <https://korsor.dole.ac.th/dlc/dole-volunteer/> ให้กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย ภายในวันที่ 6 ตุลาคม 2566

3. หากมีข้อสงสัยประการใด สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาในชุมชน กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย กรมส่งเสริมการเรียนรู้ เบอร์โทรศัพท์ 0 2281 7042 ตามวัน เวลาราชการ

สังกัด กศน.ตำบล/แขวง ..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ลงในช่อง พร้อมกรอกข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง

1.1 ชื่อ - สกุล อาสาสมัคร กศน. นาย นาง นางสาว .....

1.2 เพศ ชาย หญิง

1.3 อายุ ..... ปี

1.4 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ซอย ..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ .....

1.5 เบอร์โทรศัพท์ .....

1.6 Line ID .....

1.7 ประเภทของอาสาสมัคร กศน.* (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ด้านการศึกษา (A1)

ด้านการเกษตร (A2)

ด้านสาธารณสุข (A3)

ด้านสาธารณสุข (A4)

ด้านสิ่งแวดล้อม (A5)

ด้านอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว (A6)

ด้านบริการ (A7)

* หมายเหตุ สามารถดูรายละเอียดประเภทของอาสาสมัคร กศน. ตามตารางด้านล่าง

1.8 ทักษะ...

1.8 ทักษะ/ความสามารถพิเศษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ด้านการศึกษา (A1)	☐ ด้านการเกษตร เลี้ยงสัตว์ ประมง (A2)
☐ ด้านการบริการ (A3)	☐ ด้านภาษา (A4)
☐ ด้านสาธารณสุข เช่น การทำแนวกันไฟ (A5)	☐ ด้านซ่อมบำรุงอุปกรณ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักร (A6)
☐ ด้านสาธารณสุข (A7)	☐ ด้านการดูแลผู้สูงอายุ เด็กเล็ก (A8)
☐ ด้านอื่น ๆ (A9) (โปรดระบุ)	

ตอนที่ 2 ประเภทของอาสาสมัครที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ (นอกเหนือจากการเป็นอาสาสมัคร กศน.)**

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 2.1 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)/ อาสาสมัครร่วมด้วยช่วยกัน/
อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย/ อาสาสมัครกู้ภัย (B1)
- 2.2 อาสาพัฒนาชุมชน (B2)
- 2.3 อาสาสมัครแรงงาน (B3)
- 2.4 อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (อศ.ศธ.) (B4)
- 2.5 ผู้บังคับบัญชาลูกเสืออาสาสมัคร/ อาสายุวกาชาด/ ลูกเสือชาวบ้าน (B5)
- 2.6 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (B6)
- 2.7 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) (B7)
- 2.8 อาสาสมัครสิ่งแวดล้อม/ หมอเดินอาสา/ ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) (B8)
- 2.9 อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (B9)
- 2.10 อาสาสมัครพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน (B10)
- 2.11 อาสาสมัครช่วยเหลือคนพิการ (อพมก.)/ อาสาสมัครมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์/ อาสาสมัครมูลนิธิช่วยเหลือคนตาบอดแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ (B11)
- 2.12 อาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม (อสมศ.) (B12)
- 2.13 อาสาสมัครวางแผนครอบครัว (B13)
- 2.14 อาสาบริการ/ จราจร/ ประชาสัมพันธ์ในชุมชน (B14)
- 2.15 จส. 100/ สมาคมนักวิทยอาสาสมัคร (B15)
- 2.16 สโมสรไลออนสากล (B16)
- 2.17 อื่น ๆ (B17) (โปรดระบุ) .....

**หมายเหตุ สามารถดูรายละเอียดภารกิจของอาสาสมัครแต่ละประเภท ตามตารางด้านล่าง

ประเภทของอาสาสมัคร กศน.

ที่	ประเภทอาสาสมัคร กศน.	นิยาม
1	ด้านการศึกษา	ผู้ที่มีจิตอาสาทำงาน ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์ หรือให้บริการความรู้ด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ ให้แก่ นักเรียน นักศึกษาหรือประชาชน
2	ด้านการเกษตร	ผู้ที่มีจิตอาสาทำงาน ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์ หรือให้บริการความรู้ด้านการเกษตร (ปศุสัตว์ ประมง เพาะปลูก) เช่น ปรารักษ์ชาวบ้าน หมอดินอาสา ประมงอาสา เป็นต้น
3	ด้านสาธารณสุข	ผู้ที่มีจิตอาสาทำงาน ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์ หรือให้บริการความรู้ด้านป้องกันภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อ ชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชน ส่งผลกระทบต่อชุมชนและวิถีชีวิต ของผู้คนในสังคม เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ได้แก่ แผ่นดินไหว อุทกภัย อัคคีภัย พายุ สึนามิ เป็นต้น ภัยพิบัติที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ การสูบน้ำใต้ดินปริมาณมากจนเกิดปัญหาแผ่นดินทรุดตัว การปล่อยก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น
4	ด้านสาธารณสุข	ผู้ที่มีจิตอาสาทำงาน ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์ หรือให้บริการความรู้ด้านสุขภาพอนามัย เวชภัณฑ์ การฟื้นฟู สมรรถภาพของประชาชน และการดูแลเสริมสร้างสุขภาวะ ทั้งทางกาย จิต สมอง
5	ด้านสิ่งแวดล้อม	ผู้ที่มีจิตอาสาทำงาน ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์ หรือให้บริการความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การอนุรักษ์ป่าไม้ ฟื้นฟูระบบนิเวศ การปลูกป่า รักษาแม่น้ำ ลำคลอง มลภาวะ เป็นต้น
6	ด้านอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว	ผู้ที่มีจิตอาสาทำงาน ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์ หรือให้บริการความรู้ด้านการอนุรักษ์ เผยแพร่ ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี โบราณสถาน โบราณวัตถุ มัคคุเทศก์ เป็นต้น
7	ด้านบริการ	ผู้ที่มีจิตอาสาทำงาน ช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์ หรือให้บริการ แก่ประชาชน เช่น การบริการตัดผมฟรี ช่างซ่อมบำรุง รับ-ส่ง นักเรียนหรือประชาชน ทำความสะอาดชุมชน เป็นต้น

ภารกิจของอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ

ที่	ประเภทอาสาสมัคร	ภารกิจ
1	อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)/ อาสาสมัครร่วมด้วยช่วยกัน/ อาสาสมัคร บรรเทาสาธารณภัย/ อาสาสมัครกู้ภัย (B1)	อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) - ช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อาสาสมัครร่วมด้วยช่วยกัน - ช่วยเหลือกิจการทางสังคม อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย - ป้องกันและระงับอัคคีภัย ฝึกอบรมเผยแพร่ความรู้ จัดกำลังพล สนับสนุนให้ความร่วมมืองานพิธีต่าง ๆ ตามรัฐหรือภาคเอกชนร้องขอ อาสาสมัครกู้ภัย - ช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ประสบเหตุ สาธารณภัยต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมและบริการสังคมในพื้นที่
2	อาสาพัฒนาชุมชน (B2)	ช่วยเหลือสนับสนุนดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมพัฒนา หมู่บ้าน สนับสนุนการพัฒนาโดยเป็นที่ปรึกษากลุ่มเยาวชน สตรี กลุ่มอาสาสมัคร องค์กร ประชาชน ประสานงานระหว่างองค์กร ประชาชนกับหน่วยงานรัฐ
3	อาสาสมัครแรงงาน (B3)	การประสานงานด้านแรงงานในพื้นที่ และส่งเสริมให้ประชาชนมี ส่วนร่วมป้องกันปัญหาแรงงานในหมู่บ้าน
4	อาสาสมัครกระทรวงศึกษาธิการ (B4)	ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่ประสงค์ช่วยเหลืองานด้านการศึกษา หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้สอนวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการมีงาน ทำและเพิ่มรายได้ให้กับผู้สูงอายุในชุมชน
5	ผู้บังคับบัญชาลูกเสืออาสาสมัคร/ อาสา ยุวกาชาด/ ลูกเสือชาวบ้าน (B5)	ผู้บังคับบัญชาลูกเสืออาสาสมัคร - บำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนา พระมหากษัตริย์ และทางสาธารณชนต่าง ๆ ฝึกอบรมเยาวชนให้มีความรู้เกี่ยวกับ บทบาททางลูกเสือ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับลูกเสือ ให้กับเยาวชนทั่วประเทศ อาสายุวกาชาด - เผยแพร่หลักกาชาด ภารกิจของสภากาชาดไทย และ วัตถุประสงค์ของยุวกาชาด ให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เด็ก บุคคลผู้ด้อยโอกาสในชุมชน สังคม จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ลูกเสือชาวบ้าน - ส่งเสริมความมั่นคงของชาติและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม

ที่	ประเภทอาสาสมัคร	ภารกิจ
6	อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) (B6)	<ol style="list-style-type: none"> 1. รายงานสถานการณ์ทางสังคม ข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาและข้อมูลผู้ตกในภาวะเดือดร้อน 2. เชื่อมประสานกับเครือข่ายเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาช่วยเหลือผู้อื่น 3. กระตุ้นให้ชุมชนได้นำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำแผนชุมชน 4. เป็นสื่อกลางในการสร้างการรับรู้และความเข้าใจข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐสู่ชุมชน
7	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) (B7)	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนางานสาธารณสุขหมู่บ้าน 2. เผยแพร่ข้อมูลความรู้ด้านสาธารณสุข 3. เป็นผู้ประสานงานและสื่อกลางระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุขกับประชาชน
8	อาสาสมัครสิ่งแวดล้อม/ หมอдинอาสา/ ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) (B8)	<p>อาสาสมัครสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - รณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผ่านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลและสร้างความตระหนักในการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม <p>หมอдинอาสา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นตัวแทนกรมพัฒนาที่ดินในพื้นที่ระดับตำบล/ หมู่บ้าน เพื่อให้คำแนะนำแก่เกษตรกรและผู้สนใจ ในการปรับปรุงบำรุงดิน ที่นุฟูทรัพยากรดินที่เสื่อมโทรม <p>ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างสำนึกให้ประชาชนเกิดความหวงแหนพิทักษ์ป่า ช่วยดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้ ป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าในท้องถิ่น
9	อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (B9)	ให้การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแล ช่วยเหลือตัวเองไม่ให้ถูกทอดทิ้งละเลย เหยียด และได้รับการดูแลที่ไม่ถูกต้อง
10	อาสาสมัครพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน (B10)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างท้องถิ่นในการคุ้มครองป้องกันและให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชน 2. ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน รวมถึงคนในชุมชนให้เป็นอาสาสมัครพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน 3. ส่งเสริมเรื่องสิทธิให้แก่เด็ก เยาวชนและคนในชุมชน 4. สนับสนุนให้เกิดระบบการทำงานประสานงานถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบเครือข่าย

ที่	ประเภทอาสาสมัคร	ภารกิจ
11	อาสาพัฒนาสังคมช่วยเหลือคนพิการ (อพมก.)/ อาสาสมัครมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์/ อาสาสมัครมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (B11)	อาสาพัฒนาสังคมช่วยเหลือคนพิการ (อพมก.) 1. ค้นหาคนพิการและเสนอข้อมูล 2. กระตุ้นครอบครัว/ญาติ ช่วยเหลือคนพิการและพัฒนาคนพิการ 3. วางแผนการฟื้นฟูรายบุคคล 4. ให้บริการคนพิการที่บ้าน/ ชุมชน และติดตามผล อาสาสมัครมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ - ช่วยเหลือบุคคลปัญญาอ่อน เหยี่ยวพร้า ประชาสัมพันธ์ ช่วยเหลือกิจกรรมของมูลนิธิ อาสาสมัครมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ - อ่านหนังสือ สอนการบ้าน บันทึกเสียงลง CD เทปคาสเซ็ท พิมพ์งานเอกสารด้วยคอมพิวเตอร์ สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ช่วยอ่านรายงานและเอกสารต่าง ๆ
12	อาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทาง ศิลปวัฒนธรรม (อส.มศ.) (B12)	ดำเนินการอนุรักษ์ ส่งเสริมและบำรุงรักษาโบราณสถาน แหล่ง ประวัติศาสตร์ เหล่าโบราณคดีในท้องถิ่น เพื่อแบ่งเบาภารกิจของ หน่วยงานภาครัฐซึ่งมีบุคลากรจำกัด เป็นการเสริมสร้างจิตสำนึก ให้คนในท้องถิ่นเกิดความรู้สึกรักมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ในท้องถิ่นของตน
13	อาสาสมัครวางแผนครอบครัว (B13)	เผยแพร่ แนะนำการวางแผนครอบครัว และโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ ให้บริการยาเม็ดคุมกำเนิดและถุงยางอนามัย
14	อาสาบริการ/ จราจร/ ประชาสัมพันธ์ ในชุมชน (B14)	สนับสนุนงานบริการด้านต่าง ๆ การจราจร การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชน
15	จส. 100/ สมาคมนักวิทยุอาสาสมัคร (B15)	จส. 100 - เป็นสื่อกลางทางวิทยุเพื่อติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย รายงานการจราจร สมาคมนักวิทยุอาสาสมัคร - เป็นศูนย์ร่วมนักวิทยุอาสาสมัคร ช่วยเหลือสังคมและ สาธารณประโยชน์ แลกเปลี่ยนความรู้ทางเทคนิคระหว่างสมาชิก
16	สโมสรไลออนสากล (B16)	ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ผู้ยากไร้ ใ้ทุนการศึกษา

ช่องทางการเข้าถึง หลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

ช่องทางการเข้าถึง หลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.

สำนักงาน กศน. ขอให้ท่านศึกษาและดาวน์โหลดรายละเอียดข้อมูล “หลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.” ผ่านช่องทางตามที่สำนักงาน กศน. กำหนด (รายละเอียดด้านล่าง) เพื่อให้สำนักงาน กศน. จังหวัดทุกแห่ง/กทม. ได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือหรือกรอบแนวทางในการวางแผนและจัดอบรมการพัฒนาและยกระดับศักยภาพอาสาสมัคร กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ให้กับอาสาสมัคร กศน. ในสังกัด (ทุกตำบล/แขวง ๆ ละ 3 คน) ได้มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะและสมรรถนะที่เป็นประโยชน์ต่อการร่วมส่งเสริม สนับสนุนและจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมถึงนโยบายและภารกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันส่งผลให้ประชาชนในชุมชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยหลักสูตรอบรมต้องสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและสภาพบริบทพื้นที่

❖ ช่องทางการเข้าถึงและดาวน์โหลดข้อมูล “หลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.”

1. ผ่าน URL ที่ <https://bit.ly/3n6cQkU>
2. ผ่าน ระบบคิวอาร์โค้ด (QR Code)

3. ผ่านเว็บไซต์สำนักงาน กศน. (<https://www.nfe.go.th>)

3.1 ไปที่เว็บไซต์สำนักงาน กศน. (<https://www.nfe.go.th>)

3.2 จะพบกับ “หลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.” ดังรูปภาพด้านล่าง (โดยเลื่อนไปล่างสุดของเว็บเพจ)

มีติ... (ข่าวจัดซื้อจัดจ้าง) (เรื่อง ประกาศผู้ชนะการเสนอราคา จ้างถ่ายเอกสารและนำเสนเอกสารสำหรับประชุมเชิงปฏิบัติการ... :

วันที่เดือน/ปี	เมนูข่าวราชการ	ดาวน์โหลด
28/4/2566	(ข่าวจัดซื้อจัดจ้าง) (เรื่อง ประกาศผู้ชนะการเสนอราคา จ้างถ่ายเอกสารเพื่อเผยแพร่เอกสารประกอบการอบรมแนวปฏิบัติ...	ดาวน์โหลด
28/4/2566	(ข่าวจัดซื้อจัดจ้าง) (เรื่อง ประกาศผู้ชนะการเสนอราคา จ้างถ่ายเอกสารและนำเสนเอกสารสำหรับประชุมเชิงปฏิบัติการ...	ดาวน์โหลด
28/4/2566	(ข่าวจัดซื้อจัดจ้าง) (เรื่อง สัญญาซื้อขาย (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 2)...	ดาวน์โหลด
28/4/2566	(ข่าวจัดซื้อจัดจ้าง) (เรื่อง ประกาศผู้ชนะการเสนอราคา สำหรับการจัดซื้อและขนส่งวัสดุภัณฑ์สำนักงาน ใต้ถุนถาวร จำนวน 1 รายการ...	ดาวน์โหลด
28/4/2566	(ข่าวจัดซื้อจัดจ้าง) (เรื่อง ประกาศผู้ชนะการเสนอราคา ซื้อวัสดุใช้ในการจัดประชุม จำนวน 39 รายการ...	ดาวน์โหลด
28/4/2566	(ข่าวจัดซื้อจัดจ้าง) (เรื่อง ประกาศผู้ชนะการเสนอราคา สำหรับการจัดซื้อและขนส่งวัสดุภัณฑ์สำนักงาน เครื่องปรับอากาศ จำนวน 1 จำนวน...	ดาวน์โหลด
28/4/2566	(ข่าวจัดซื้อจัดจ้าง) (เรื่อง ประกาศผู้ชนะการเสนอราคา สำหรับการจัดซื้อและขนส่งวัสดุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ จำนวน 2 รายการ...	ดาวน์โหลด
28/4/2566	(ข่าวจัดซื้อจัดจ้าง) (เรื่อง ประกาศผู้ชนะการเสนอราคา สำหรับการจัดซื้อและขนส่งวัสดุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ จำนวน 1 รายการ...	ดาวน์โหลด
28/4/2566	เอกสารหลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.	ดาวน์โหลด

คลิกที่นี่

3.3 คลิกเข้าไปที่ “ดาวนิโกลด์” จะพบกับเอกสารหลักสูตรฯ ดังรูปภาพด้านล่าง

4. ผ่านเว็บไซต์กลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย สำนักงาน กศน.

4.1 เข้าไปที่ <https://sites.google.com/view/korpornfe>

4.2 เลื่อนลงมาตรงคอลัมน์ “ภารกิจกลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย” จะพบกับ “หลักสูตรอบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัคร กศน.” สามารถคลิกเข้าไปและดาวนิโกลด์ได้ ดังรูปภาพด้านล่าง

5. ผ่านระบบ Flipbook (E-book) สามารถเข้าได้หลายช่องทาง ดังนี้

5.1 ผ่านคอมพิวเตอร์ - เข้าไปที่ <https://pubhtml5.com/eagrx/jyfi/> จะแสดงรูปภาพ ดังนี้

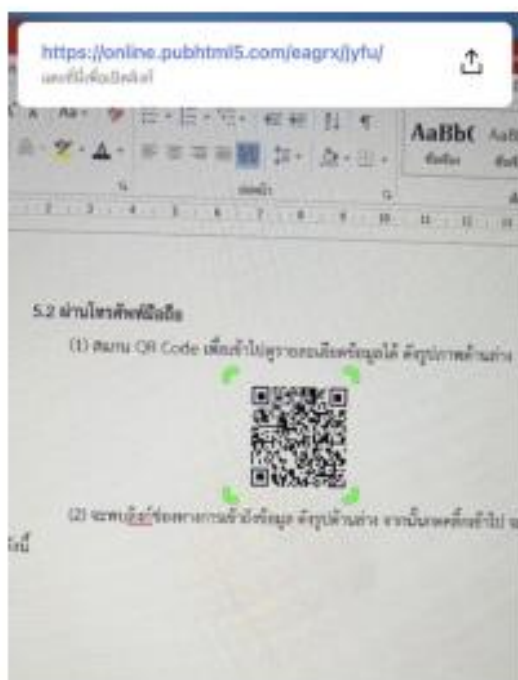

5.2 ผ่านโทรศัพท์มือถือ

(1) สแกน QR Code เพื่อเข้าไปดูรายละเอียดข้อมูลได้ ดังรูปภาพด้านล่าง

(2) จะพบลิงก์ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล ดังรูปด้านล่าง จากนั้นกดคลิกเข้าไป จะแสดงรายละเอียดข้อมูล ดังนี้

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายธนากร ดอนเหนือ	อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
2. ว่าที่ ร.อ. วิสาร ปัญญาชูณห์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

ประมวผล/สรุปรายงาน

1. นายภูมิศักดิ์ ภูมิเขียว	นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ
2. นายทศพล ราชเดิม	นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ
3. นายไพฑูรย์ ภูนพผา	นักวิชาการศึกษา
4. นางสาวไลลา และโวหาร	นักวิชาการศึกษา
5. นางสาวเกวลิน โอเจริญ	นักวิชาการศึกษา

บรรณาธิการ

นางสาวเอี่ยมพร ศรีภูวงค์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมกิจการการศึกษาและเครือข่าย

พิสูจน์อักษร/ ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน

นายทศพล ราชเดิม	นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ

ประมวผล/ จัดรูปเล่ม

นางสาวเกวลิน โอเจริญ	นักวิชาการศึกษา

กรมส่งเสริมการเรียนรู้